

Προκλήσεις και Προοπτικές Ανάπτυξης στην Ελληνική Οικονομία

Νίκος Βέττας
Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γενικός Διευθυντής, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
nvettas@aueb.gr
www.iobe.gr

Ολομέλεια Κέντρου Εθελοντών Manager Ελλάδος (ΚΕΜΕΛ)

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2021

Οικονομικό κλίμα
Βραχυχρόνιες τάσεις
Η μεγάλη εικόνα
Κεντρικά χαρακτηριστικά
Μεταποίηση
Δημόσιο ταμείο, φορολογία και συντάξεις
Ταμείο ανάκαμψης

Δελτίο Εξελίξεων στη Βιομηχανία (Μάρτιος 2021)

Μηνιαίο δελτίο εξελίξεων στη Βιομηχανία...

Δείτε περισσότερα...

Αξιολόγηση επιδράσεων των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα το 2010-2018

Η μελέτη βασίζεται σε δύο συμπληρωματικές προσεγγίσεις. Η πρώτη επικεντρώνεται στο επίπεδο των νοικοκυριών και αναλύει την επίδραση των μεταρρυθμίσεων στα κίνητρα των ατόμων να εισέλθουν στην επίσημη αγορά εργασίας. Η δεύτερη εκτιμά, για πρώτη φορά, εναλλακτικά σενάρια της πορείας που θα είχαν επιλεγμένοι μακροοικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες, όπως η απασχόληση και η ανεργία, ελλείψει των μεταρρυθμίσεων στην αγορά εργασίας. Βασικό συμ...

Δείτε περισσότερα...

Δελτίο Εξελίξεων στη Βιομηχανία (Φεβρουάριος 2021)

Μηνιαίο δελτίο εξελίξεων στη Βιομηχανία...

Δείτε περισσότερα...

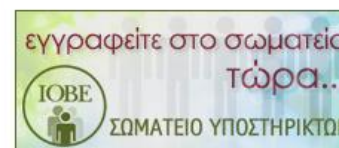

Σχετικά με το Ι.Ο.Β.Ε.

Το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωνοφελής, ερευνητικός οργανισμός.

Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και αφετέρου... Δείτε Περισσότερα

Γραφείο Τύπου

ΜΑΡΤΙΟΣ 22 Διαδικτυακή Συνέντευξη Τύπου: "Ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα: Πολιτικές και επιδράσεις στη χρήση καρτών, 2015-2020"

Το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) διοργανώνει Διαδικτυακή Συνέντευξη Τύπου την **Δευτέρα 22 Μαρτίου 2021** και ώρα **13.00 – 14.30** για την παρουσίαση...

ΜΑΡΤΙΟΣ 30 e-Συζήτηση "Το Λιανικό Εμπόριο μέσα στην πανδημία και οι προοπτικές του"

e-Συζητήσεις IOBE 2020-21

Η ελληνική οικονομία και το ευρωπαϊκό περιβάλλον: (νέα) κρίση και ευκαιρίες

Στο πλαίσιο της σειράς των e-Συζητήσεων 2020-21

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1 Αποτελέσματα Ερευνών Οικονομικής Συγκυρίας

Αναζήτηση Ερευνών

-- Κατηγορία

-- Έτος Δημοσίευσης

Το IOBE είναι εταίρος του EIT Climate-KIC Hub της Ελλάδας

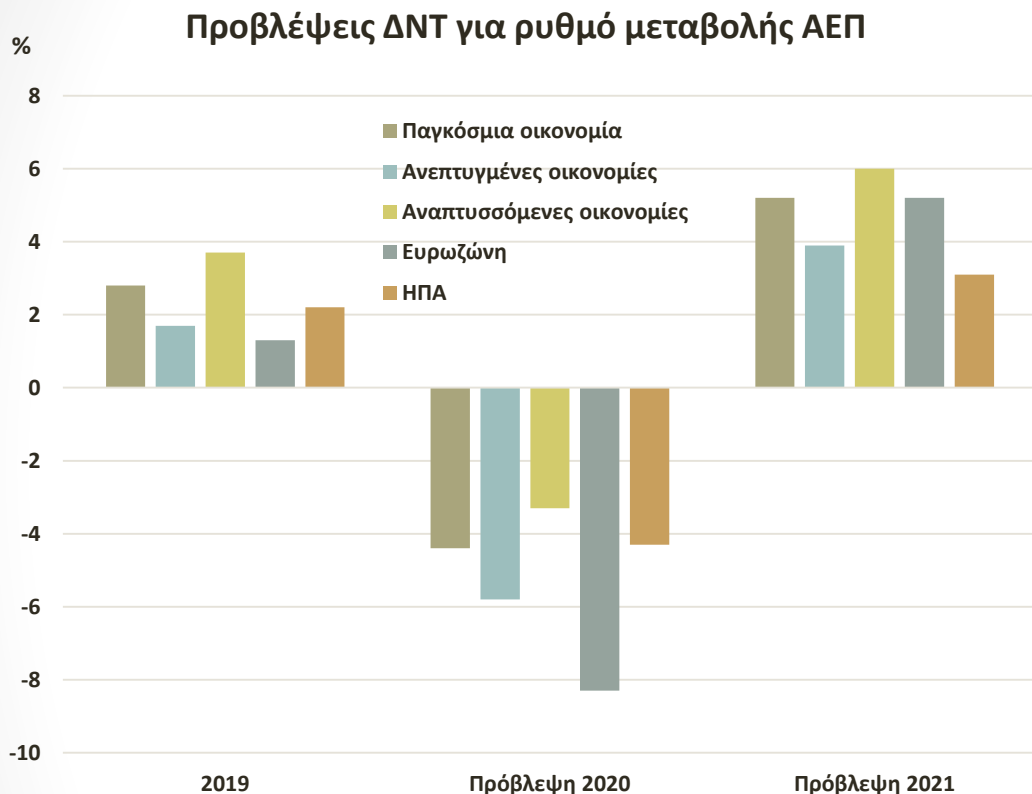
Προοπτικές εξόδου από την κρίση, αλλά οι προκλήσεις παραμένουν

- Η πανδημία προκαλεί στην παγκόσμια οικονομία όχι απλώς μια πολύ έντονη διαταραχή, αλλά μια βαθιά κρίση.
- Παρά τις γενικά θετικές εξελίξεις στο μέτωπο των εμβολίων, ισχυρές αβεβαιότητες παραμένουν για την τελική εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης.
- Το ότι αρχίζει να φαίνεται το τέλος της κρίσης δεν σημαίνει πως αυτό είναι κοντά, ούτε ότι η πορεία προς τα εκεί είναι προδιαγεγραμμένη.
- Μόλις διαφανεί το τέλος του υγειονομικού προβλήματος, αναμένεται έκρηξη ζήτησης, αλλά η επίδρασή της κάθε άλλο παρά ομοιόμορφη θα είναι. Τομείς δραστηριότητας θα υποχωρήσουν έντονα και άλλοι θα αναπτυχθούν κατακόρυφα.
- Κράτη, επιχειρήσεις και νοικοκυριά θα κληθούν να διαχειριστούν πολύ υψηλά χρέη, διατηρώντας κατά το δυνατό την αξιοπιστία τους.
- Σε αυτό συνηγορεί η εμπειρία από προηγούμενες κρίσεις, τις οποίες ακολούθησαν περίοδοι ισχυρής ανάπτυξης. Στη βάση της δυναμικής είναι δύο παράγοντες, η πορεία της παραγωγικότητας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Προοπτικές εξόδου από την κρίση, αλλά οι προκλήσεις παραμένουν

- Η κρίση λειτούργησε ως επιταχυντής εξελίξεων στην τεχνολογία και τη διοίκηση επιχειρήσεων και δημόσιων μονάδων.
- Παρά την ανησυχητική συσσώρευση χρεών, οι παρεμβάσεις των κρατών και κεντρικών τραπεζών εμφανίζονται αξιόπιστες.
- Η τρέχουσα χρονιά θα είναι ιδιαίτερα κρίσιμη για την ελληνική οικονομία. Καθοριστικό το αν θα έχει τεθεί υπό έλεγχο το υγειονομικό πρόβλημα στην Ευρώπη νωρίς την άνοιξη, όμως η προσδοκία για τουριστικά έσοδα που θα ξεπερνούν το μισό από όσο ήταν πριν την κρίση είναι αισιόδοξη.
- Σημαντικό τμήμα επιχειρήσεων θα βρεθεί σε σημαντική πίεση, γιατί τα χρηματοοικονομικά χαρακτηριστικά τους καθιστούν δυσχερή τη χρηματοδότηση στη συνέχεια ή γιατί η ζήτηση θα μειώνεται.
- Σταδιακά, τα δημοσιονομικά ελλείμματα, που στήριξαν επιχειρήσεις και νοικοκυριά, θα πρέπει να αντιστρέφονται.
- Ταμείο Ανάκαμψης: οι πόροι είναι σκόπιμο να χρησιμοποιηθούν κυρίως για δομικές αλλαγές που θα εκφράσουν ένα νέο υπόδειγμα μιας περισσότερο ανοικτής οικονομίας.

COVID-19: Διεθνείς οργανισμοί προβλέπουν ότι εξελίσσεται η χειρότερη παγκόσμια ύφεση από το 1929

Προβλέψεις ΔΝΤ για μακροοικονομικά μεγέθη της Ελλάδας

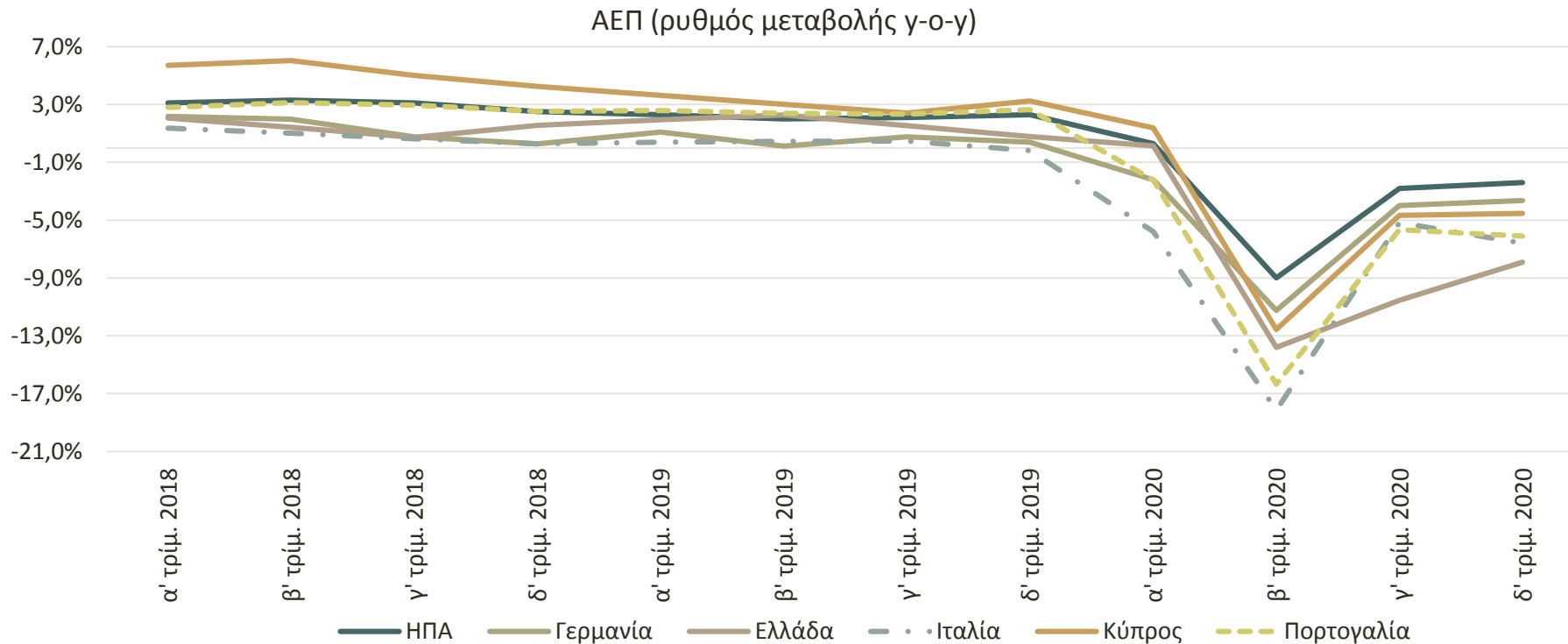
	2019	2020	2021
πραγματικό ΑΕΠ (% μεταβολή)	1,9	-9,5	5,7
Πληθωρισμός (%)	1,1	-1,1	0,6
Ποσοστό ανεργίας (% ΕΔ)	17,3	18,9	17,5
Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	0,6	-9,8	-4,3
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,1	-7,5	-4,1

Πηγές: Second Post-Program Monitoring Report (No. 20/308), ΔΝΤ, Νοέμβριος 2020, ΟΟΣΑ “Tackling coronavirus”, Απρίλιος 2020

Αντίστοιχα, ο ΟΟΣΑ προβλέπει πως κάθε μήνας πλήρους lockdown στην Ελλάδα έχει άμεση αρνητική επίδραση στο πραγματικό ΑΕΠ κατά περίπου 2,7 π.μ.

ΑΕΠ

Ύφεση 7,9% το δ' τρίμ. 2020, από 10,5% στο προηγούμενο τρίμηνο και ανάπτυξη 1,2% στο δ' τρίμ. του 2019. Η μεγαλύτερη εξασθένιση ύφεσης το δ' τρίμηνο σε σχέση με το προηγούμενο στην Ελλάδα μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης. Ύφεση 8,2% στο σύνολο του 2020.

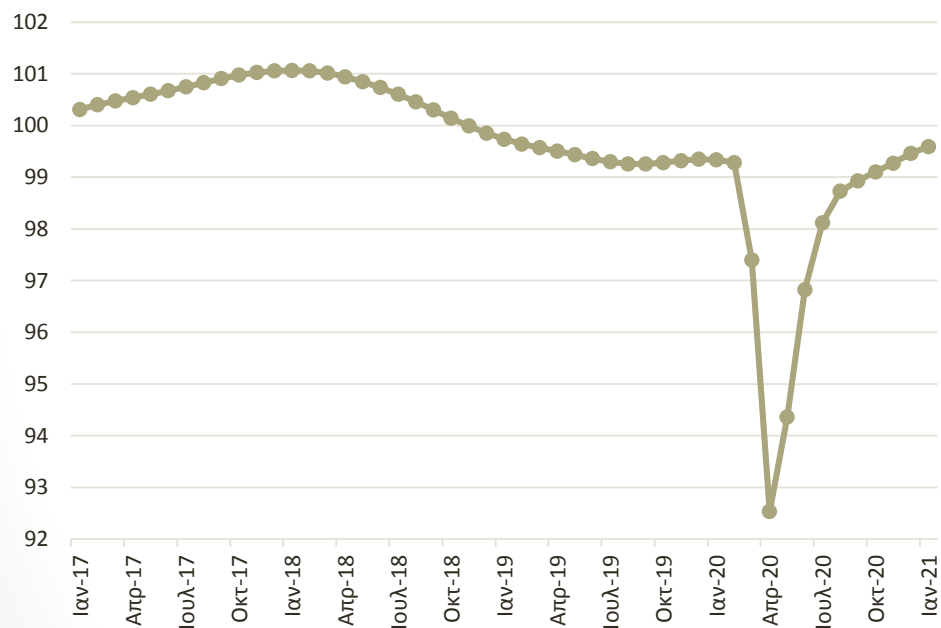

Πηγές: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, Eurostat και OECD.Stats.

Παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα και εμπόριο

Συνεχίζει την ανοδική του πορεία ο CLI τον Ιανουάριο (+0,1%)

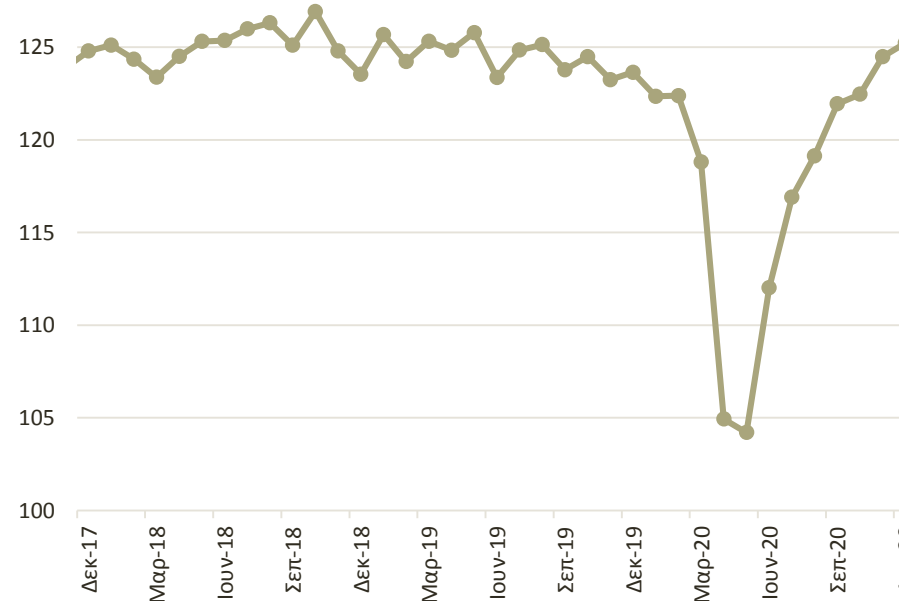
Σύνθετος πρόδρομος δείκτης ΟΟΣΑ (CLI)
(Μακροχρόνιος μέσος όρος = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 01/2021

Μικρή άνοδος του διεθνούς όγκου εμπορίου το Δεκέμβριο (+0,6% στις 125,2 μονάδες)

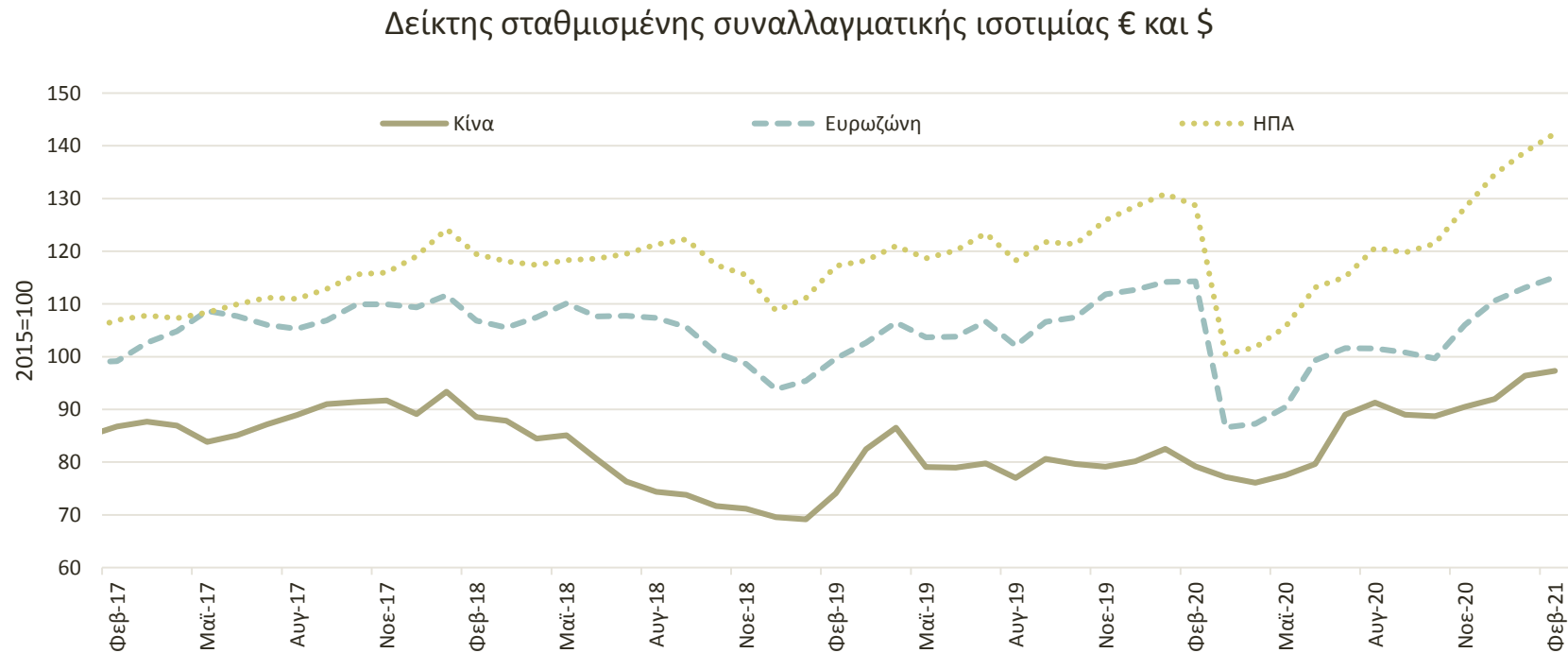
Παγκόσμιος Δείκτης Όγκου Εμπορίου (CPB)
(εποχικά διορθωμένα στοιχεία, 2010=100)

Πηγή: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, έως 12/2020

Συναλλαγματικές ισοτιμίες

Συνέχιση της πτωτικής τάσης του δολαρίου και μικρή άνοδος του ευρώ το Δεκέμβριο, σε σχέση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους

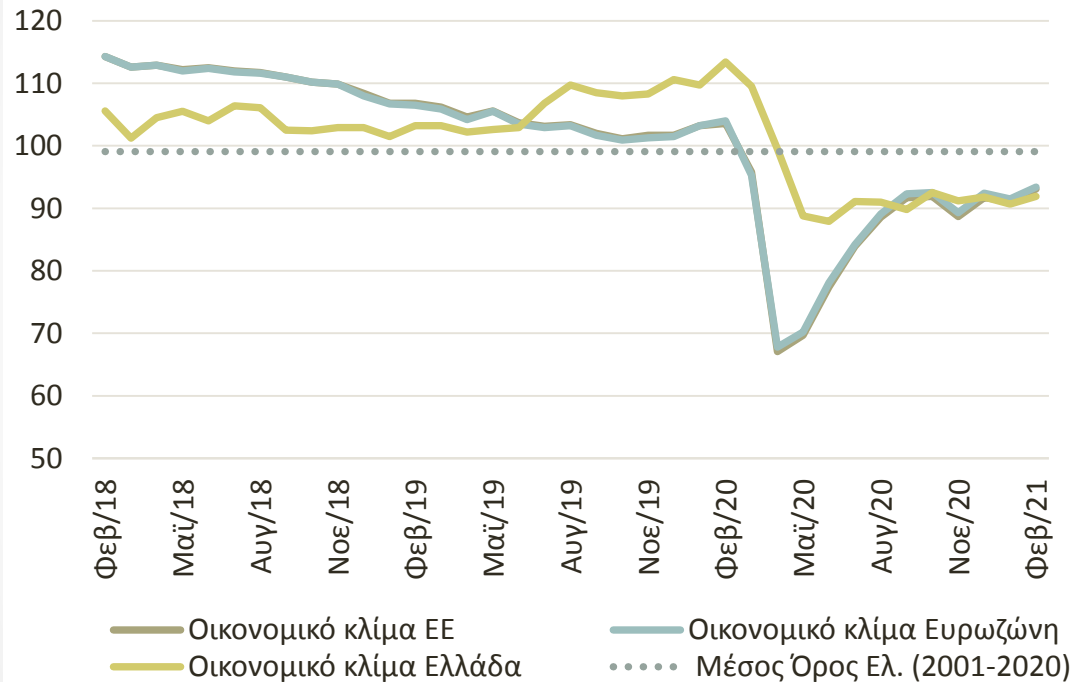

Πηγή: Bank for International Settlements, έως 2/2021

Οικονομικό κλίμα

Ελλάδα: Οικονομικό κλίμα και καταναλωτική εμπιστοσύνη

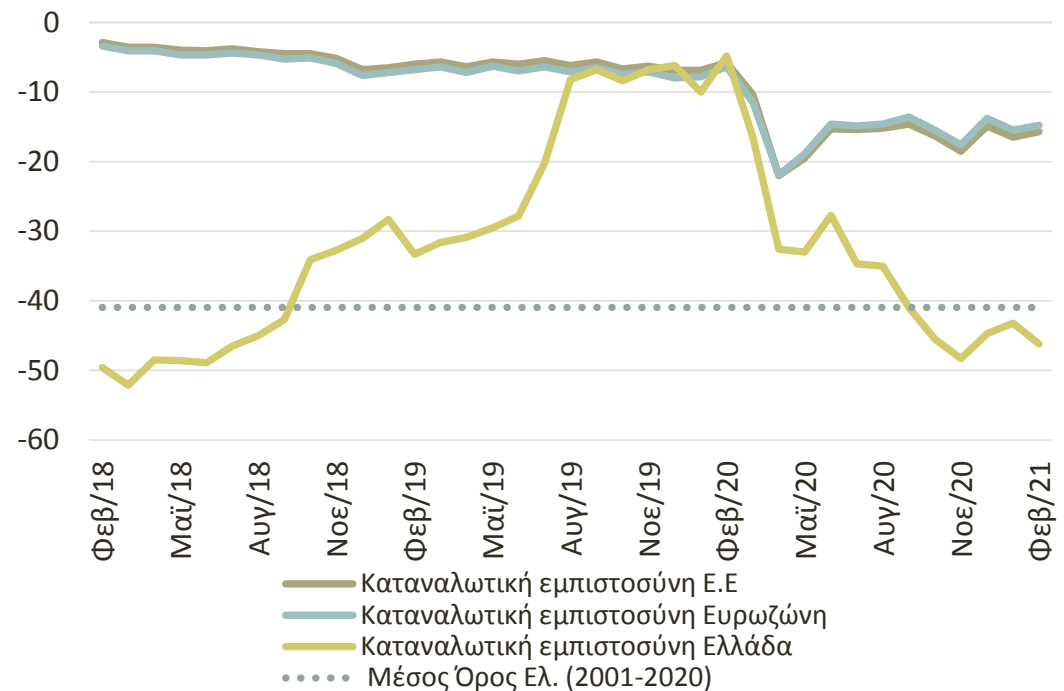
Αισθητή βελτίωση των προσδοκιών σε όλους τους τομείς...

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 2/2021

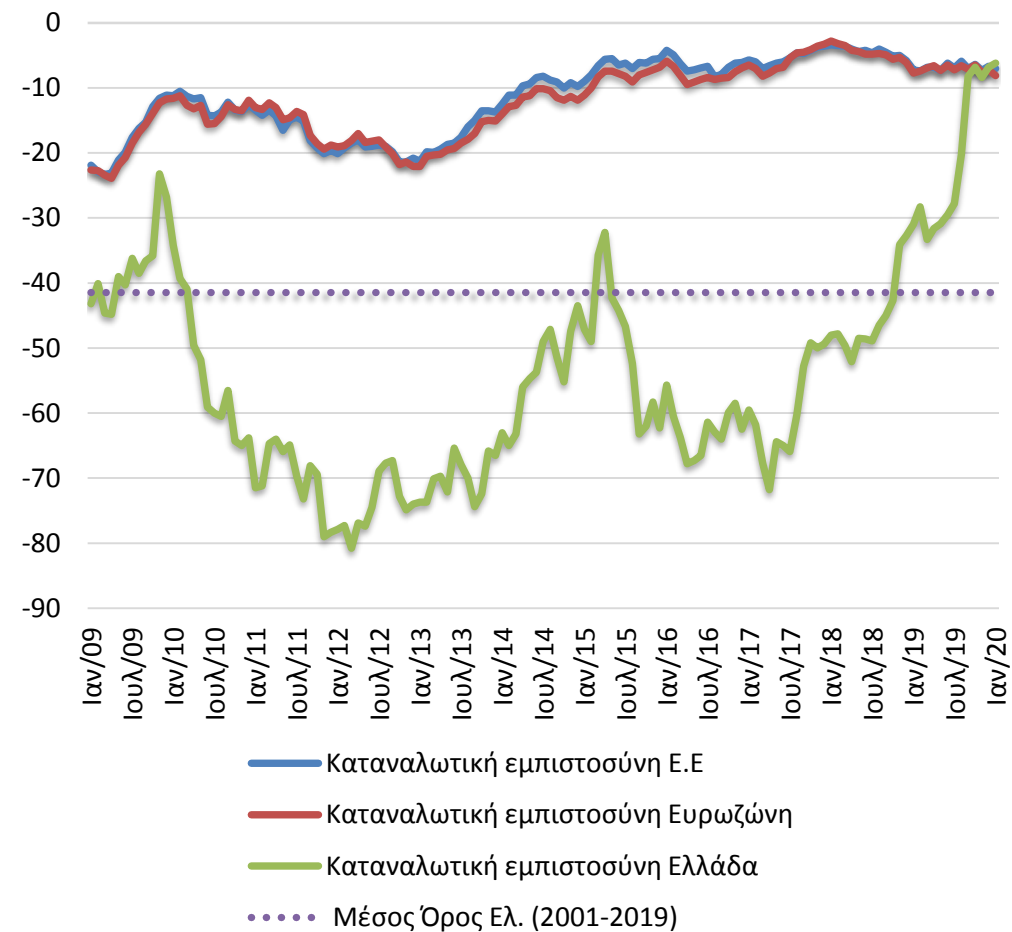
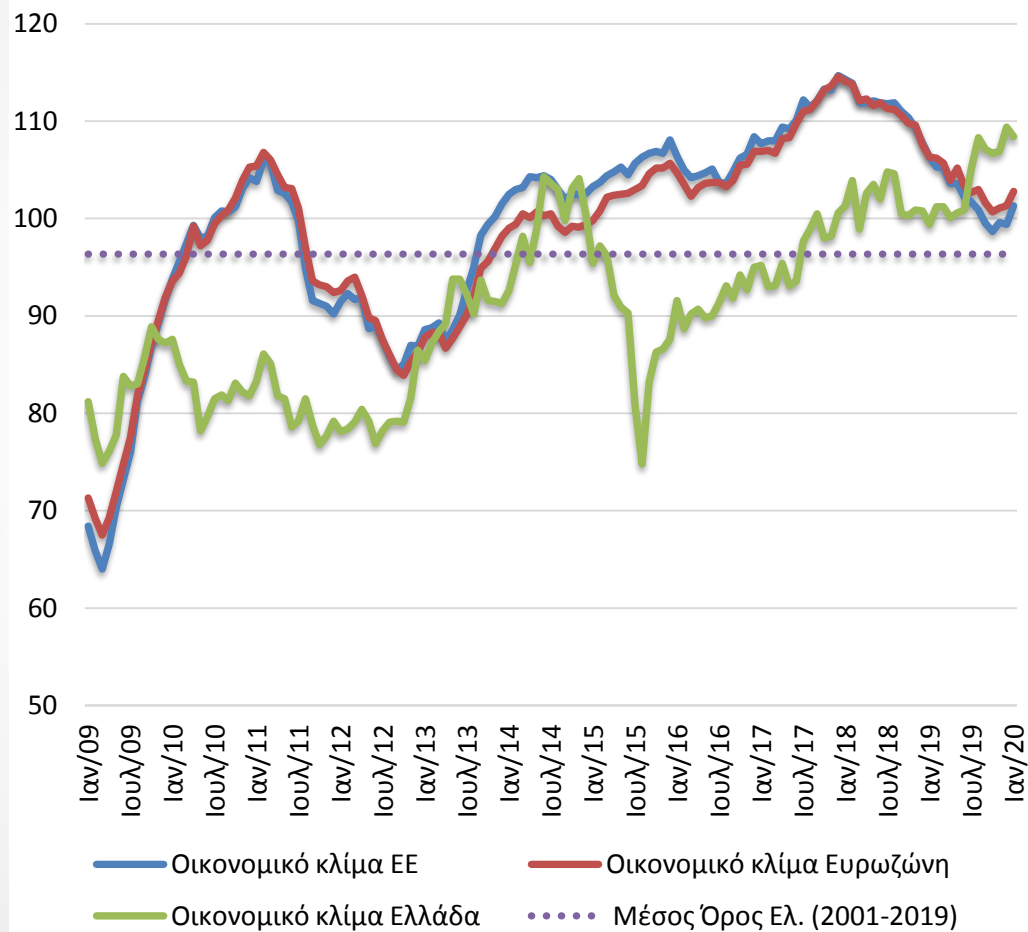
Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ενισχύθηκε ελαφρώς τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις 91,9 μονάδες, έναντι 90,7 μονάδων τον προηγούμενο μήνα

...αλλά υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, λόγω κυρίως της εξασθένησης της πρόθεσης για μείζονες αγορές

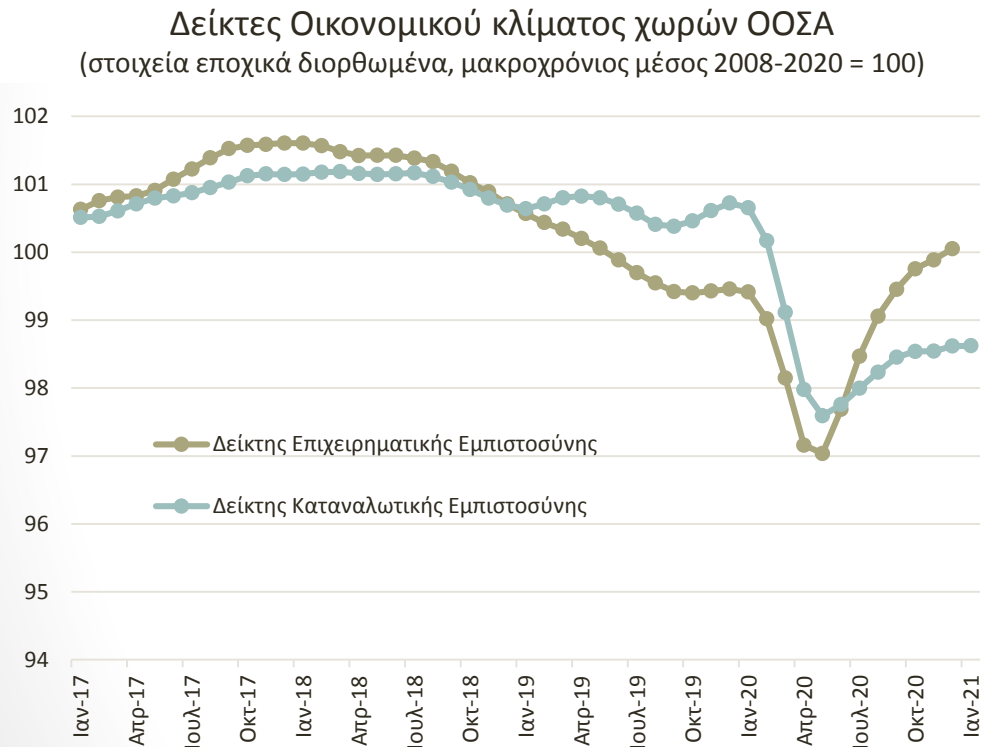
Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης κατέγραψε επιδείνωση τον Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις -46,2 (από -43,2) μονάδες τον προηγούμενο μήνα, κινούμενος πολύ χαμηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (-4,8 μονάδες).

Ισχυρή βελτίωση του οικονομικού κλίματος προ COVID-19

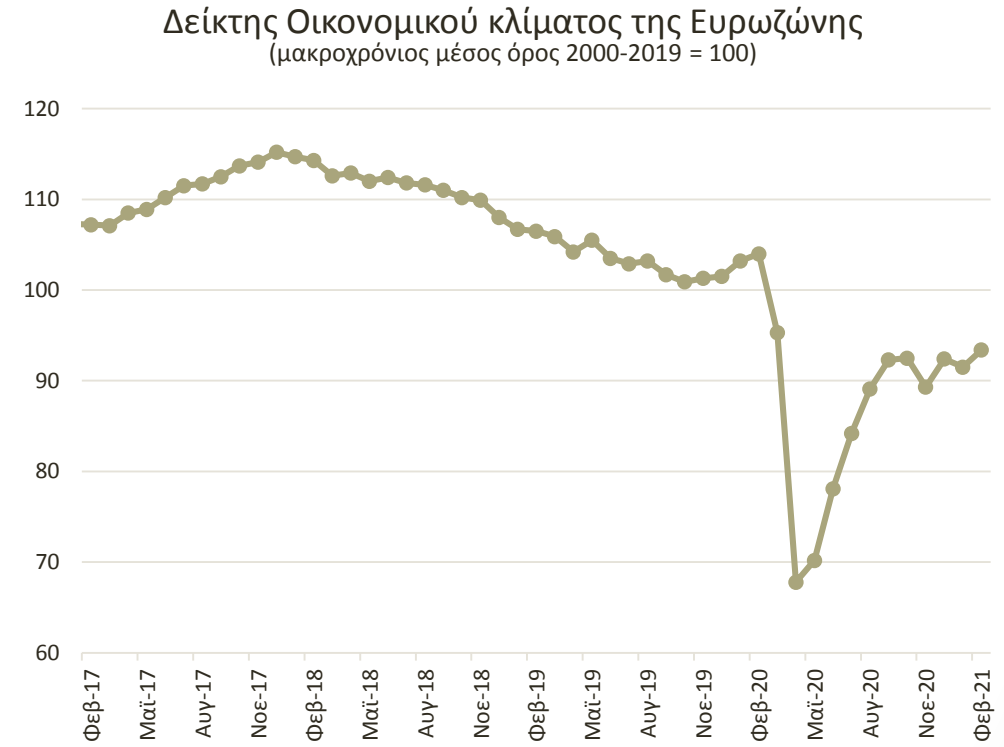
Διεθνές οικονομικό κλίμα

Η επιχειρηματική εμπιστοσύνη εξακολουθεί να βελτιώνεται, ενώ η καταναλωτική εμπιστοσύνη υστερεί παγκοσμίως

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 1/2021

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος βελτιώνεται το Φεβρουάριο στην Ευρωζώνη (+2% στις 93,4 μονάδες)

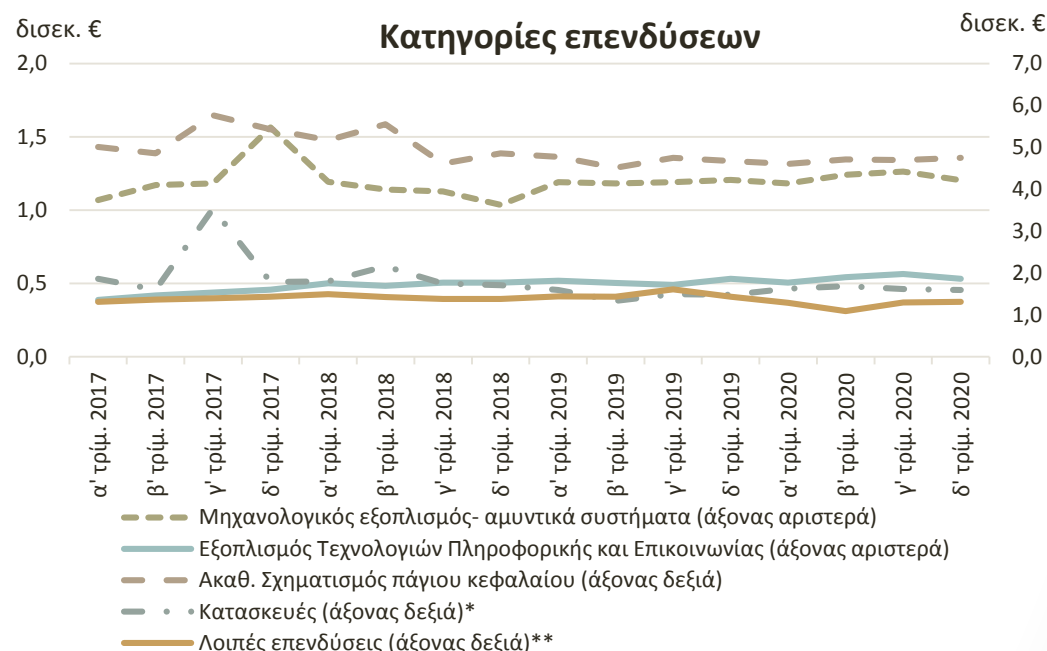
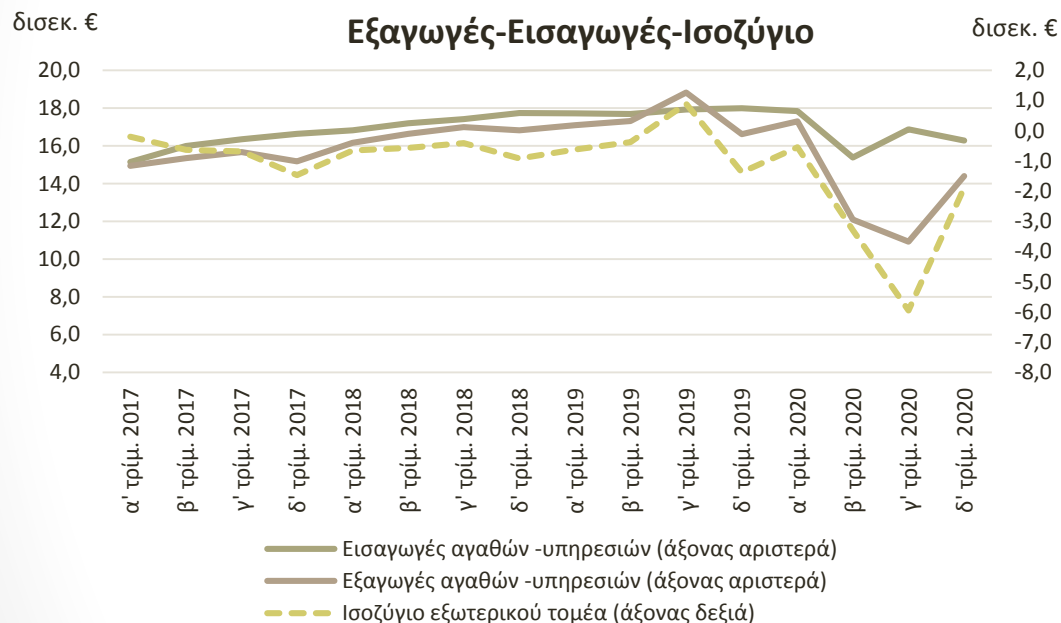
Πηγή: DG ECFIN, έως 2/2021

Ελληνική οικονομία: βραχυχρόνιες τάσεις

Εξωτερικός τομέας και επενδυτική δραστηριότητα (Εθν. Λογαριασμοί)

Πτώση εξαγωγών 13,4% στο δ' τρίμ. (γ-ο-γ), έναντι πτώσης 1,2% πριν ένα έτος. Αποκλειστικά από τις εξαγωγές υπηρεσιών (-55,4%), ενώ οι εξαγωγές αγαθών εμφάνισαν σημαντική αύξηση (+13,6%). Πτώση 9,5% στις εισαγωγές, έναντι ήπιας ανόδου στο ίδιο τρίμηνο του 2019 (+1,4%). Έλλειμμα ισοζυγίου το δ' τρίμ. €1,9 δισεκ., από €1,37 δισεκ.

Αύξηση πάγιων επενδύσεων στο δ' τρίμ. (+1,6%), έναντι μείωσης 3,8% πριν ένα χρόνο, αποκλειστικά από άνοδο Κατασκευών (+8,1%, κατόπιν -13,5%). Υποχώρηση στις λοιπές επενδύσεις (-8,4%), από αύξηση 3,9% πρόπερσι. Σταθερότητα σε εξοπλισμό ΤΠΕ (-0,1% από +16,3%), μηχανολογικό εξοπλισμό (0%, από +5,1%).

Πηγή: Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, σε σταθερές τιμές 2010, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Μάρτιος 2021

* Οι Κατασκευές περιλαμβάνουν τις Κατοικίες και τις Λοιπές Κατασκευές. Οι Λοιπές Κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, τα βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, τα ξενοδοχεία, τα κτίρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτίρια

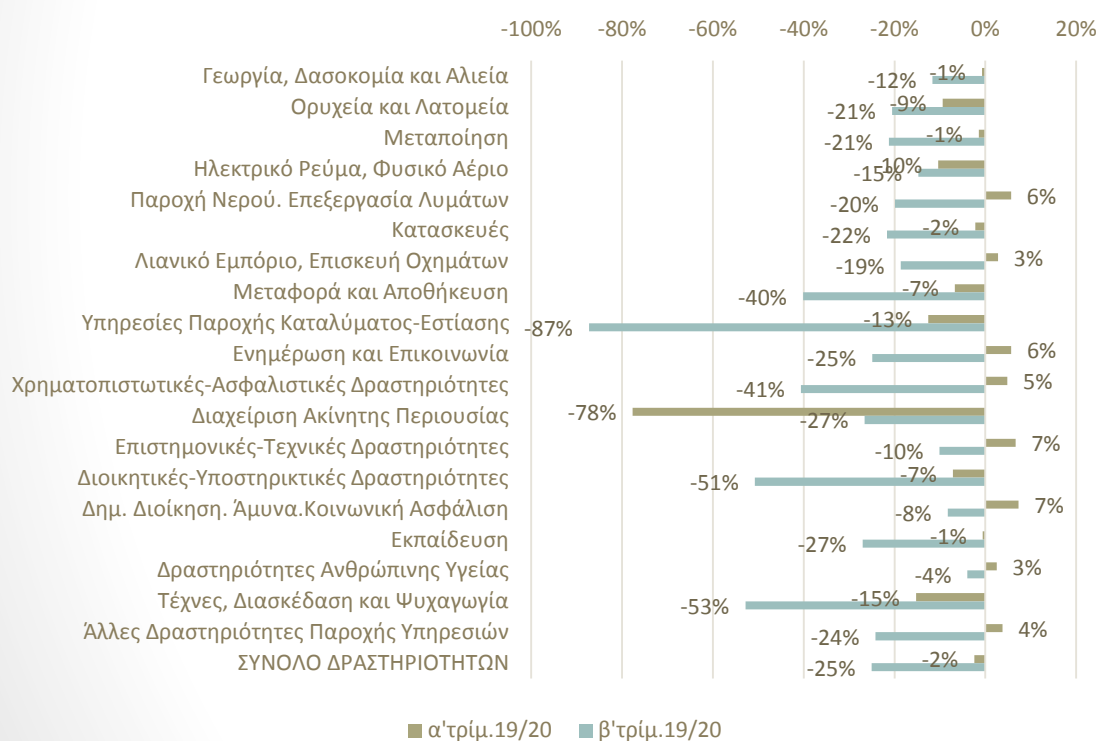
** Οι Λοιπές επενδύσεις περιλαμβάνουν τις επενδύσεις σε Μεταφορικό εξοπλισμό, αγροτικά μηχανήματα, πνευματικά δικαιώματα κ.ά.

Υποχώρηση σε όλους τους βασικούς κλάδους το β' τρίμ. Μικρότερη του μέσου όρου στη Μεταποίηση. Αποκλιμάκωση το γ' τρίμ. κυρίως σε Τουρισμό, Κατασκευές και Ψυχαγωγία.

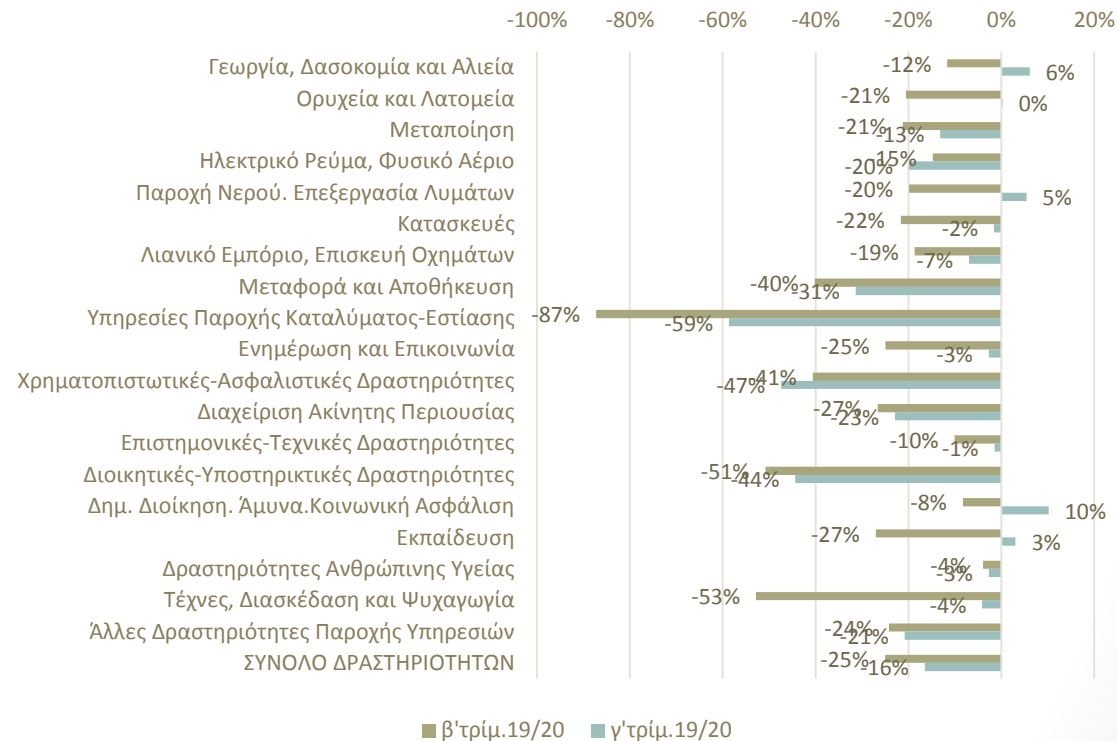
Μεγαλύτερη μείωση το β' τρίμηνο στους κλάδους Τουρισμού (-87%) και Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας (-78%). Ηπιότερη πτώση στις Δραστηριότητες Υγείας (-4,0%), στον «πυρήνα» του Δημόσιου Τομέα (-8,0%) και στις Επιστημονικές – Τεχνικές Δραστηριότητες (-10%)

Εξασθένιση υποχώρησης σε όλους τους τομείς στο τρίτο τρίμηνο, με εξαίρεση τις Χρηματοπιστωτικές-Ασφαλιστικές δραστηριότητες (-47% από -41%) και την Παροχή Νερού (-20% από -15%)

Μεταβολές α' και β' τρίμ. '20/'19*

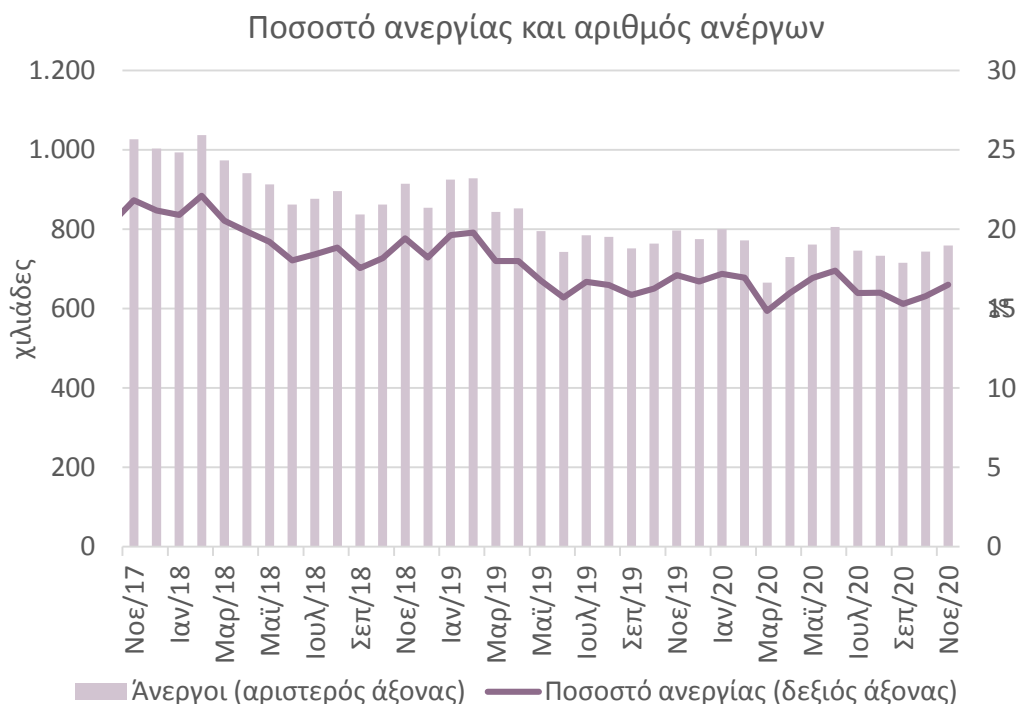
Μεταβολές β' και γ' τρίμ. '20/'19*

*Στοιχεία κύκλου εργασιών, τρέχουσες τιμές Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ανεργία

Η τάση της ανεργίας στην περίοδο της πανδημίας είναι ως επί το πλείστον πτωτική

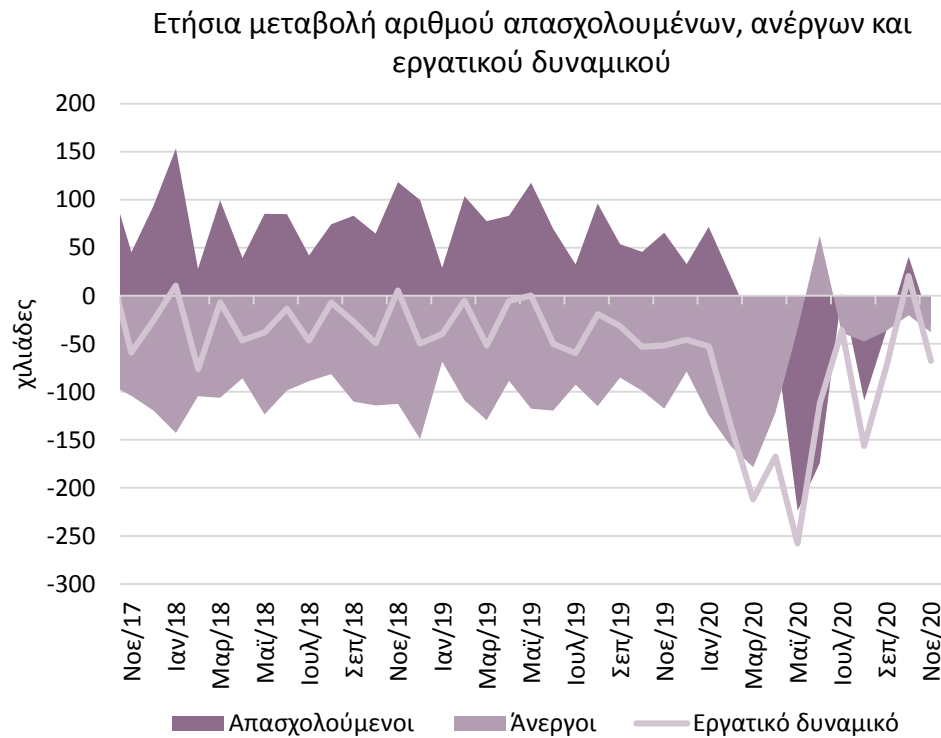

- Μειωμένο κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας το Νοέμβριο 2020 συγκριτικά με το Νοέμβριο 2019, στο 16,5%.
-
- Στο ενδεκάμηνο του 2020 μείωση ανεργίας κατά 1,0 ποσοστιαία μονάδα έναντι της ίδιας περιόδου του 2019, στο 16,3% σε συνέχεια πτώσης κατά 2,1 π.μ. τότε.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 11/2020

Απασχόληση και εργατικό δυναμικό

Το μεγαλύτερο τμήμα της πτώσης της ανεργίας οφείλεται σε μείωση του εργατικού δυναμικού, όχι σε άνοδο της απασχόλησης

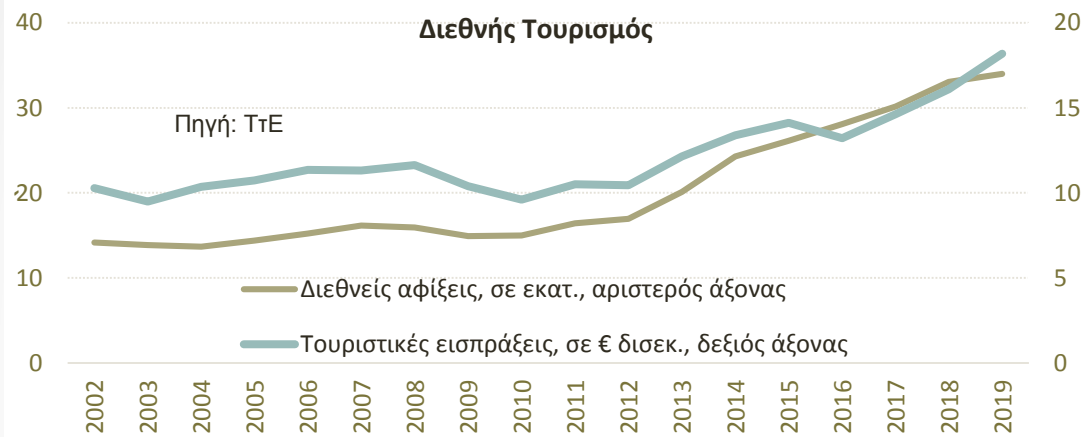

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 11/2020

- Ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε από τους 796,9 χιλ. το Νοέμβριο 2019 στους 758,9 χιλ. ένα έτος μετά, δηλαδή κατά 38,0 χιλ. ή κατά 4,8%.
- Συγκριτικά με τον Οκτώβριο του 2020, το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας το Νοέμβριο του 2020 παρουσίασε άνοδο 0,7 ποσοστιαίων μονάδων.
- Ο αριθμός των ανέργων το Νοέμβριο του 2020 παρουσίασε άνοδο κατά 15,6 χιλ. άτομα ή κατά 2,1% συγκριτικά με τον Οκτώβριο του ίδιου έτους (743,3 χιλ. άνεργοι τον Οκτώβριο 2020).
- Η μείωση στον αριθμό των ανέργων το Νοέμβριο του 2020 κατά 38,0 χιλ. άτομα προήλθε από τη μείωση του εργατικού δυναμικού (-68 χιλ.), όχι από ενίσχυση της απασχόλησης.

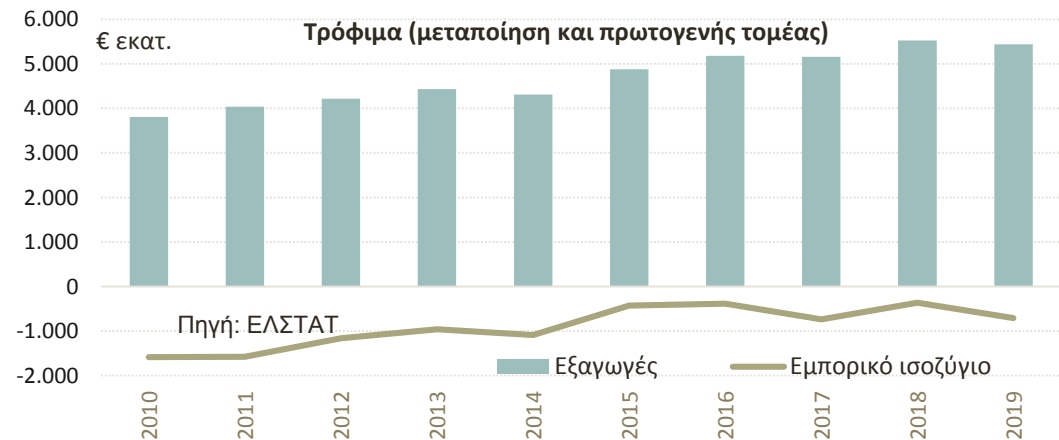
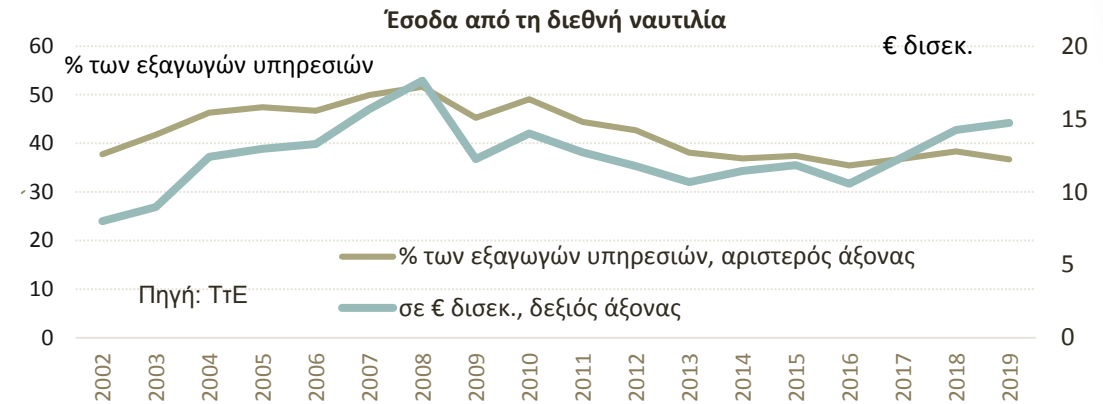
Η πανδημία αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τον ελληνικό τουρισμό και το εξωτερικό ισοζύγιο συνολικά

Τα έσοδα από διεθνή τουρισμό υπερδιπλασιάστηκαν την τελευταία δεκαετία, αντιστοιχώντας το 2019 στο 10% του ΑΕΠ

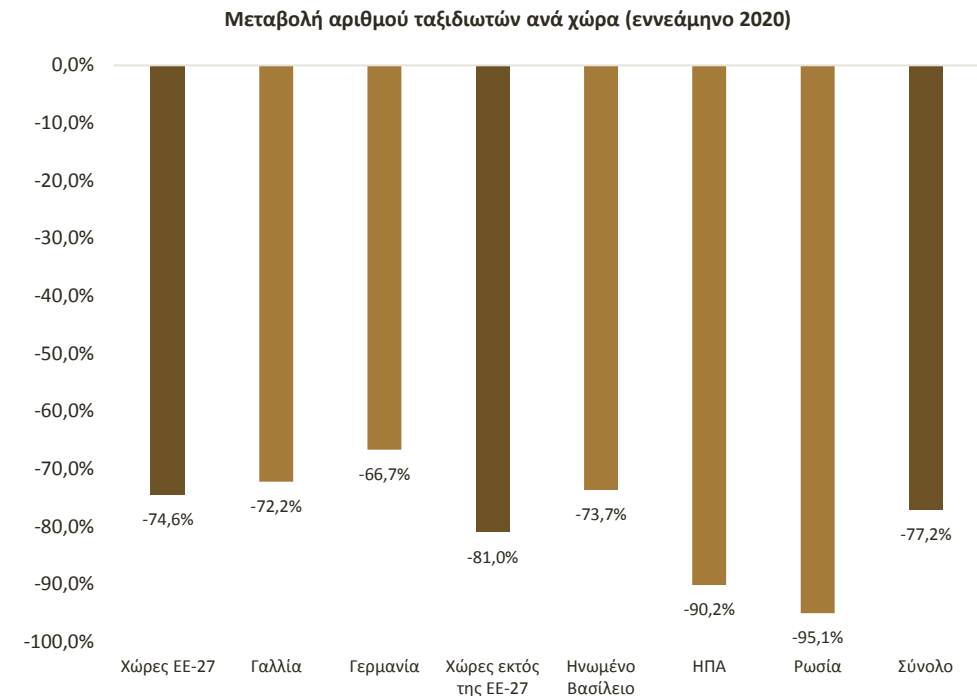
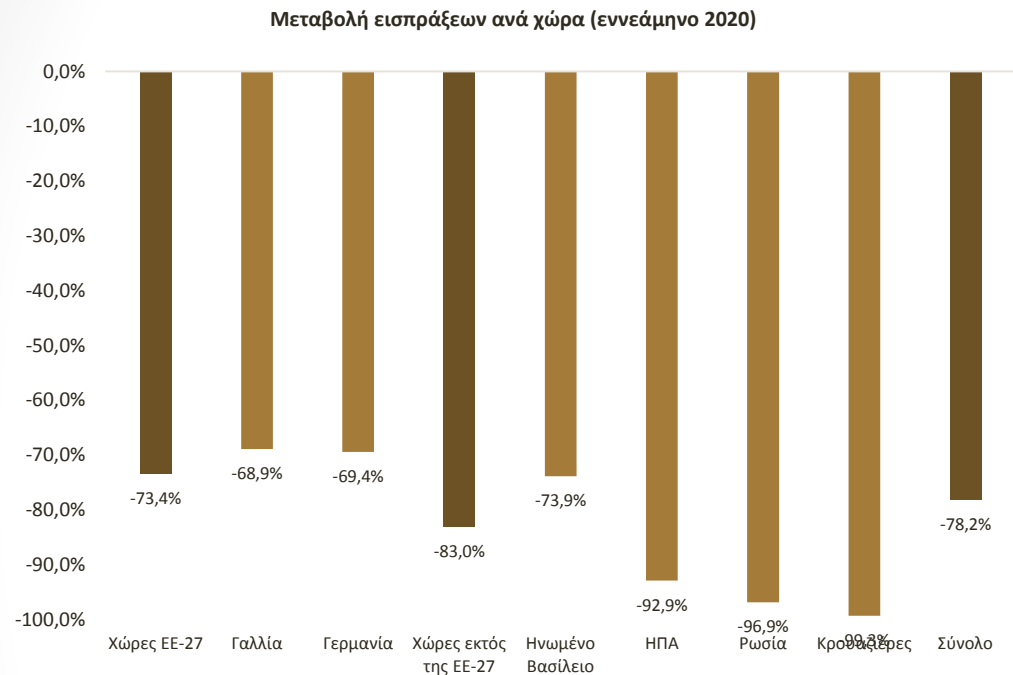
Πάνω από το 50% των ελληνικών εξαγωγών αγαθών προορίζεται σε χώρες με ιδιαίτερα ισχυρές επιπτώσεις από την πανδημία

Η ναυτιλία, δεύτερη σημαντικότερη πηγή εσόδων για το εξωτερικό ισοζύγιο, θα πληγεί από την συρρίκνωση του διεθνούς εμπορίου

Η ζήτηση για εξαγωγές τροφίμων θα πληγεί λιγότερο από άλλα αγαθά. Ωστόσο, το σχετικό ελληνικό ισοζύγιο παραμένει ελλειμματικό

Μείωση 77,2% των ξένων τουριστών στο εννεάμηνο του 2020 και υποχώρηση 78,2% στις εισπράξεις

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 9/2020

Οι αφίξεις και οι εισπράξεις είναι μειωμένες περισσότερο από τις **χώρες εκτός ΕΕ27**, κατά 83% και 81% αντίστοιχα, έναντι των χωρών εντός ΕΕ27, με πτώση 73,4% και 74,6%.

Η μεγαλύτερη πτώση ανά χώρα προήλθε από τη **Ρωσία**, με πτώση 96,9%, ενώ οι εισπράξεις είναι κατά 95,1% μειωμένες στο πρώτο εννεάμηνο. Αντίστοιχα μεγάλη πτώση καταγράφηκε από τις **ΗΠΑ**, ενώ από τις **χώρες της ΕΕ**, Γαλλία και Γερμανία παρουσίασαν πτώση κοντά στο 70% στις εισπράξεις, με αντίστοιχη σχεδόν μείωση στους ταξιδιώτες.

Διαδικασία μακροοικονομικών προβλέψεων

Βασικό Σενάριο:

δ' τρίμ. 2020 (κοινές υποθέσεις στα 3 σενάρια)

- Κλιμάκωση πιέσεων στην οικονομία από επαναφορά προστατευτικών μέτρων
- Περισσότερες επιχειρήσεις σε λειτουργία, μεγαλύτερη κινητικότητα πολιτών. Μικρή τόνωση Εμπορίου το Δεκέμβριο από έκτακτα μέτρα.
- ΑΕΠ Ευρωζώνης (Ευρ. Επιτροπή): ύφεση 7,8%

2021

- Σταδιακή άρση μέτρων (μέχρι μέσα β' τρίμ.). Χωρίς νέα ισχυρή έξαρση πανδημίας, πιθανές πρόσκαιρες κλιμακώσεις
- Αναστολή λειτουργίας Τουρισμού το α' τρίμ., εν μέρει το β' τρίμ.
- Έσοδα από διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες: 45-50% του 2019, από 24% του 2019 πέρυσι
- Εισροές Ευρ. Ταμείου Ανάκαμψης στο β' εξάμ. και επίτευξη-προσέγγιση στόχου (€5,5 δισεκ.)
- •Ανάκαμψη Ευρωζώνης (Ευρ. Επιτροπή): 4,2%

Ευνοϊκό Σενάριο (2021):

- Άρση πλειονότητας μέτρων νωρίς στο β' τρίμ. Χωρίς νέα ισχυρή έξαρση πανδημίας, πιθανές πρόσκαιρες κλιμακώσεις
- Λειτουργία Τουρισμού από νωρίς το β' τρίμ.
- Έσοδα από διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες: 55-55% του 2019 (2020: 24%)
- Εισροές Ταμείου Ανάκαμψης το β' εξάμ. και επίτευξη-προσέγγιση στόχου (€5,5 δισεκ.)
- Ανάκαμψη Ευρωζώνης: $\geq 4,2\%$

Δυσμενές Σενάριο (2021):

- Διακύμανση πανδημίας στα τρέχοντα επίπεδα
- Ενδεχόμενη νέα ισχυρή έξαρση (πχ. άνοιξη, φθινόπωρο)
- Υλοποίηση πρόσθετων παρεμβάσεων στήριξης επιχειρήσεων-νοικοκυριών
- Έσοδα από διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες: 35-40% του επιπέδου τους το 2019 (2020: 24%), λόγω εμβολιασμών
- Εισροές Ταμείου Ανάκαμψης χαμηλότερες του στόχου (€3,5-4,0 δισεκ.)
- Ανάκαμψη Ευρωζώνης: 3,0-3,5%

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2020 - 2021

Προβλέψεις 2020

- Δημόσια κατανάλωση: +2,5 έως +3,5%
- Ιδιωτική κατανάλωση: -4,5 έως -5,5%
- Επενδύσεις: +10 έως +11%
- Εξαγωγές: -25,5 έως -26,5%
- Εισαγωγές: -6,5 έως -7,5%
- **Υφεση: 9,0-9,5%**
- Ανεργία: 16,5%
- Αντιπληθωρισμός: 1,2%

Ευνοϊκό Σενάριο 2021

- Δημόσια κατανάλωση: -5,0 έως -7,0%
- Ιδιωτική κατανάλωση: +4,0 έως +4,5%
- Επενδύσεις: +20 έως +22%
- Εξαγωγές: +19 έως +22%
- Εισαγωγές: +15%
- **Ανάπτυξη: 5,0 έως 5,3%**
- Ανεργία: 15,0%
- Πληθωρισμός: 0,6 έως 1,0%

Βασικό Σενάριο 2021

- Δημόσια κατανάλωση: -3,0 έως -5,0%
- Ιδιωτική κατανάλωση: +2,5% έως +3,5%
- Επενδύσεις: +15 έως +18%
- Εξαγωγές: +15 έως +18%
- Εισαγωγές: +11%
- **Ανάπτυξη: 4,0 έως 4,3%**
- Ανεργία: 15,5 - 16,0%
- Πληθωρισμός: 0,2 έως 0,5%

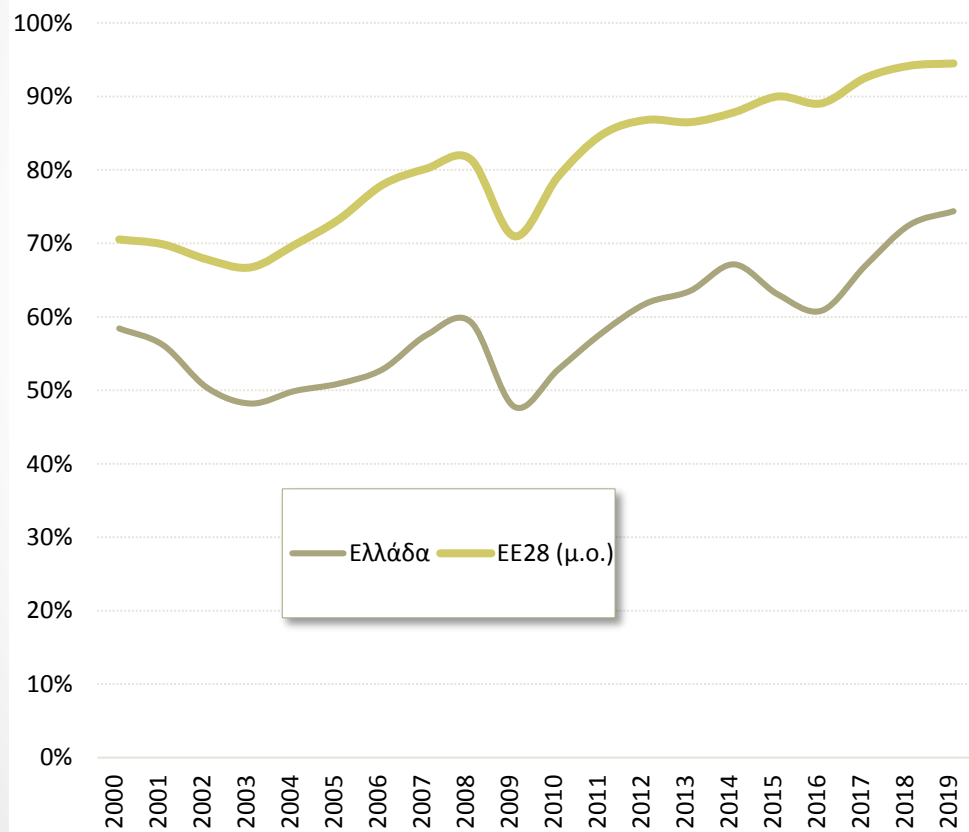
Δυσμενές Σενάριο 2021

- Δημόσια κατανάλωση: -1,5 έως -2,5%
- Ιδιωτική κατανάλωση: -1,0% έως -1,5%
- Επενδύσεις: -3 έως -6%
- Εξαγωγές: +5 έως +7%
- Εισαγωγές: -2 έως -4%
- **Ανάπτυξη: ≈ 0,5 έως 1,0%**
- Ανεργία: 18,0 - 18,5%
- Αντιπληθωρισμός: -0,5 έως -0,7%

Ελληνική οικονομία: η μεγάλη εικόνα

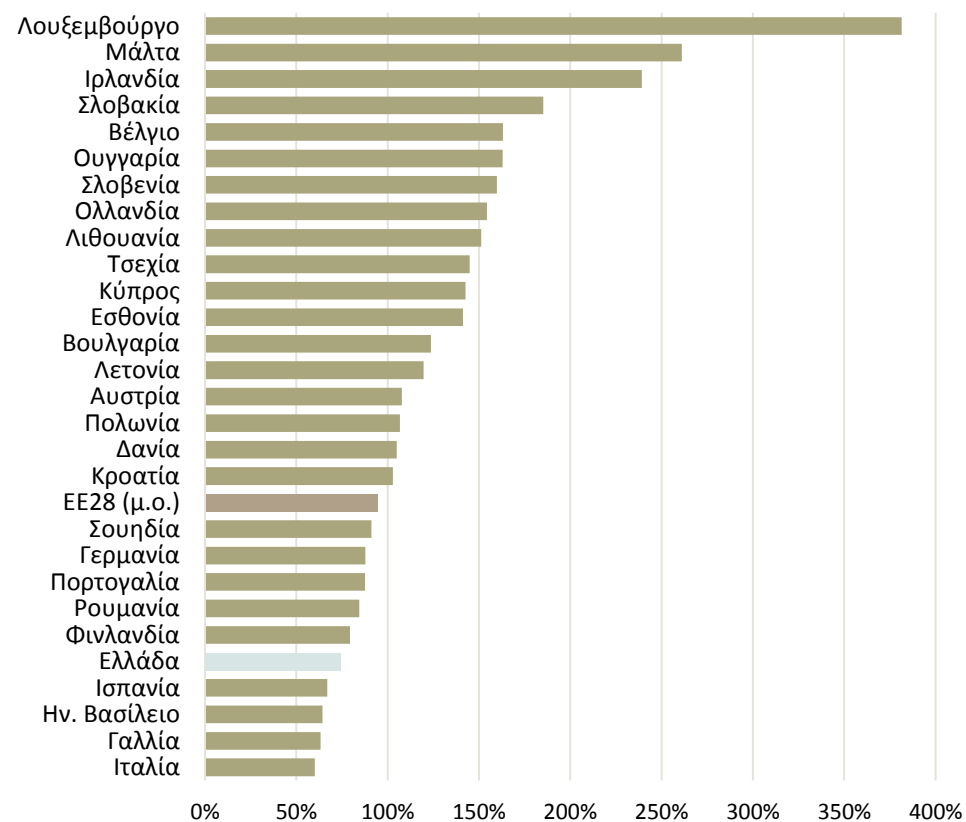
Ο προσανατολισμός της οικονομίας συστηματικά εσωστρεφής ...

Αξία εξαγωγών και εισαγωγών (% του ΑΕΠ)

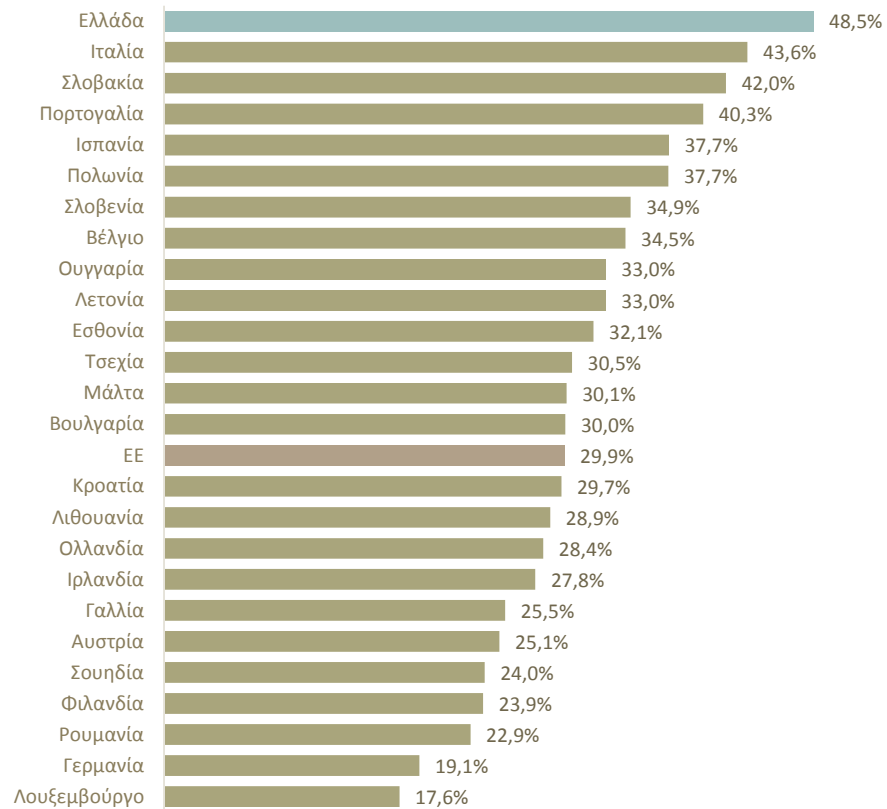
Πηγή: Ameco

Αξία εξαγωγών και εισαγωγών το 2019 (% του ΑΕΠ)

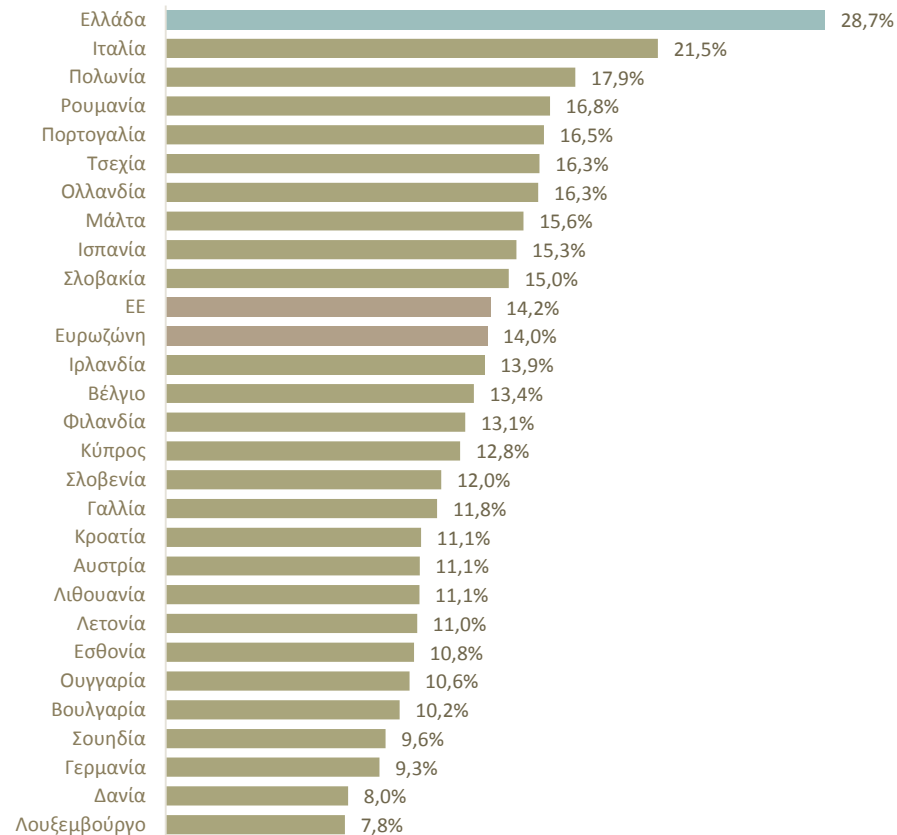

... με πολύ μικρές επιχειρήσεις και υψηλό ποσοστό αυτοαπασχόλησης και άτυπης οικονομίας

Μερίδιο των μικρών επιχειρήσεων (έως 9 ατόμων) στην απασχόληση του επιχειρηματικού τομέα, 2017

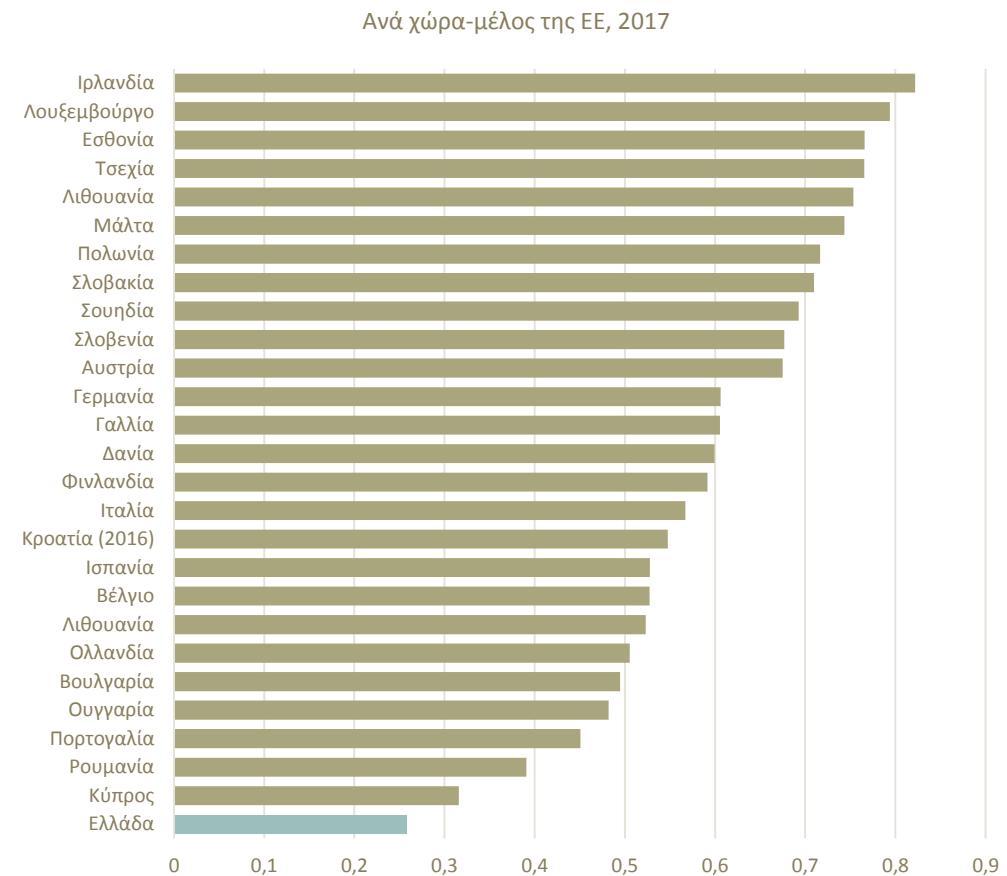
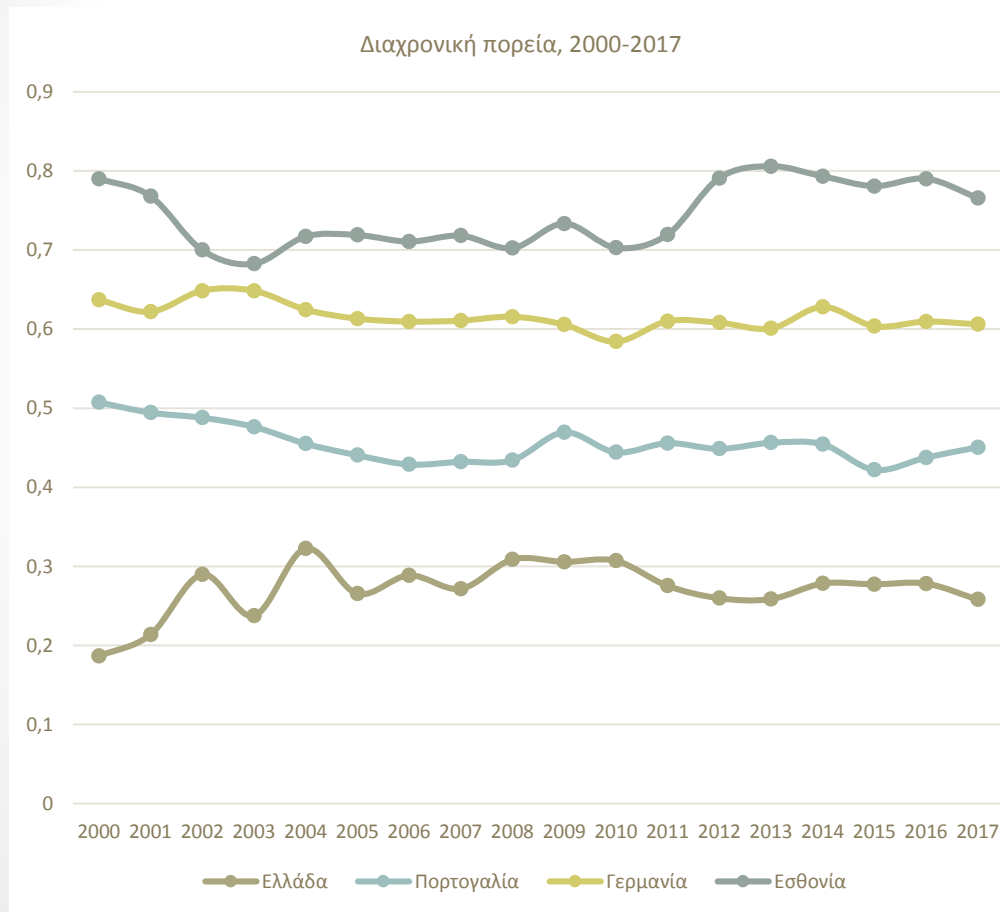
Ποσοστό αυτοαπασχολουμένων στη συνολική απασχόληση, 2019

Πηγή: Eurostat. Σημειώσεις: Στον επιχειρηματικό τομέα εδώ (total business sector), δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού και ασφαλιστικού τομέα. Δεν δημοσιεύονται στοιχεία για τις μικρές επιχειρήσεις στη βάση με διαθρωπτικά επιχειρηματικά στοιχεία της Eurostat για την Κύπρο και τη Δανία, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για την παραγωγικότητα των μικρών επιχειρήσεων και για τη Γαλλία.

Διαχρονικά αναποτελεσματική κατανομή των παραγωγικών συντελεστών

Δείκτης αποτελεσματικότητας της κατανομής των παραγωγικών πόρων σε επίπεδο χώρας (macro level allocative efficiency)

Πηγή: EU KLEMS, υπολογισμοί ερευνητικής ομάδας του Σχεδίου Ανάπτυξης. Σημείωση: Με βάση την παραγωγικότητα της εργασίας σε όρους προστιθέμενης αξίας ανά εργαζόμενο.

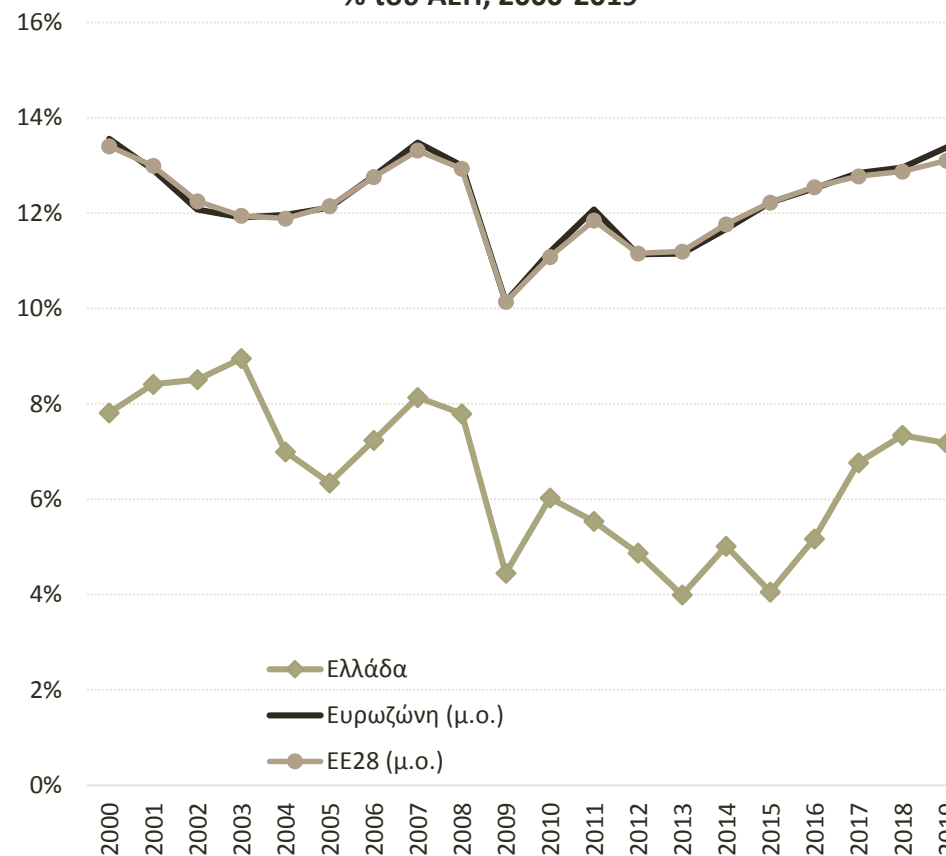
Μικρή συμμετοχή της Μεταποίησης και των νέων τεχνολογιών στις εξαγωγές, ενώ οι εταιρικές επενδύσεις κινούνται χαμηλά

Δυναμική και διάρθρωση των εξαγωγών

	Ελλάδα		ΕΕ-7	
	Μερίδιο ΑΕΠ	Ετήσιος ρυθμός	Μερίδιο ΑΕΠ	Ετήσιος ρυθμός
	2019	2013-2019	2019	2013-2019
Σύνολο εξαγωγών	37,2%	4,1%	58,1%	3,9%
Αγροτικά προϊόντα & πρώτες ύλες	4,4%	3,8%	5,9%	3,0%
Πετρελαιοειδή	6,3%	0,1%	3,1%	-3,8%
Βιομηχανικά προϊόντα	9,2%	6,7%	31,1%	4,0%
Χημικά προϊόντα	2,4%	8,0%	7,3%	4,7%
Βιομηχανικά είδη (κατά πρώτη ύλη)	3,0%	5,1%	6,3%	2,3%
Μηχανήματα & οχήματα	1,9%	8,0%	12,7%	5,0%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1,7%	8,5%	4,4%	4,0%
Μεταφορές (κυρίως θαλάσσιες)	7,5%	6,2%	4,4%	3,9%
Τουρισμός	7,8%	6,9%	3,3%	5,6%
Λοιπές υπηρεσίες	2,0%	3,4%	10,0%	6,3%

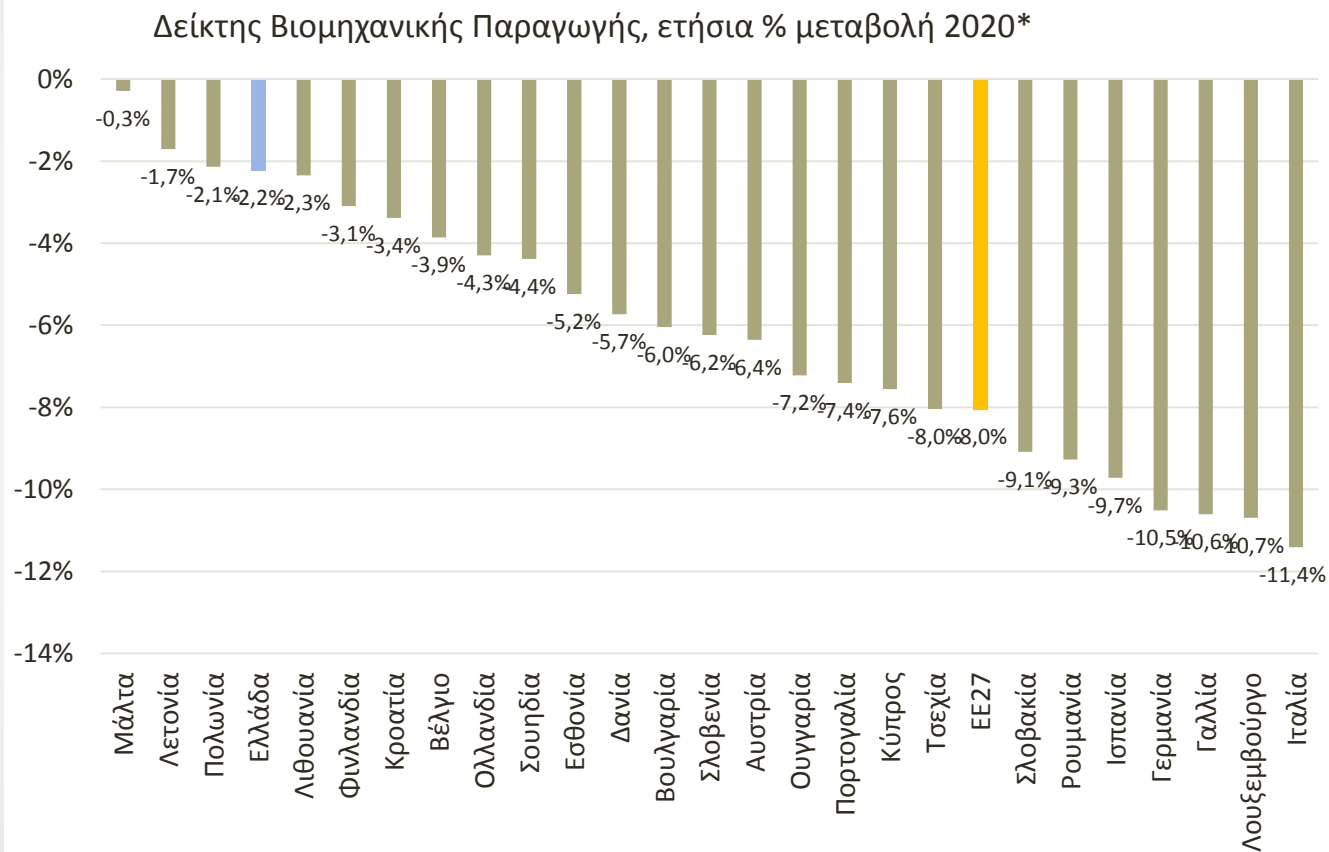
Πηγές: Eurostat, Τράπεζα της Ελλάδος. ΕΕ-7 είναι ο μη-σταθμισμένος μέσος όρος των χωρών Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ολλανδία, Πορτογαλία και Σουηδία. Για τις χώρες της ΕΕ-7, τα μερίδια των εξαγωγών υπηρεσιών στο Α.Ε.Π. αναφέρονται στο έτος 2018 και οι ρυθμοί αύξησης των εξαγωγών υπηρεσιών αναφέρονται στην περίοδο 2013-2018.

Επενδύσεις Μη Χρηματοπιστωτικών Επιχειρήσεων, % του ΑΕΠ, 2000-2019

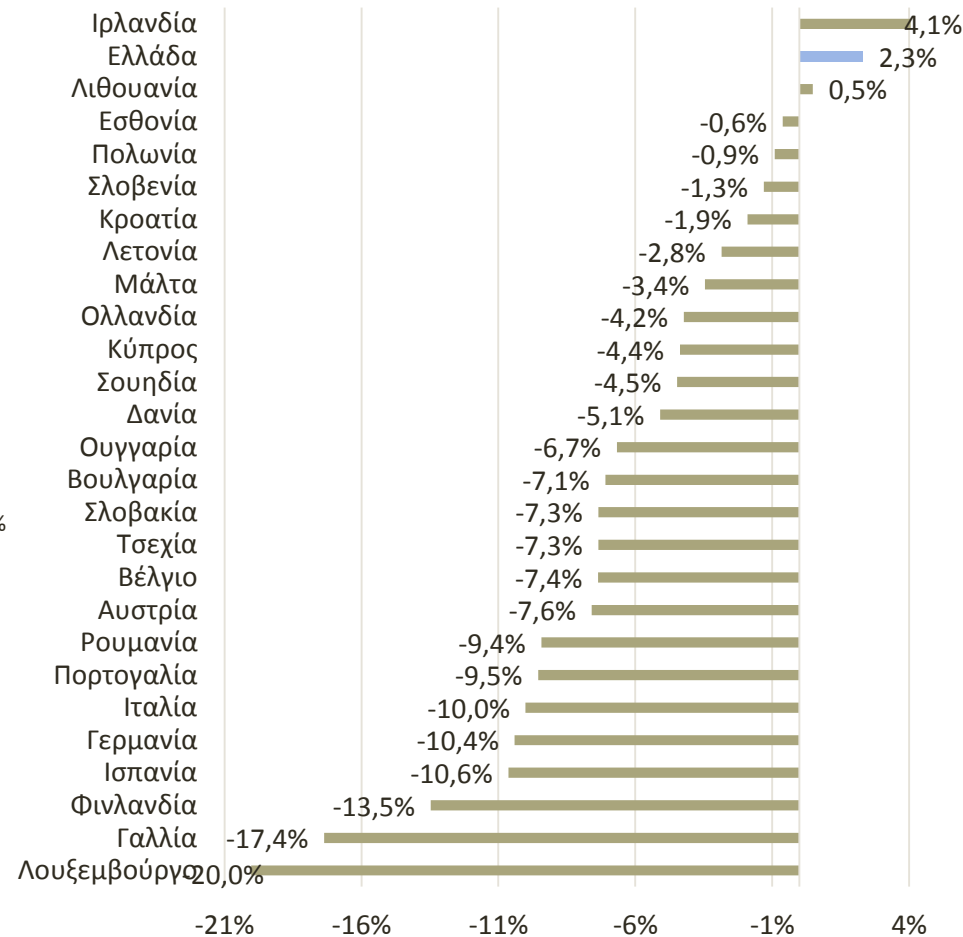
Αρκετά ηπιότερη πτώση βιομηχανικής παραγωγής το 2020 στην Ελλάδα σε σύγκριση με την ΕΕ. Καθοριστική η τάση των εξαγωγών (άνοδος 2,3%*).

% Μεταβολή εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, 2020*

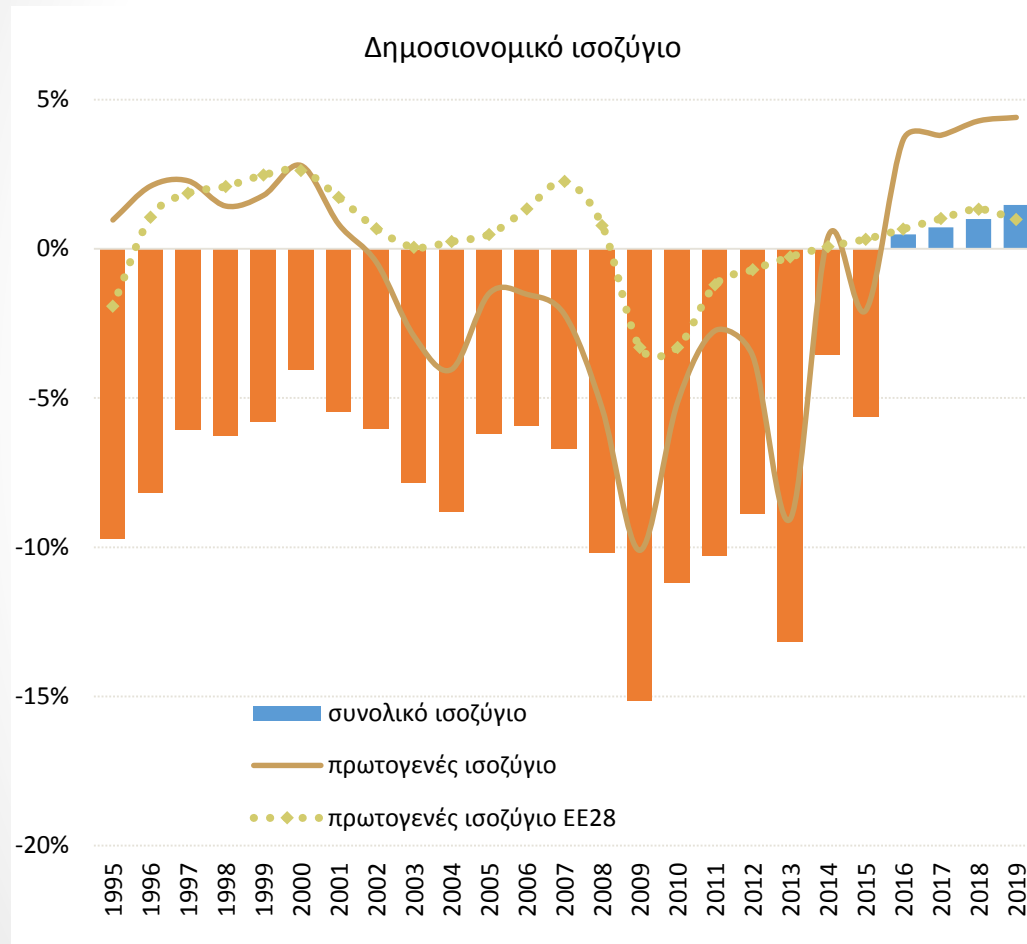
*Δεν υπάρχουν στοιχεία για την Ιρλανδία

Πηγή: Eurostat

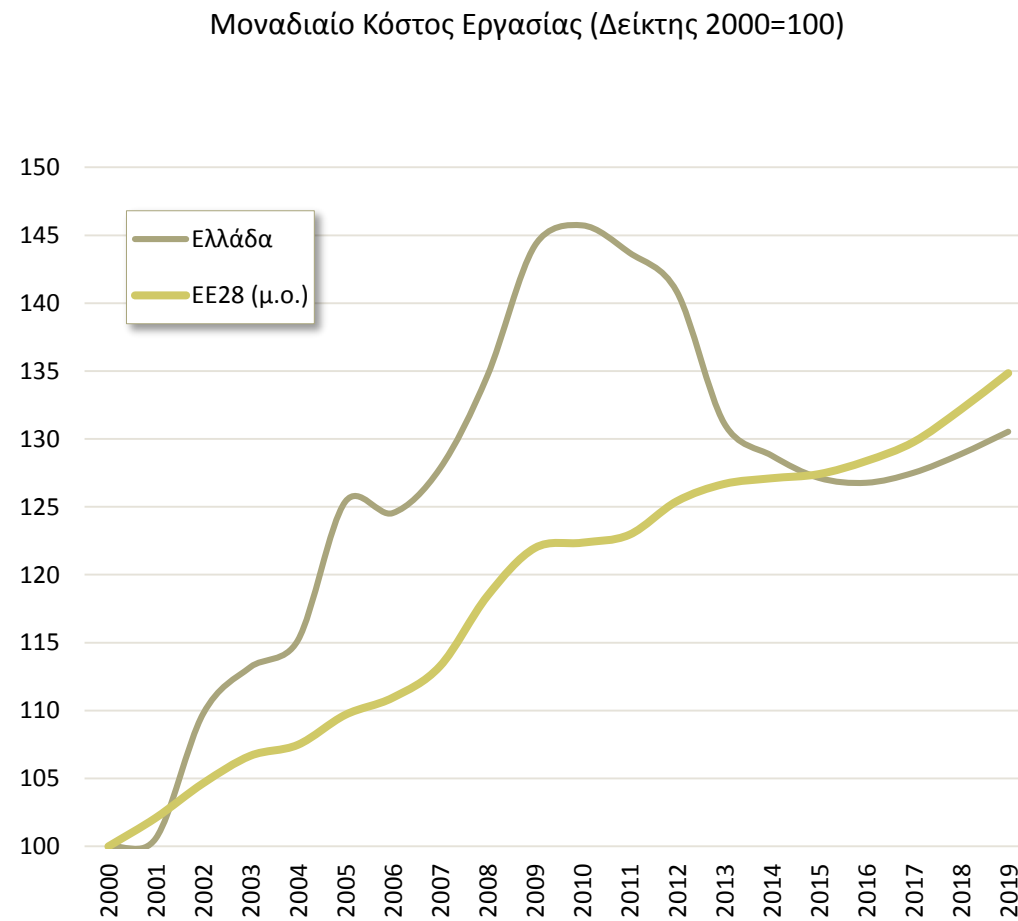

*Δεν περιλαμβάνονται οι εξαγωγές προϊόντων πετρελαίου Πηγή: Eurostat

Εξισορρόπηση των δίδυμων ελλειμμάτων και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, όμως η πρόοδος στις δομικές μεταρρυθμίσεις ήταν υπερβολικά αργή και ημιτελής

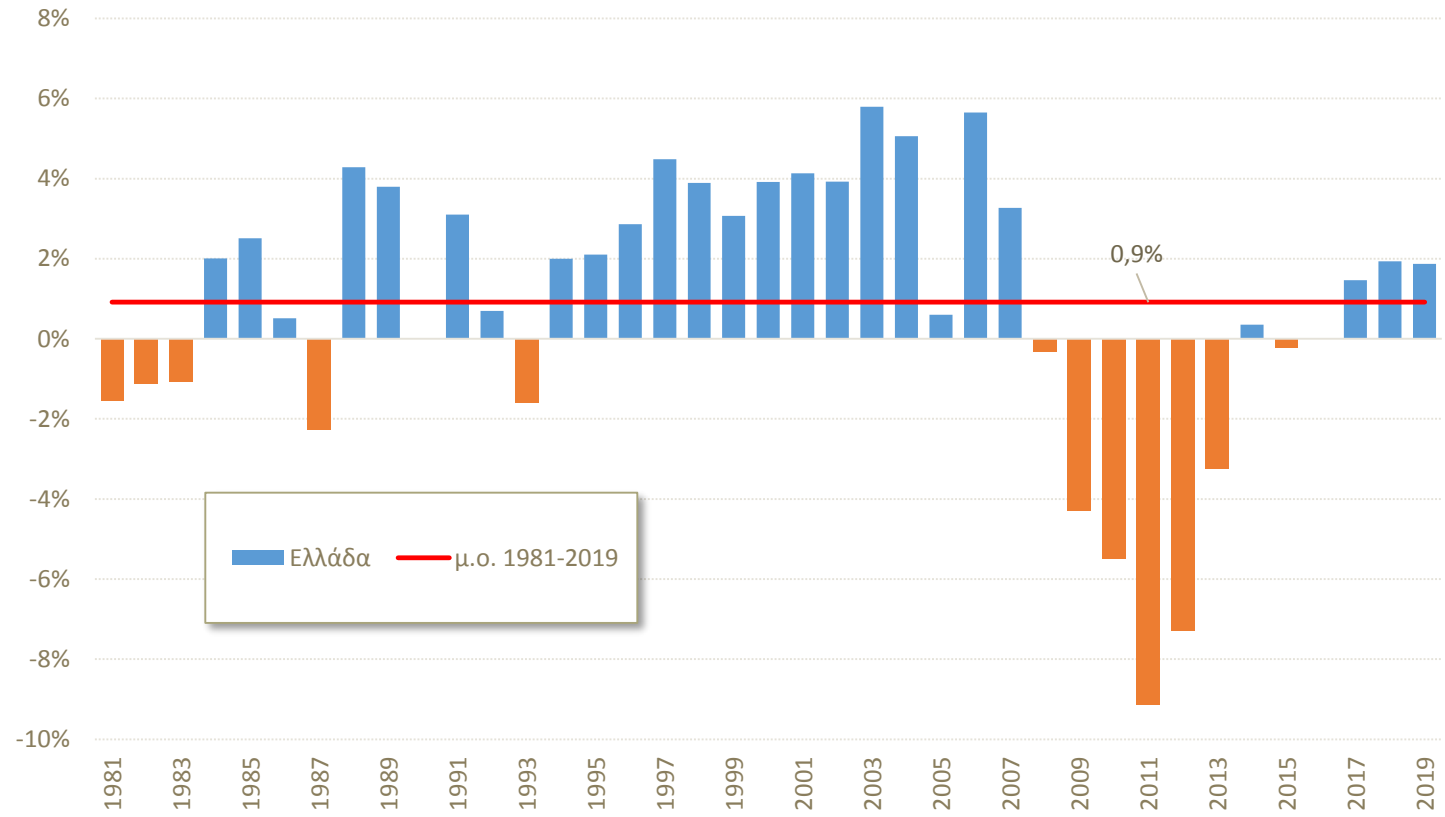

Πηγή: Eurostat, AMECO

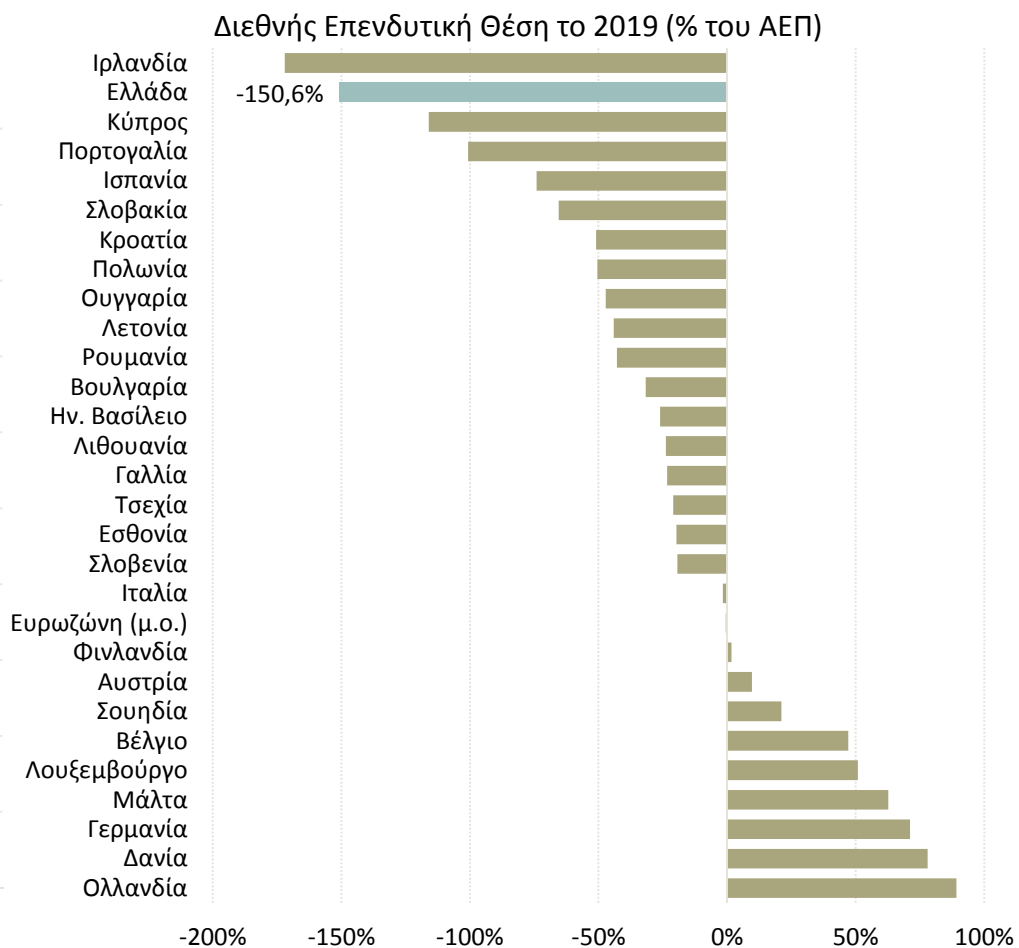
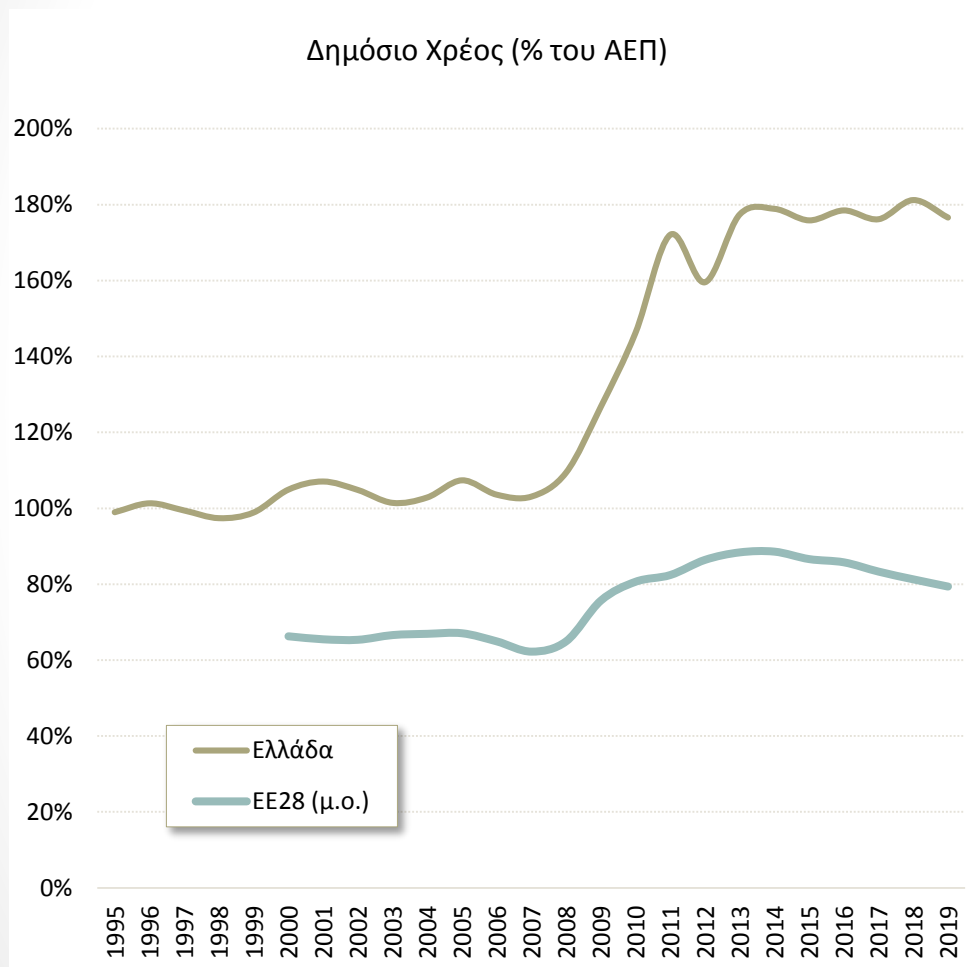
Δυναμική ανάπτυξης

Ετήσιος ρυθμός πραγματικής ανάπτυξης

Πηγή: Eurostat, Ameco.

Η παρατεταμένη αβεβαιότητα και καθίζηση των επενδύσεων οδήγησε σε βαθιά ύφεση και συσσώρευση δημόσιου και ιδιωτικού χρέους

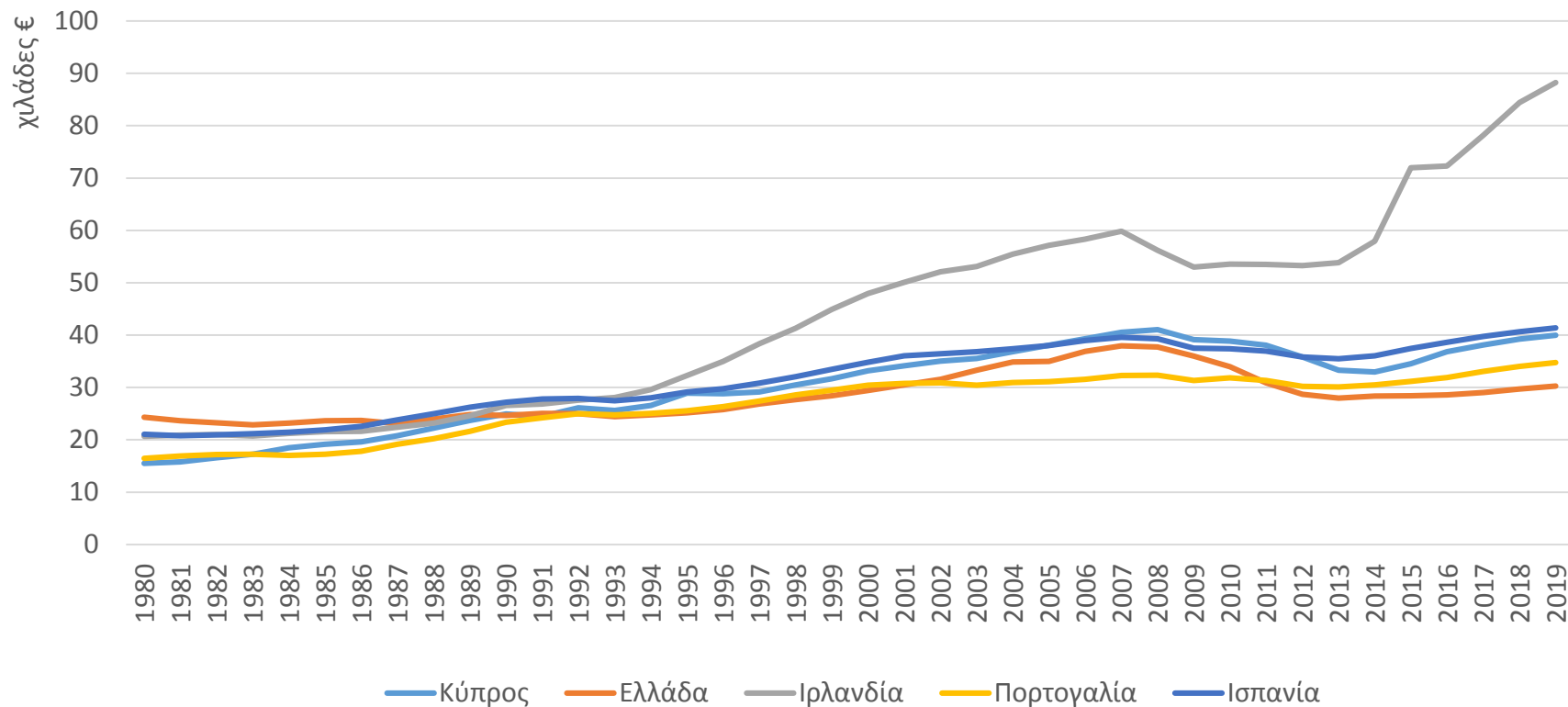

Πηγή: Eurostat, Ameco, EKT

Άλλα κεντρικά χαρακτηριστικά
της οικονομίας

ΑΕΠ – μακροπρόθεσμη εξέλιξη

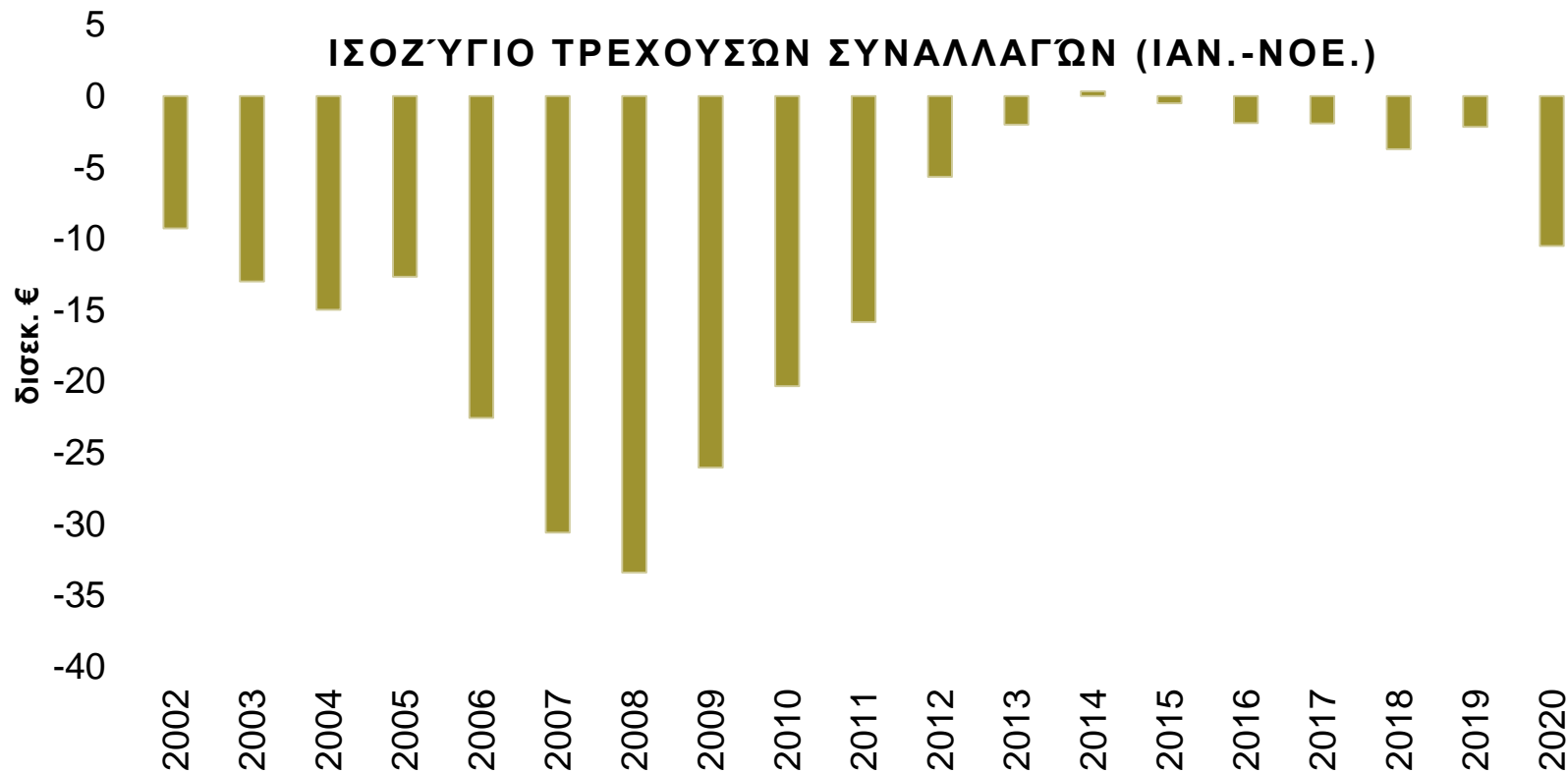
κατά κεφαλή ΑΕΠ
(σε μονάδες αγοραστικής δύναμης και δολάρια 2017)

- Η Ελλάδα καθίσταται μια από τις φτωχότερες χώρες στην ΕΕ

Πηγή: World Economic Outlook database, Οκτώβριος 2020

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών: βελτίωση κυρίως από ισοζύγιο υπηρεσιών

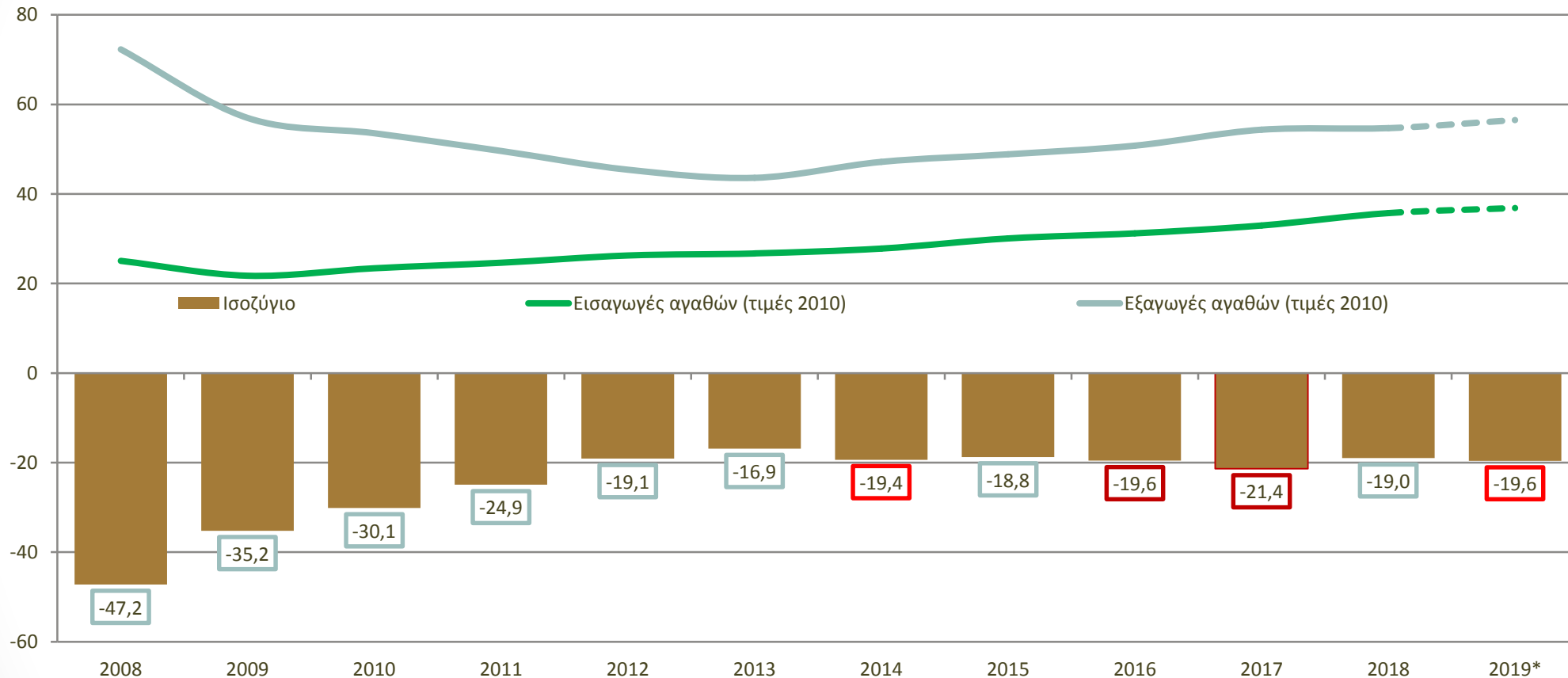

Πηγή: ΤτΕ

- Το 2020, στο 1/3 του επιπέδου του 2019 το πλεόνασμα Υπηρεσιών: €7,0 δισεκ., (έναντι €20,2 δισεκ.) με πτώση των εισπράξεων από Τουρισμό κατά 76,3%
- Μερική αντιστάθμιση από συρρίκνωση του ελλείμματος στο Ισοζύγιο Αγαθών, κατά €4,2 δισεκ.

Εμπορικό ισοζύγιο: αύξηση εξαγωγών αγαθών, παραμένει το έλλειμμα

€ δισεκ.

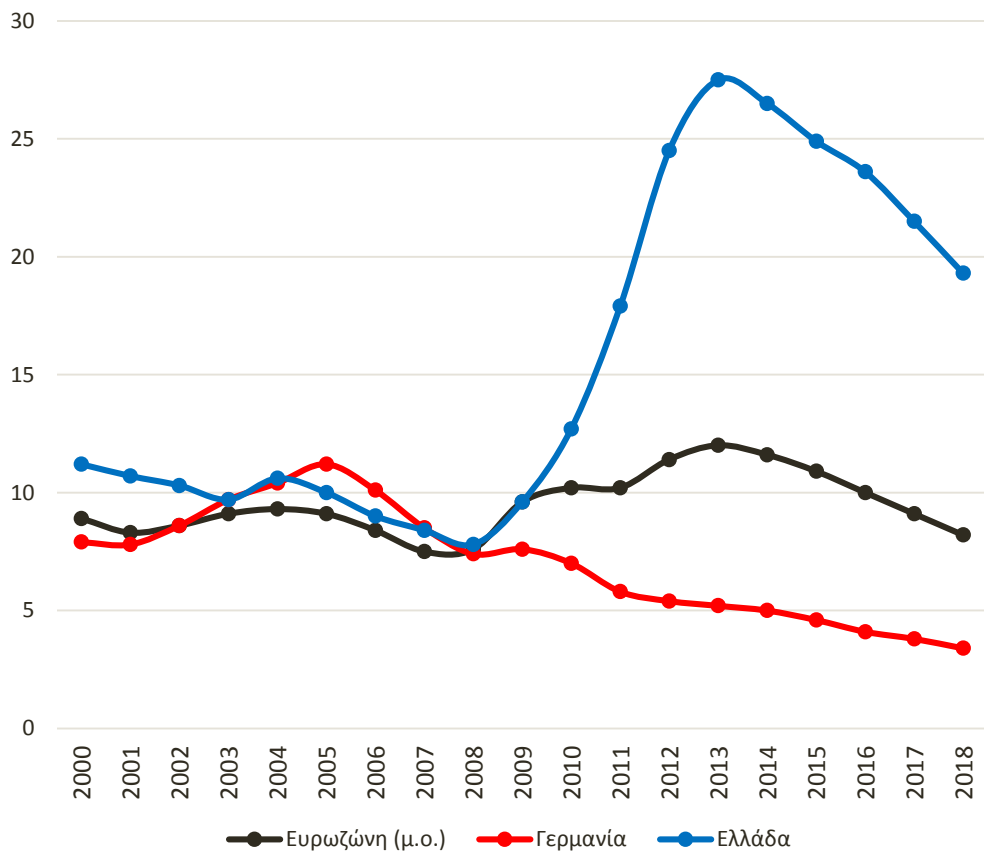
*Πρόβλεψη ΙΟΒΕ για το έτος 2019

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Διόγκωση ελλείμματος στο Ισοζύγιο Αγαθών το 2019

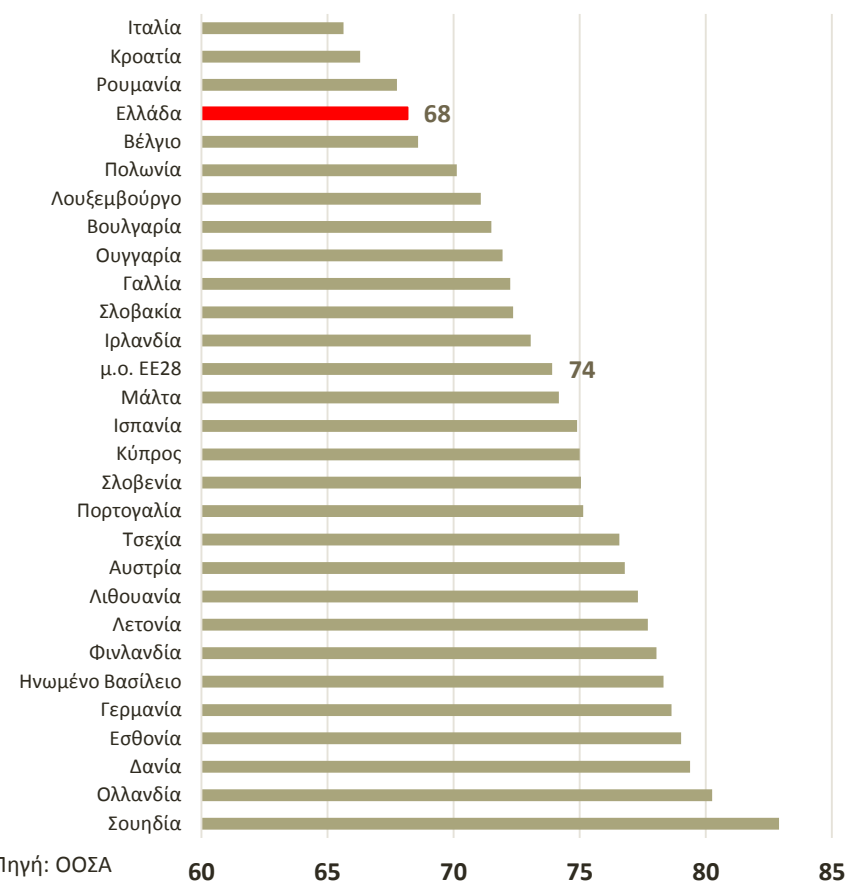
Εργασία: εκτός από την πολύ υψηλή ανεργία, είναι χαμηλή διαχρονικά και η συμμετοχή στην αγορά εργασίας

Ποσοστό ανεργίας
(% του ενεργού πληθυσμού)

Πηγή: Eurostat

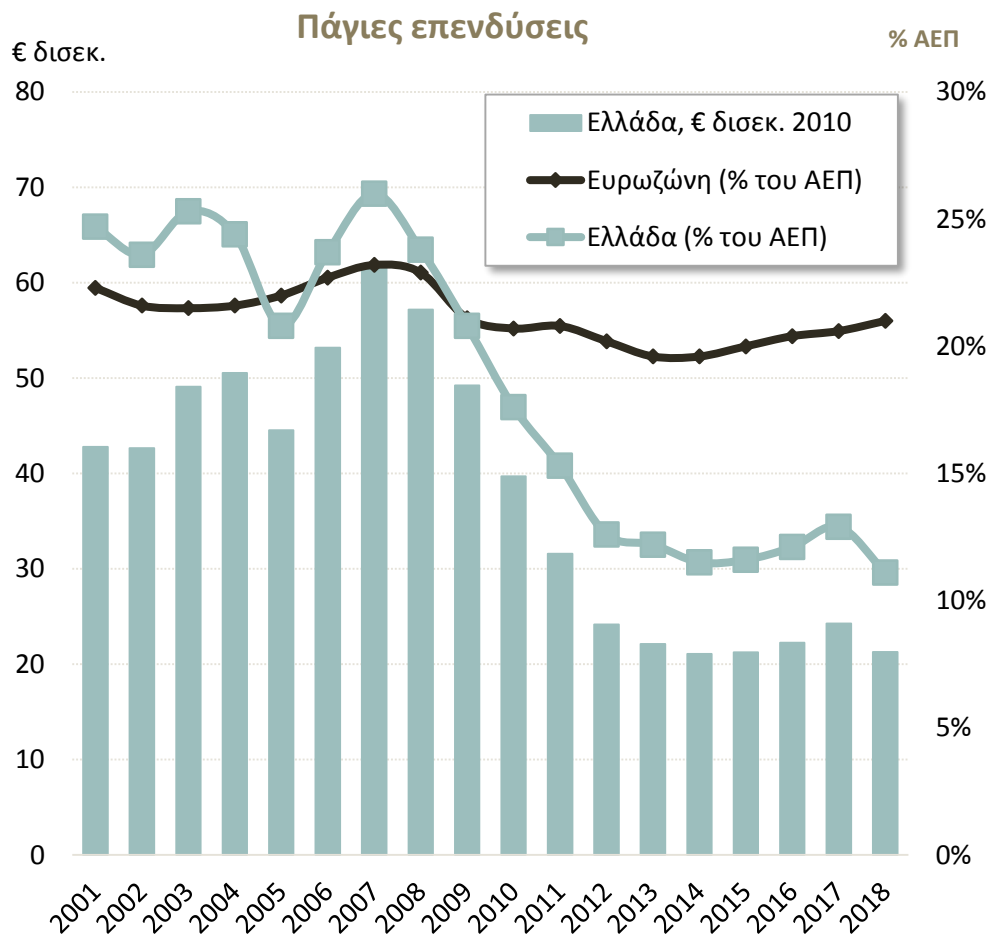
Ποσοστό Συμμετοχής στην Αγορά Εργασίας για
πληθυσμό ηλικίας 15-64 ετών, 2018

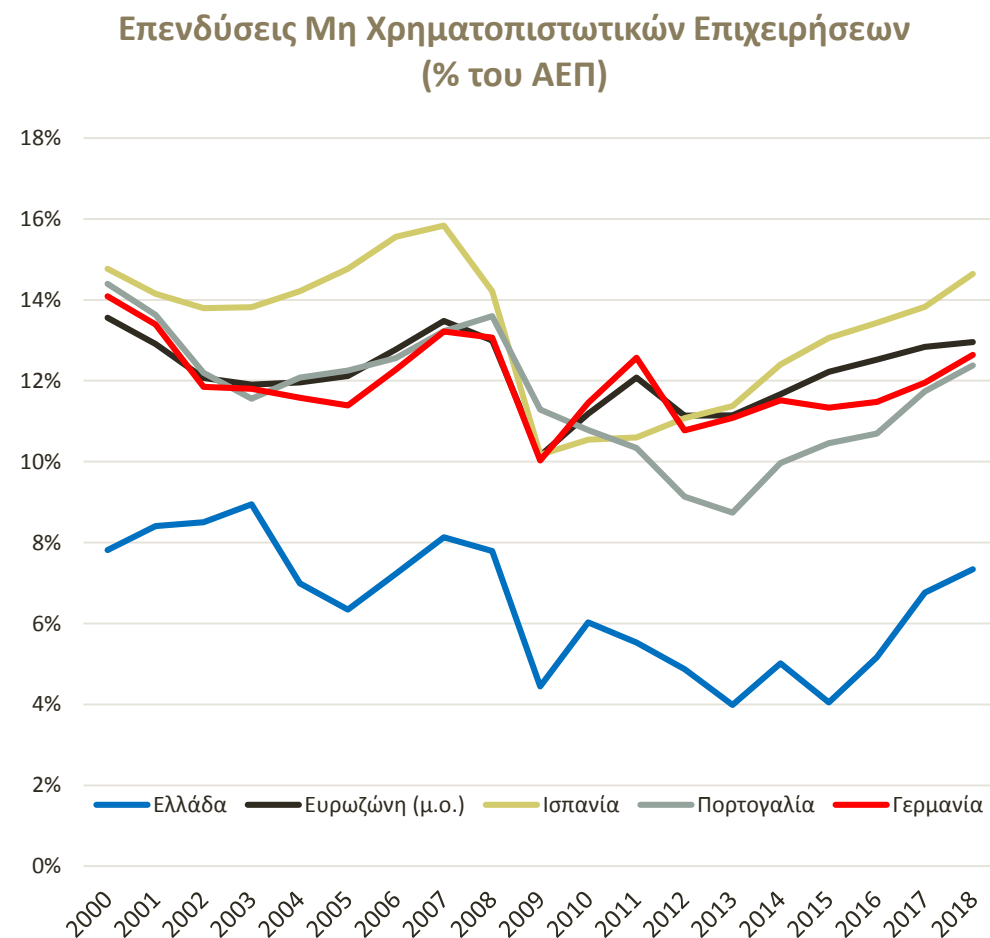
Πηγή: ΟΟΣΑ

Το ποσοστό συμμετοχής είναι ιδιαίτερα μικρό για τις γυναίκες και τους νέους

Κεφάλαιο: Σημαντικό επενδυτικό κενό τα χρόνια της κρίσης

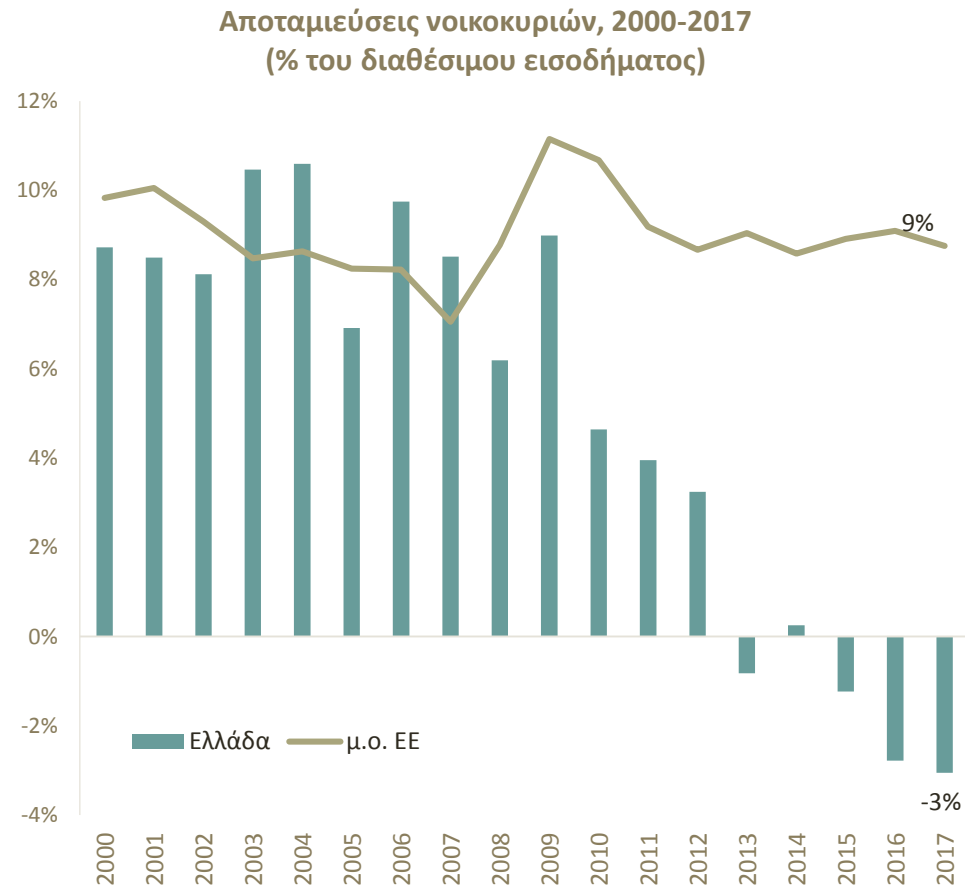
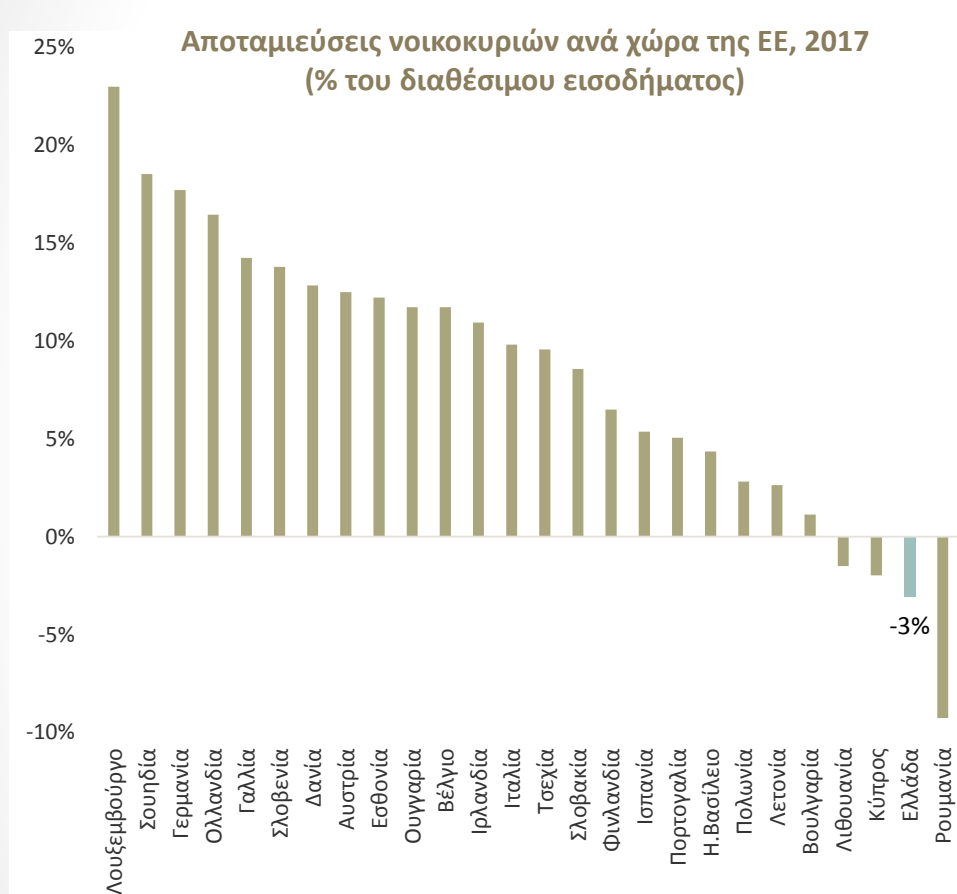

Πηγή: Eurostat

...αλλά και πριν την κρίση, οι παραγωγικές επενδύσεις συστηματικά υπολείπονταν αυτές των λοιπών χωρών

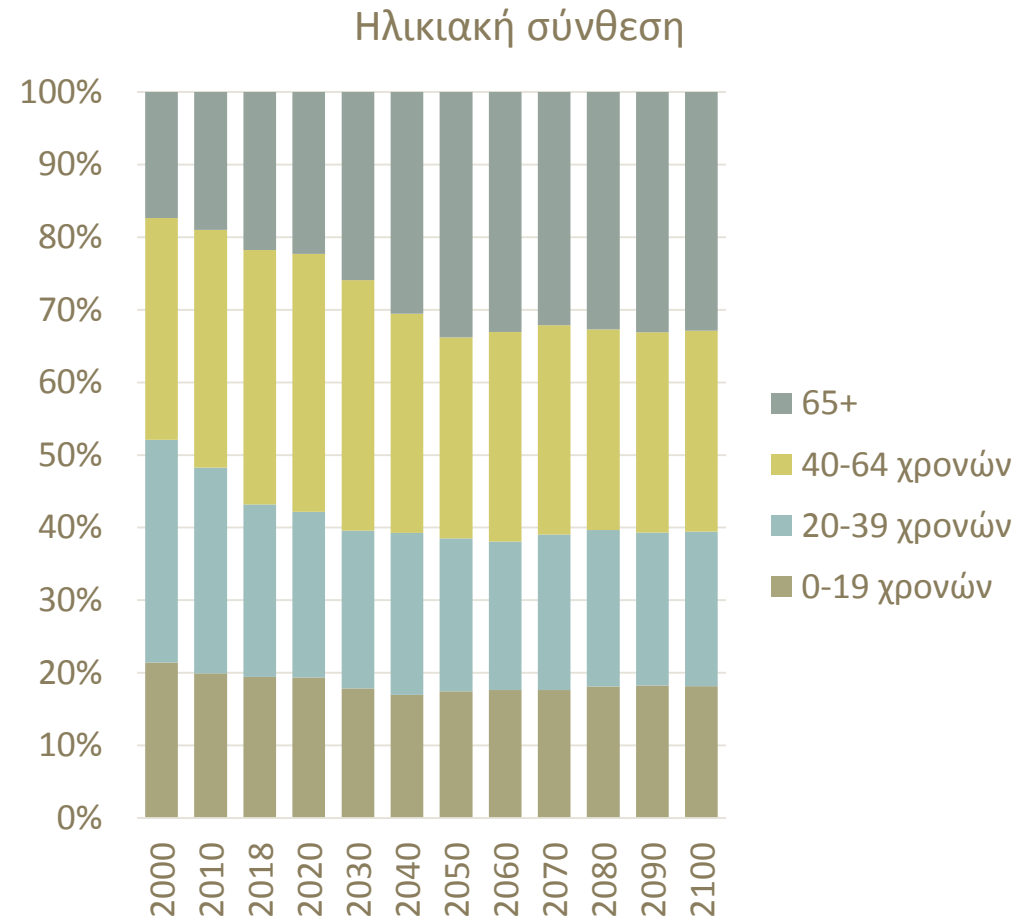
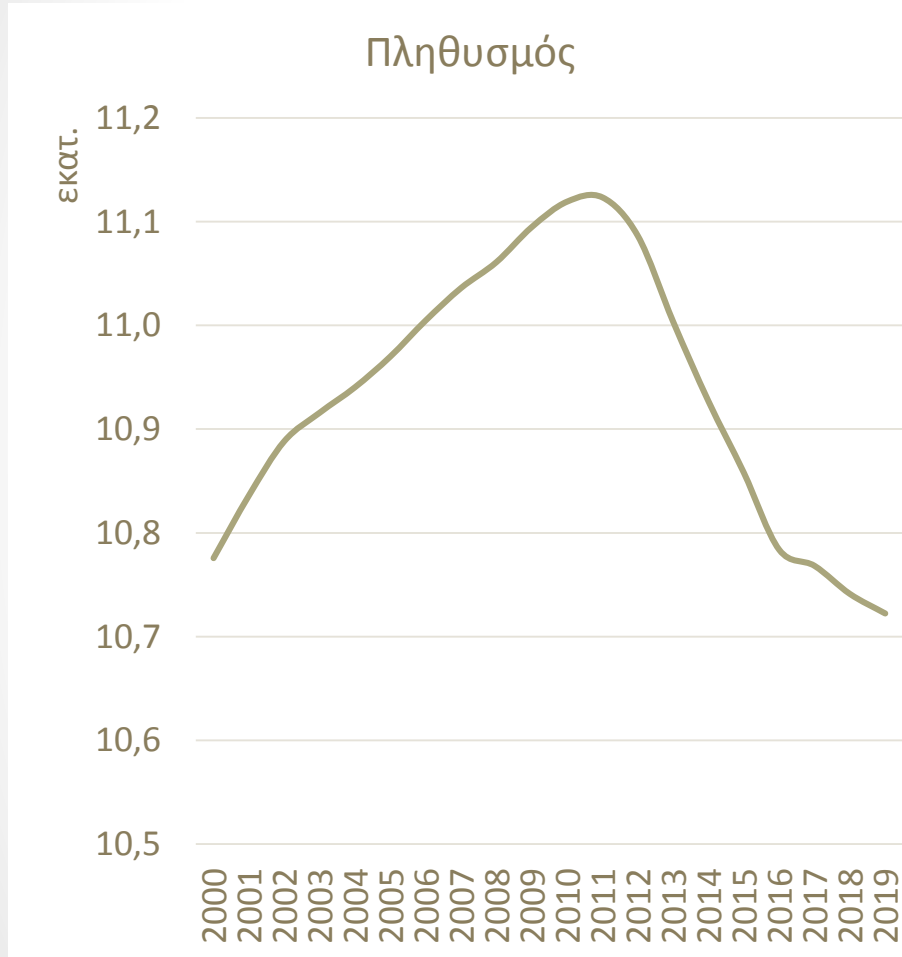
Τα ελληνικά νοικοκυριά καταγράφουν αρνητική αποταμίευση τα τελευταία χρόνια (τη δεύτερη χαμηλότερη επίδοση στην ΕΕ)

Πηγές: Eurostat/ELSTAT

Το αποταμιευτικό «κενό» των Ελληνικών νοικοκυριών την δεκαετία 2008-2017 κυμάνθηκε κατά μ.ό. σε 7,3 π.μ. του ετήσιου διαθέσιμου εισοδήματός τους, σωρευτικά περί τα €94 δισεκ.

Δημογραφικές εξελίξεις

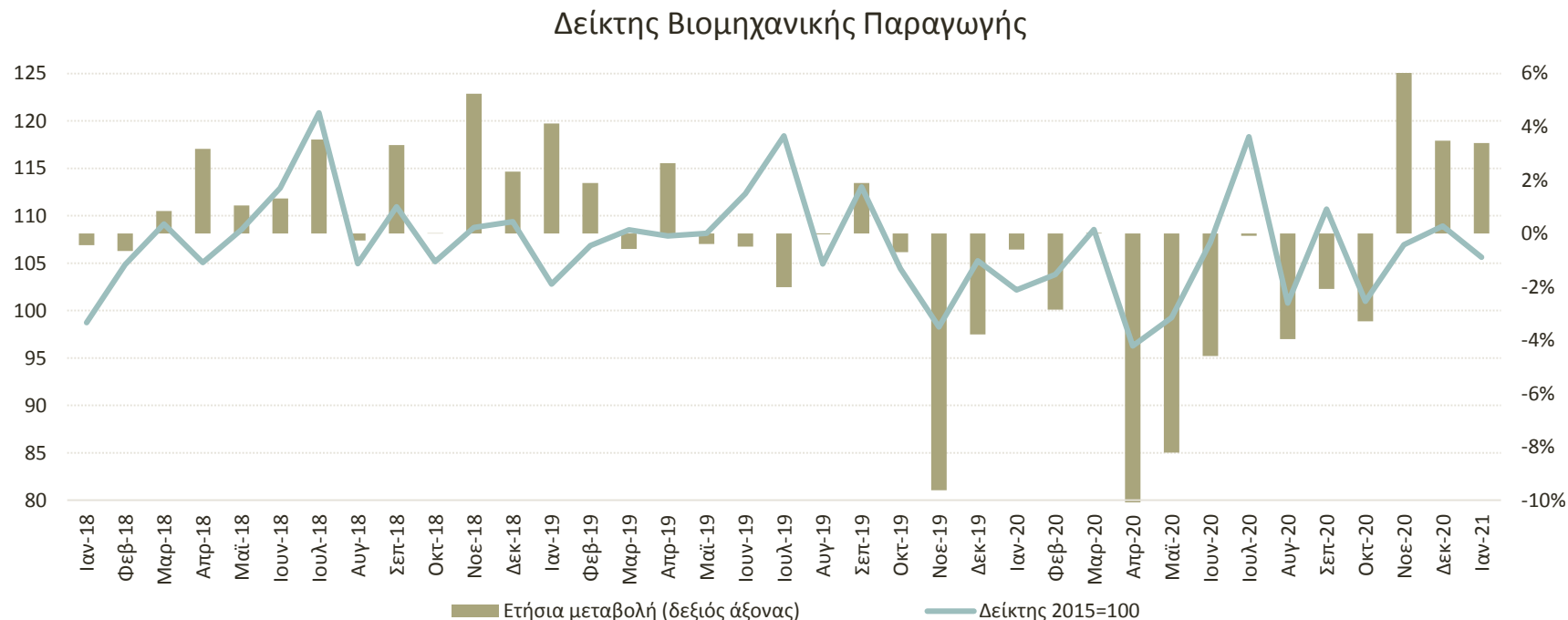

Πηγή: Eurostat

Μεταποίηση

Βιομηχανική Παραγωγή

Σχετική ανθεκτικότητα της Βιομηχανίας στις πιέσεις. Έντονη ενίσχυση και τον Ιανουάριο (+3,4%).

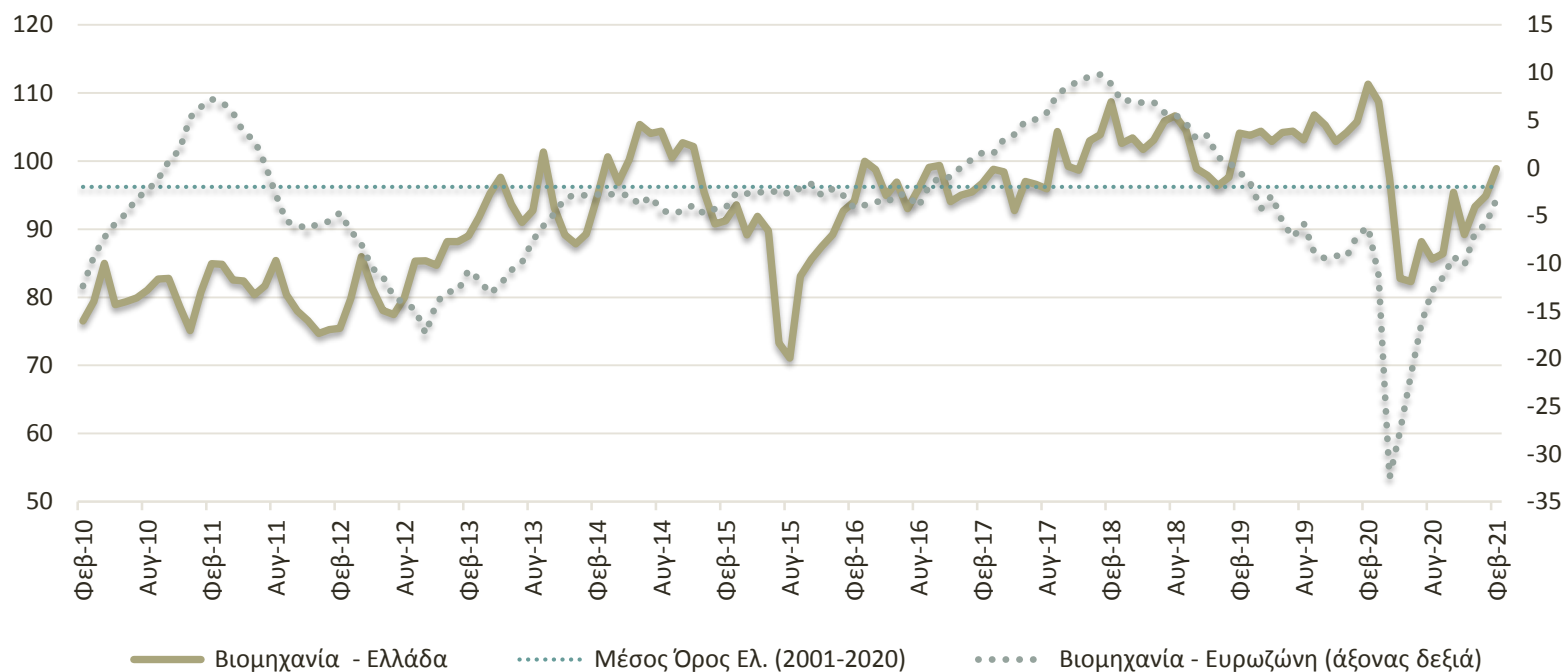

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 1/2021

Τον Ιανουάριο, η μεγαλύτερη υποχώρηση παραγωγής καταγράφηκε στη Βιομηχανία Δέρματος και Δερμάτινων ειδών (-54,8%), στην Κατασκευή Επίπλων (-23,9%) και στα είδη Ένδυσης (-19,9%). Μεταξύ των βασικών κλάδων για την ελληνική οικονομία σημειώθηκε αύξηση στην παραγωγή Φαρμάκων (9,2%), οριακή άνοδος στην παραγωγή Βασικών Μετάλλων (0,5%) και μείωση στα Τρόφιμα (-2,5%).

Βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών, κυρίως λόγω της βελτίωσης των εκτιμήσεων για την παραγωγή

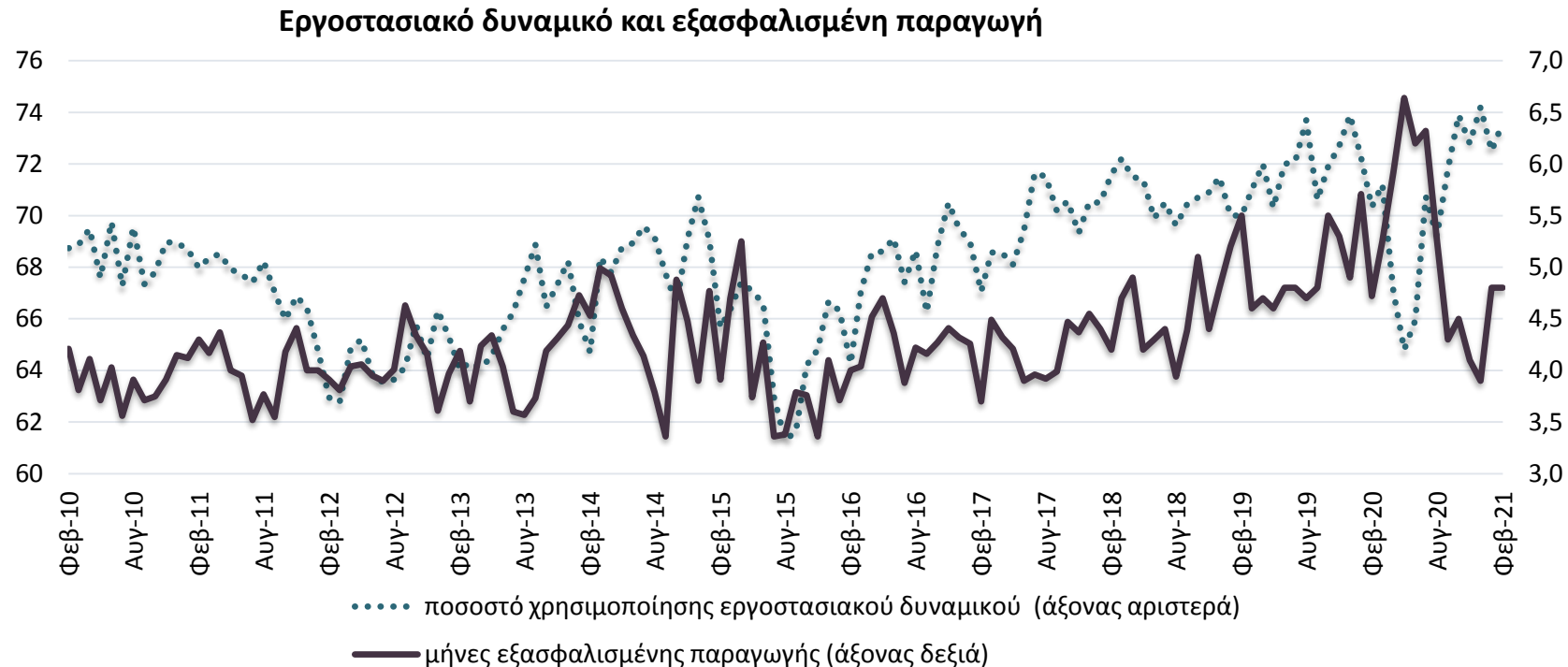

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 2/2021

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε τον Φεβρουάριο, στις 98,9 (από 94,9 μονάδες) τον Ιανουάριο, επίπεδο, ωστόσο, πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο περυσινό (111,3 μον.), κυρίως λόγω των επιδράσεων της υγειονομικής κρίσης.

Ενίσχυση του εργοστασιακού δυναμικού, αμετάβλητη η εξασφαλισμένη παραγωγή

Έπειτα από το υψηλό 12-ετίας ποσοστό του Δεκεμβρίου 2020, η αξιοποίηση του δυναμικού της βιομηχανίας ενισχύθηκε τον Φεβρουάριο του 2021, οριακά πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο (2001-2020:71,4%)

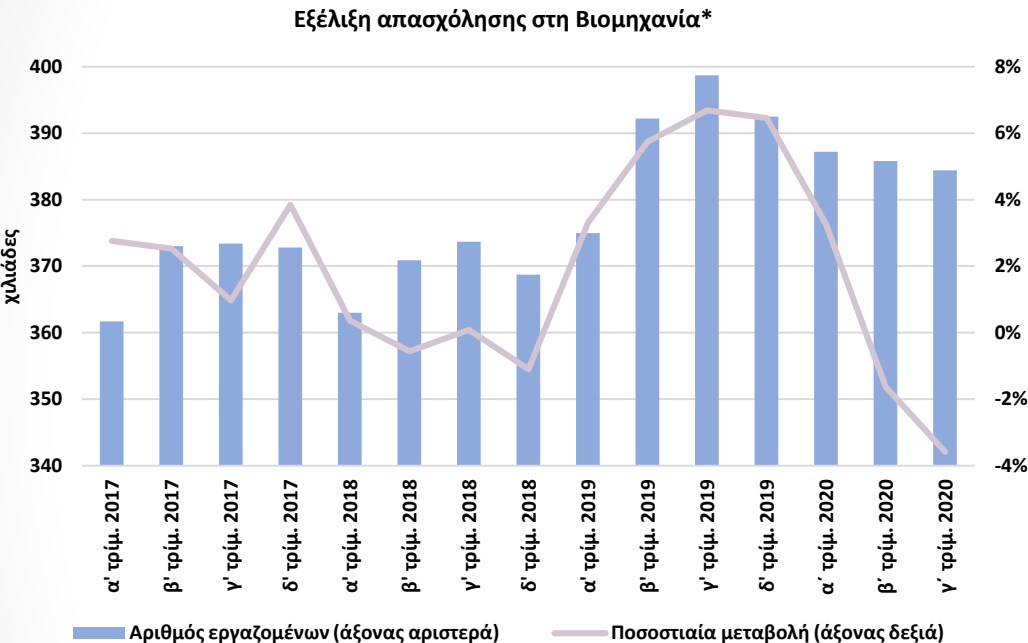

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 2/2021

Οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής παρέμειναν αμετάβλητοι στους 4,8 μήνες, με το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού να ενισχύεται, στο 73,6% (από 72,5% τον Ιανουάριο)

Εξασθένιση της απασχόλησης και άνοδος του κόστους εργασίας το γ' τρίμηνο

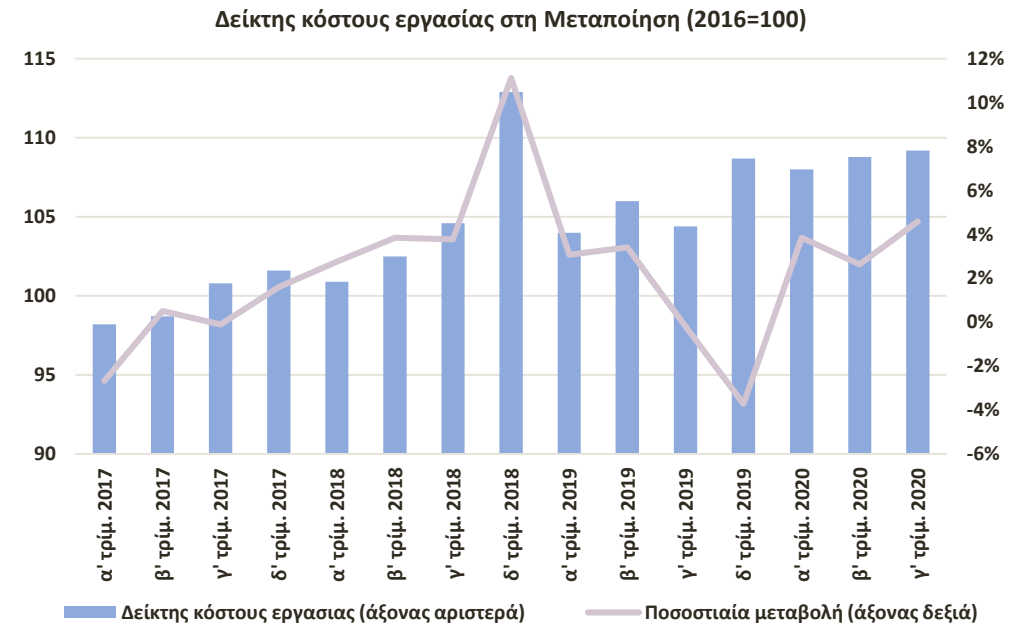
Μείωση της απασχόλησης στη Βιομηχανία για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως γ' τρίμ. 2020, * Σημ: Ορυχεία-Λατομεία και Μεταποίηση

- Το γ' τρίμ. του 2020 οι απασχολούμενοι στη Βιομηχανία μειώθηκαν 3,6% ή 14,3 χιλ. συγκριτικά με το γ' τρίμ. του 2019 (στους 384,4 χιλ. από τους 398,4 χιλ.), έναντι μείωσης κατά 1,1% στο σύνολο της οικονομίας
- Σε επίπεδο εννεαμήνου, η απασχόληση στη Βιομηχανία μειώθηκε οριακά (-0,7%, από τους 388,6 χιλ. το 2019 στους 385,8 χιλ. το 2020).

Αύξηση του Δείκτη κόστους εργασίας στη Μεταποίηση για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο

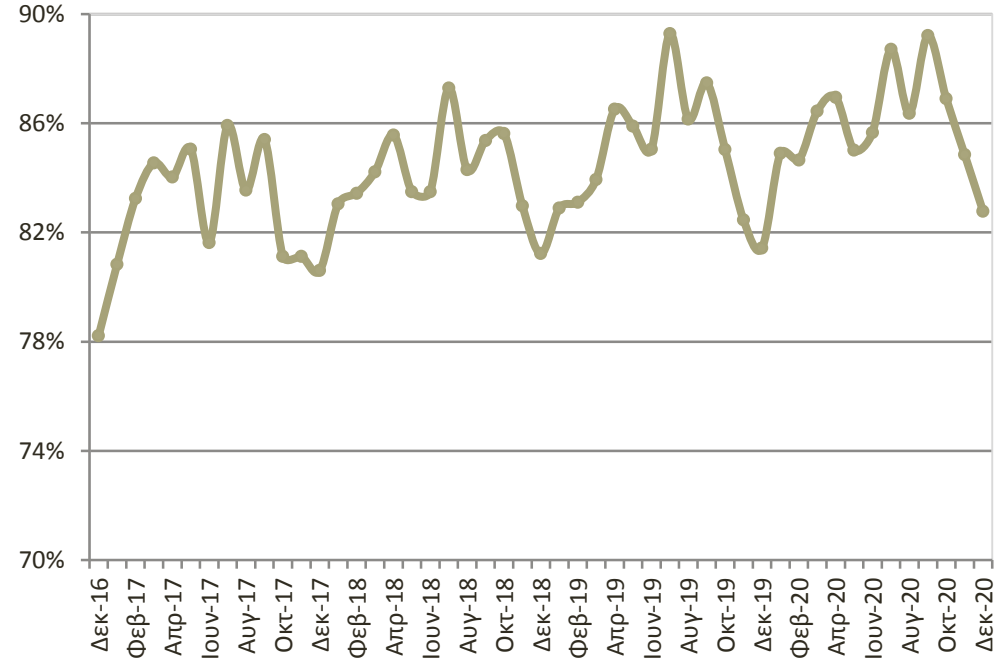
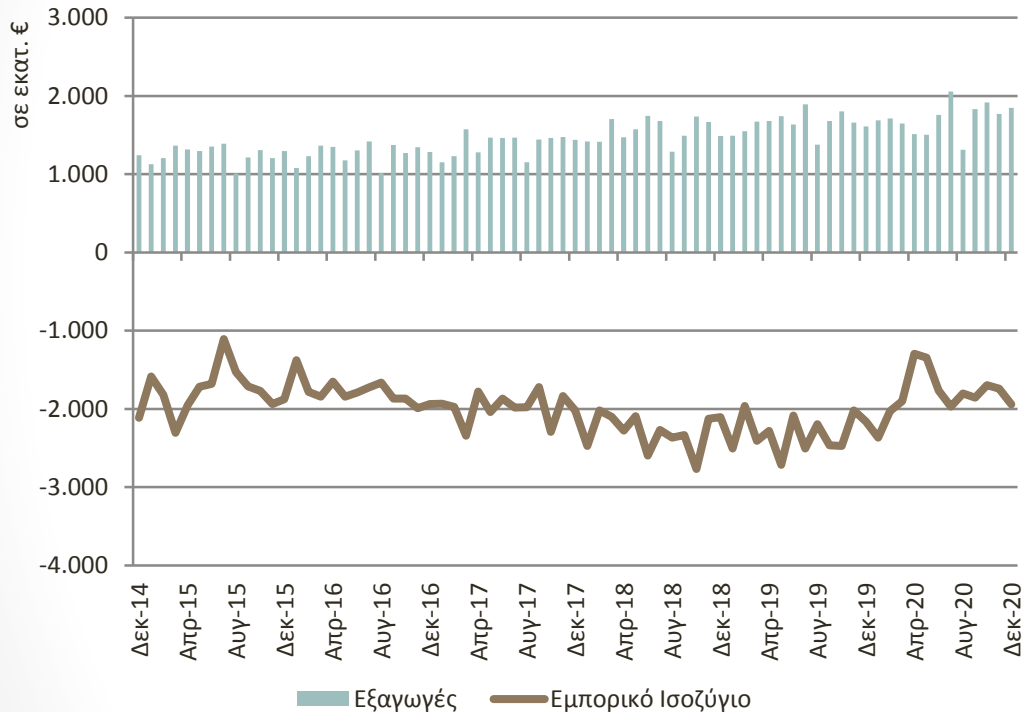
Πηγή: Eurostat, έως γ' τρίμ. 2020, Σημ: Εποχικά και ημερολογιακά διορθωμένος

- Το γ' τρίμ. του 2020 αυξήθηκε κατά 4,6% σε συνέχεια αύξησης του 2,6% το β' τρίμ. και 3,8% το α' τρίμ. του 2020.
- Σε επίπεδο εννεαμήνου παρουσιάζει άνοδο 3,7% (από τις 104,8 μον. το 2019 στις 108,7 μον. το 2020).

Αύξηση εξαγωγών και υποχώρηση εμπορικού ελλείμματος βιομηχανίας και τον Δεκέμβριο σε σχέση με το 2019

Στα €1,8 δισεκ. οι εξαγωγές των βιομηχανικών προϊόντων* τον Δεκέμβριο (+14,8%, γ-ο-γ). Το εμπορικό έλλειμμα στα €1,9 δισεκ. από €2,2 δισεκ. ένα χρόνο πριν. Στο σύνολο του 2020 στα €20,5 δισεκ. (+3,8%, γ-ο-γ), με εμπορικό έλλειμμα στα €21,7 δισεκ. (-22%, γ-ο-γ).

Το μερίδιο των βιομηχανικών προϊόντων αγγίζει το 83% του συνόλου των εξαγωγών αγαθών*

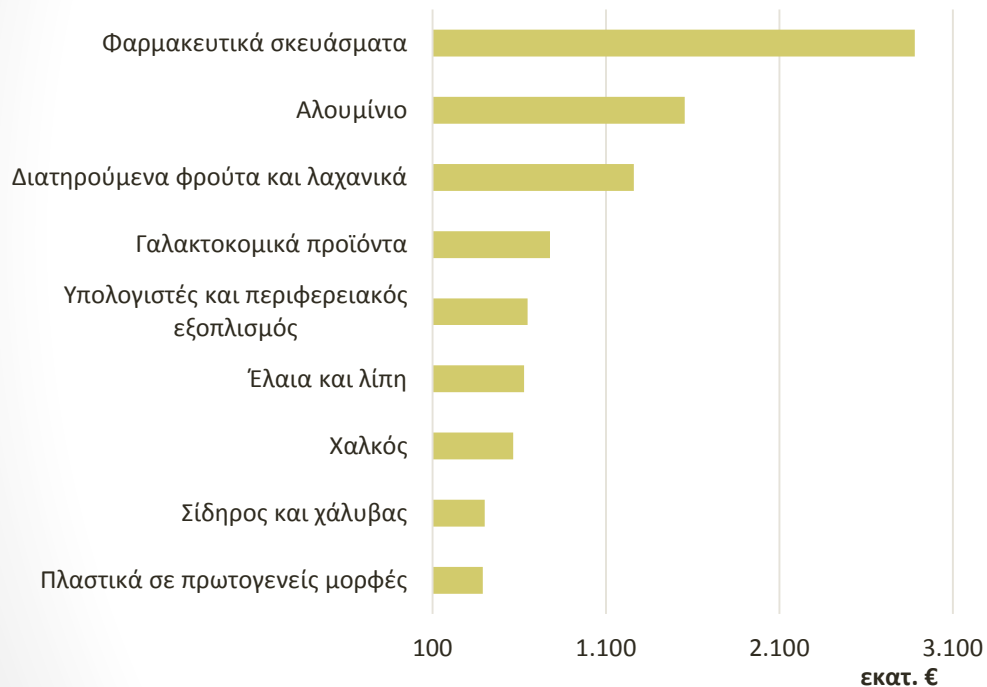

Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt, έως 12/2020

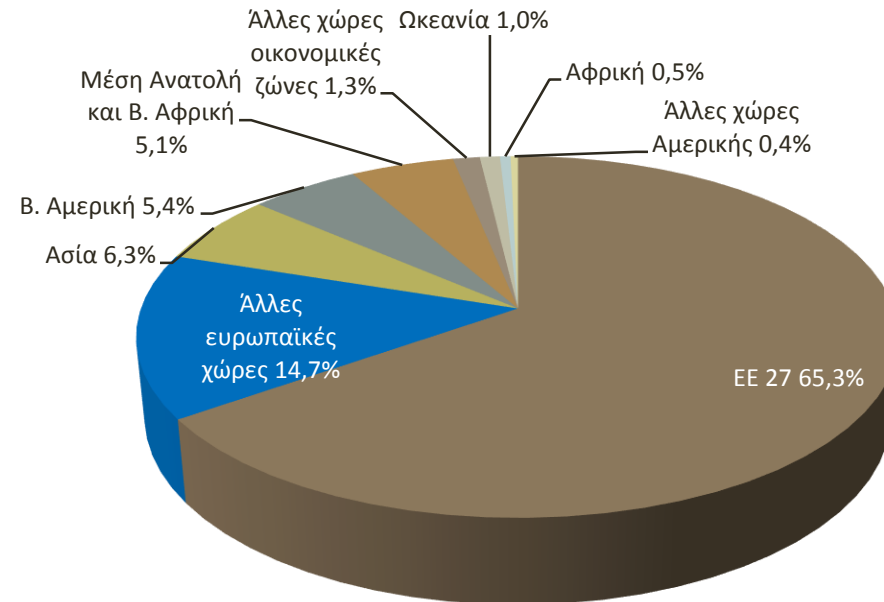
*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές. Περιλαμβάνονται τα Ορυχεία-Λατομεία και η Μεταποίηση, εξαιρουμένων των Προϊόντων διύλισης πετρελαίου

Φαρμακευτικά σκευάσματα και Αλουμίνιο κορυφαία εξαγόμενα βιομηχανικά προϊόντα για το σύνολο του 2020

Ξεχωρίζουν για τις εξαγωγές τους το 2020 τα Φαρμακευτικά σκευάσματα, με €2,9 δισεκ. από €1,9 δισεκ. ένα χρόνο πριν, και το Αλουμίνιο, με αξία εξαγωγών στα €1,6 δισεκ. σχεδόν όσο και το 2019.

Στο σύνολο του 2020, σχεδόν το 80% των βιομηχανικών προϊόντων* προς ευρωπαϊκές χώρες, ενώ ένα 6,2% προς Ασία

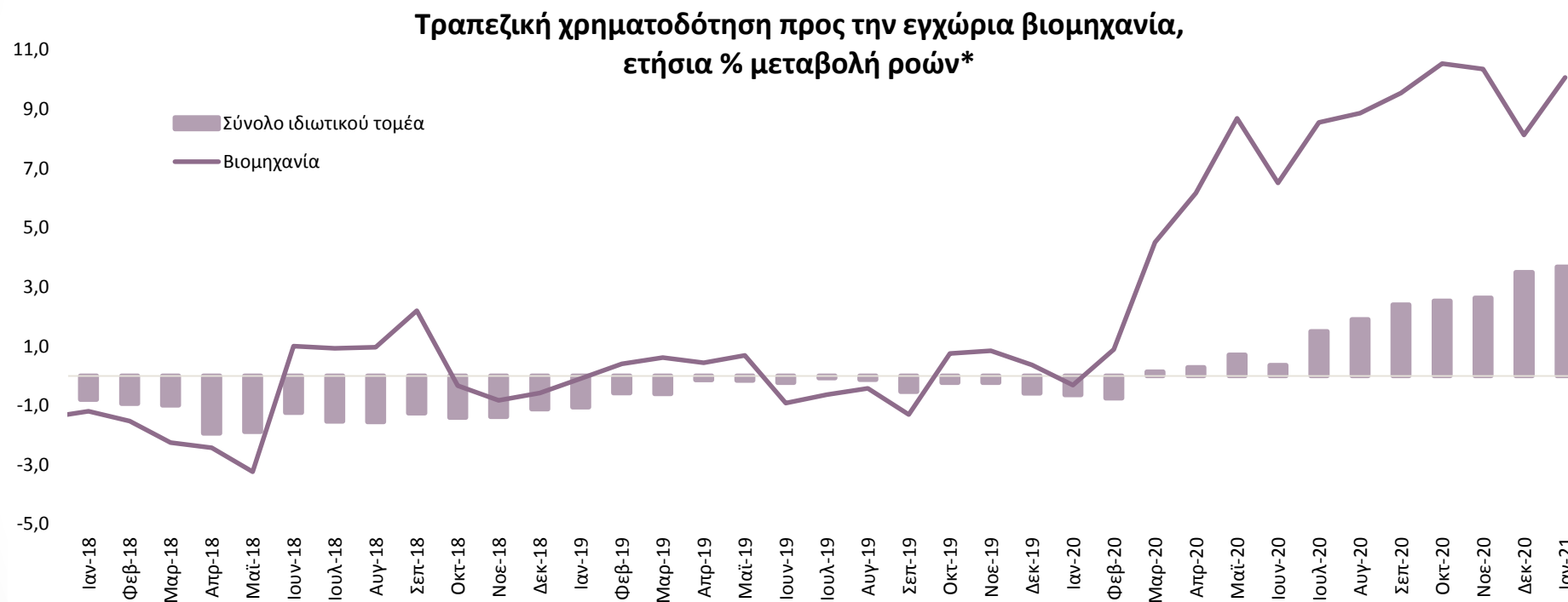

Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt

*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές. Περιλαμβάνονται τα Ορυχεία-Λατομεία και η Μεταποίηση, εξαιρουμένων των Προϊόντων διύλισης πετρελαίου

Έντονη ενίσχυση χρηματοδότησης προς τη βιομηχανία

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων ανακάμπτει από τον Μάρτιο του 2020, υπό την επίδραση των μέτρων τόνωσης της ρευστότητας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας

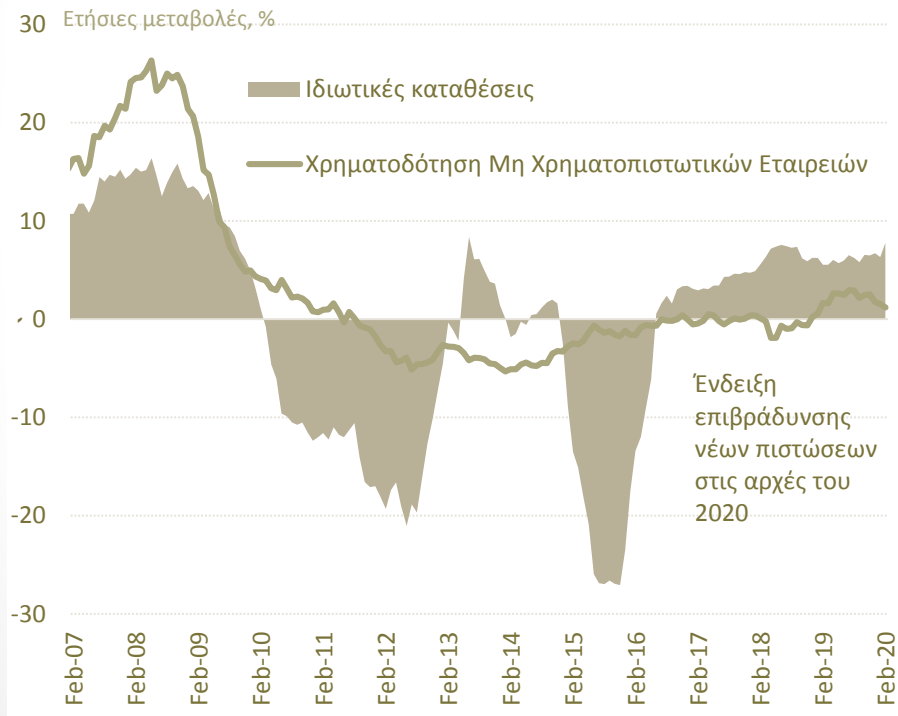

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 1/2021

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων

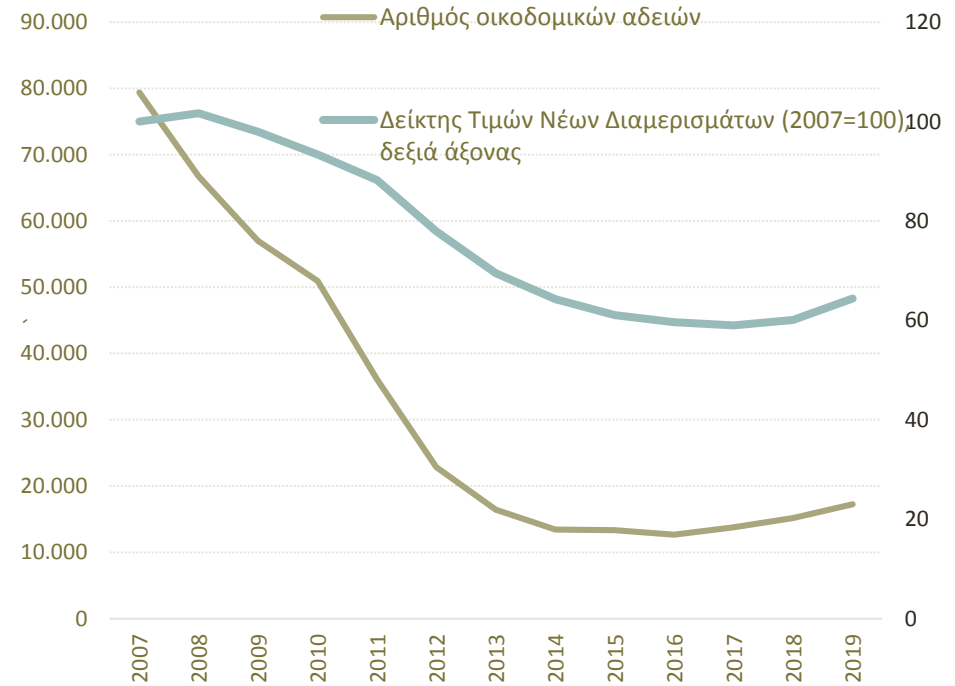
2019: έτος σταθεροποίησης των τραπεζών και ανάκαμψης δραστηριότητας σε κατασκευές

Οι ιδιωτικές καταθέσεις ενισχύονταν σταθερά τα τελευταία δύο έτη, μετά από δύο περιόδους ισχυρής διαταραχής, ενώ η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων επεκτάθηκε το 2019 έπειτα από 8 έτη συρρίκνωσης

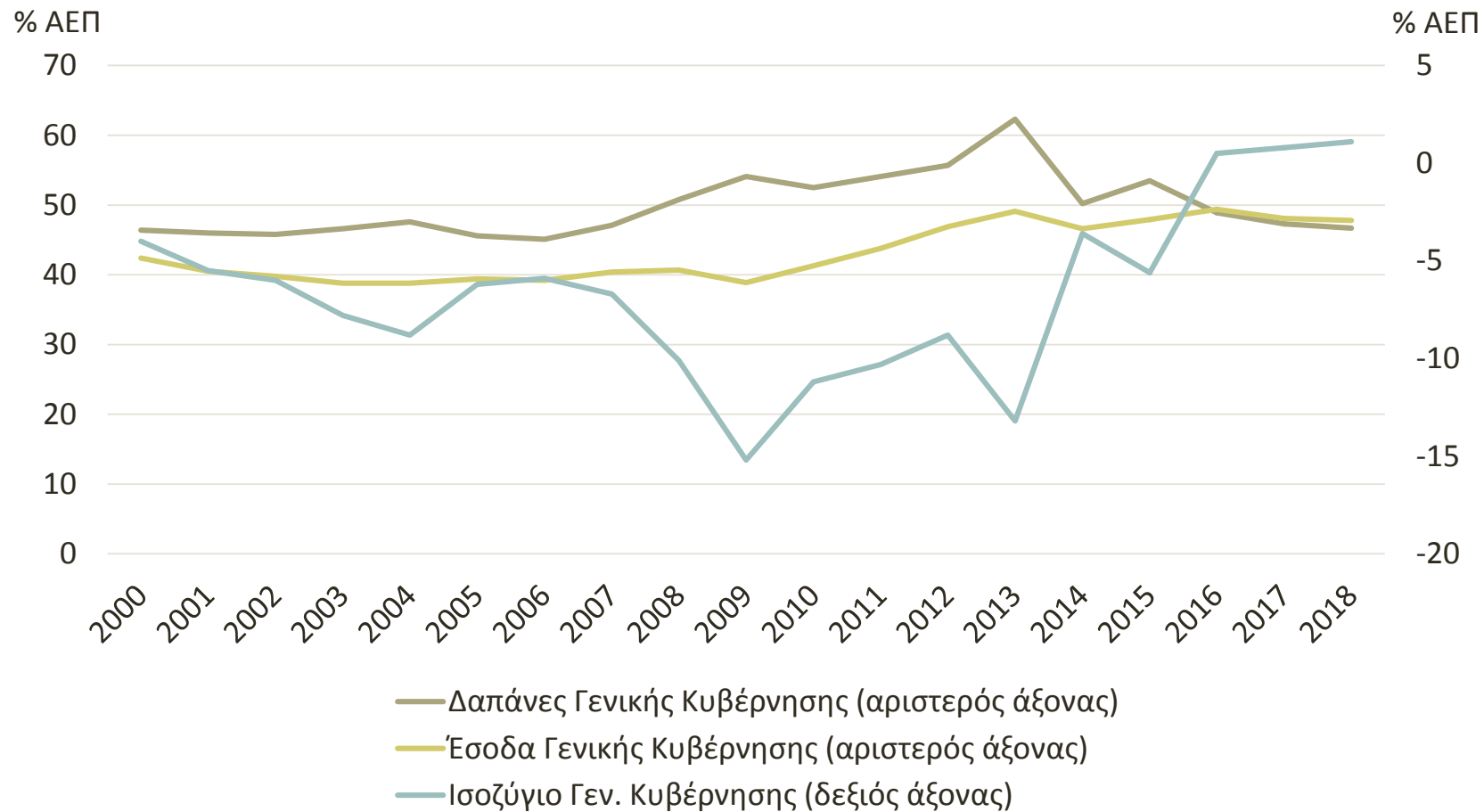
Πηγές: ΤΤΕ, ΕΛΣΤΑΤ

Ο κατασκευαστικός κλάδος έδειχνε σημάδια ανάκαμψης έπειτα από μια δεκαετία σωρευτικής συρρίκνωσης που άγγιξε το 85%

Δημόσιο ταμείο, φορολογία και συντάξεις

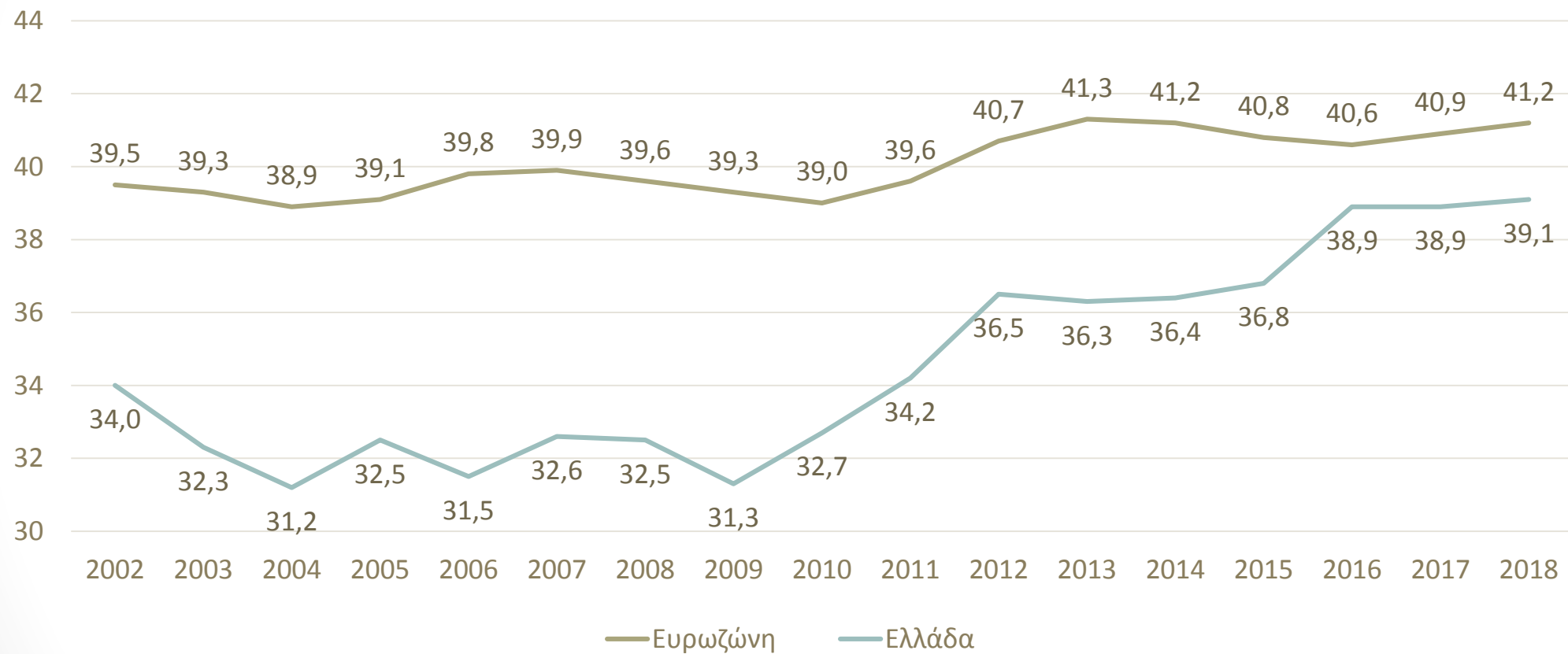
Δημοσιονομική προσαρμογή: έσοδα, δαπάνες και ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης

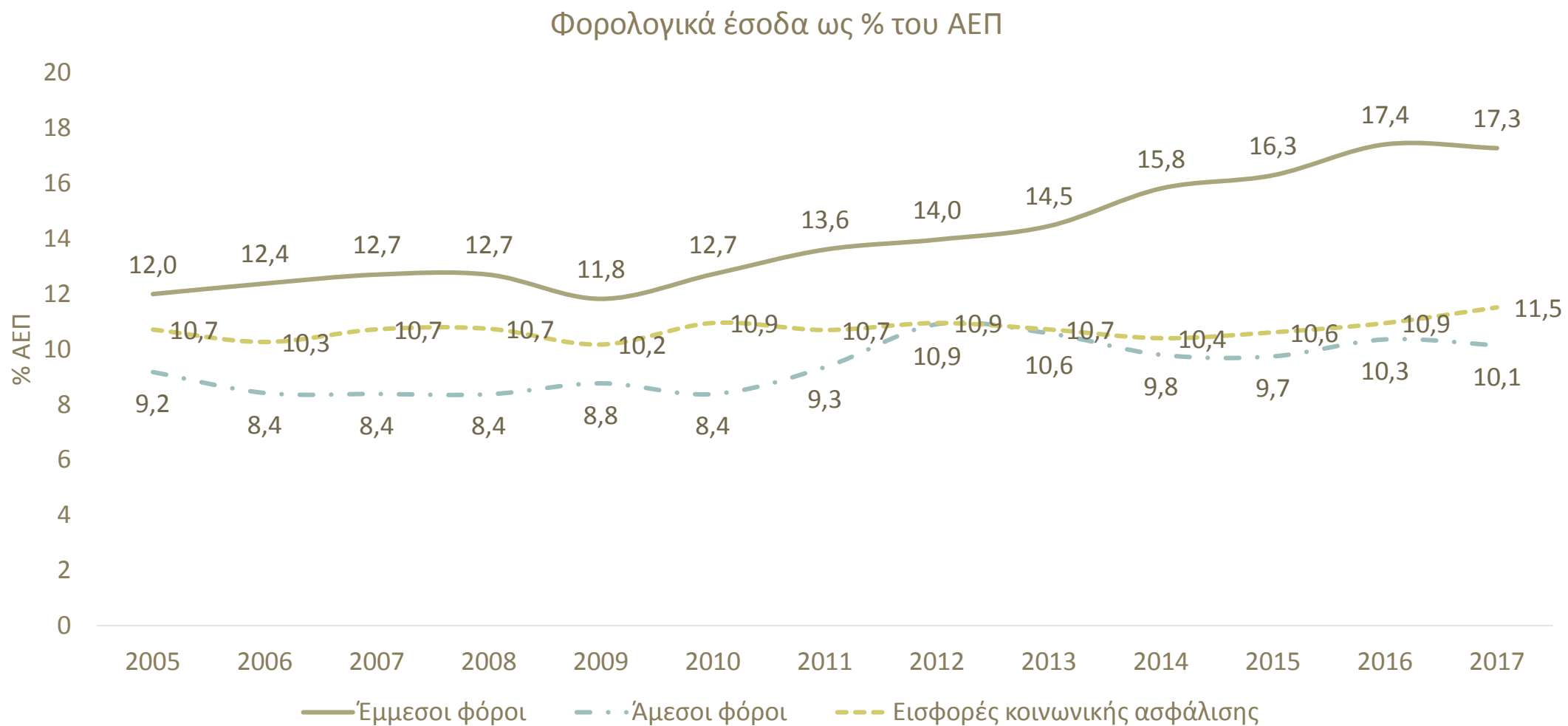
Πηγή: Eurostat. Ανάλυση IOBE

Η πορεία των εσόδων (ως % του ΑΕΠ) συγκλίνει με την Ευρωζώνη

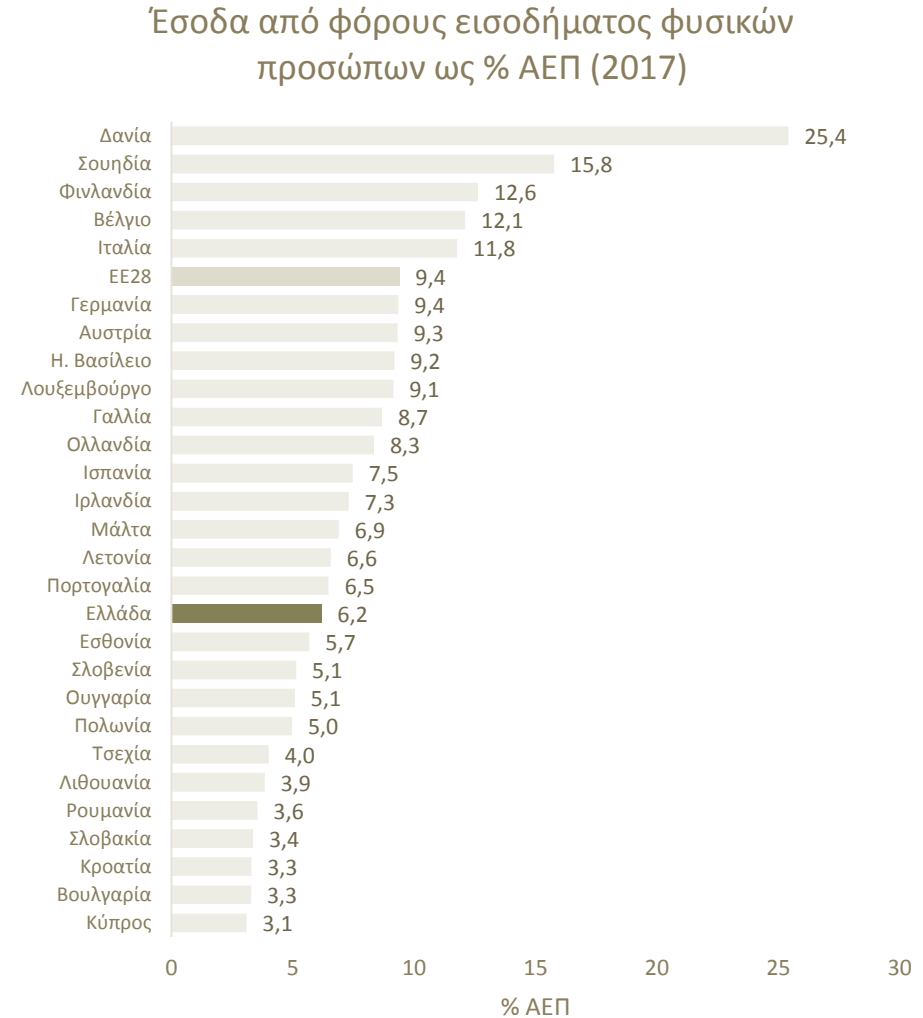
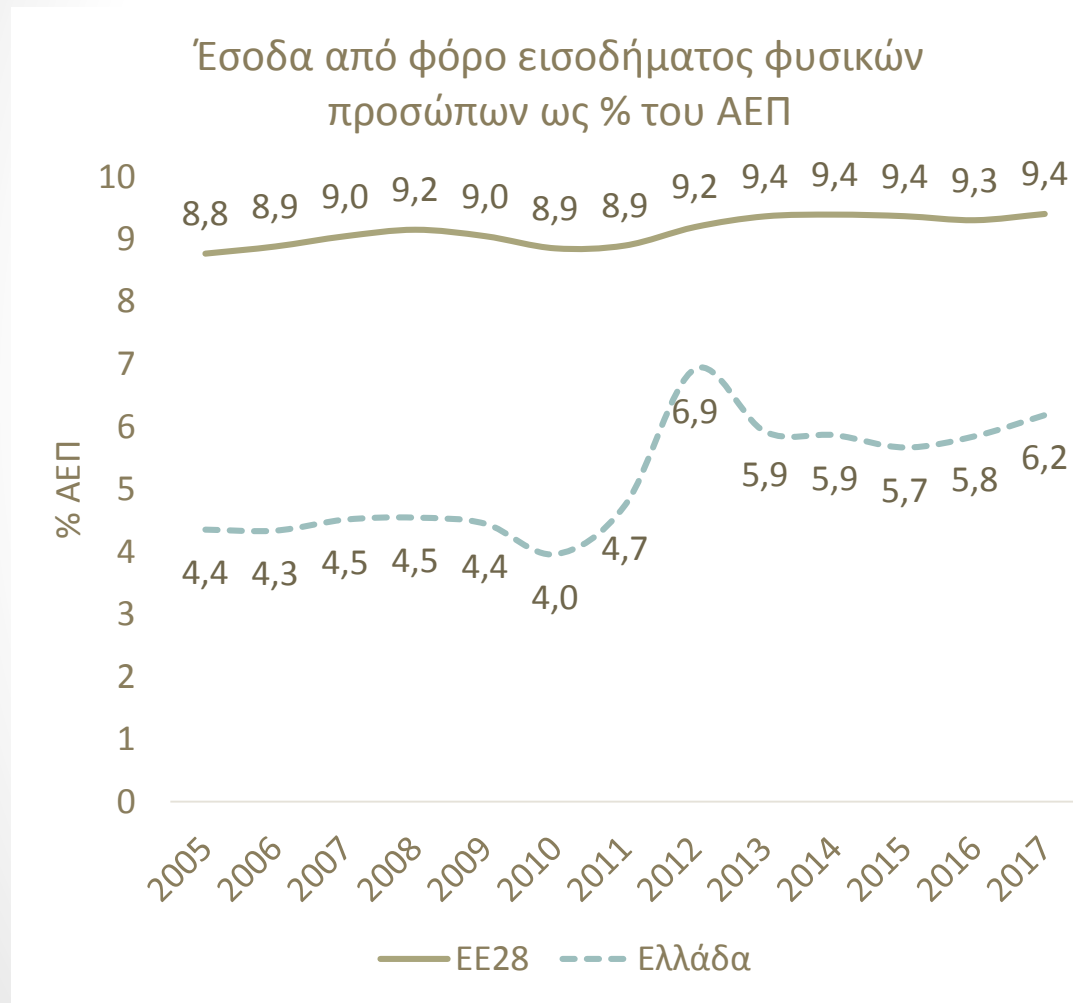
(Συνολικά έσοδα από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, % ΑΕΠ)

Σημαντική αύξηση της βαρύτητας των έμμεσων φόρων μετά το 2011

Τα έσοδα από φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ελλάδα (ως % του ΑΕΠ) αυξήθηκαν μετά το 2010, αλλά είναι χαμηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ28

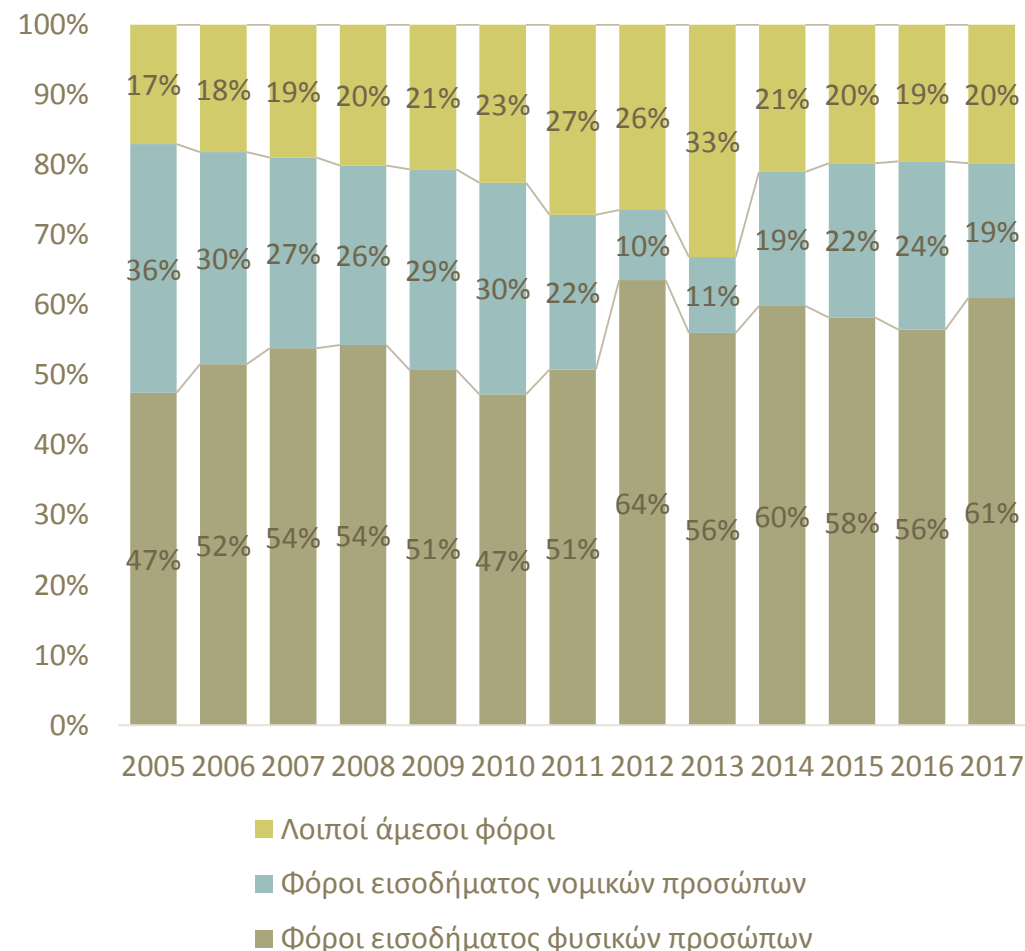

Αντίρροπη πορεία των εσόδων από φορολόγηση εισοδήματος φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων

Άμεσοι φόροι ως % του ΑΕΠ

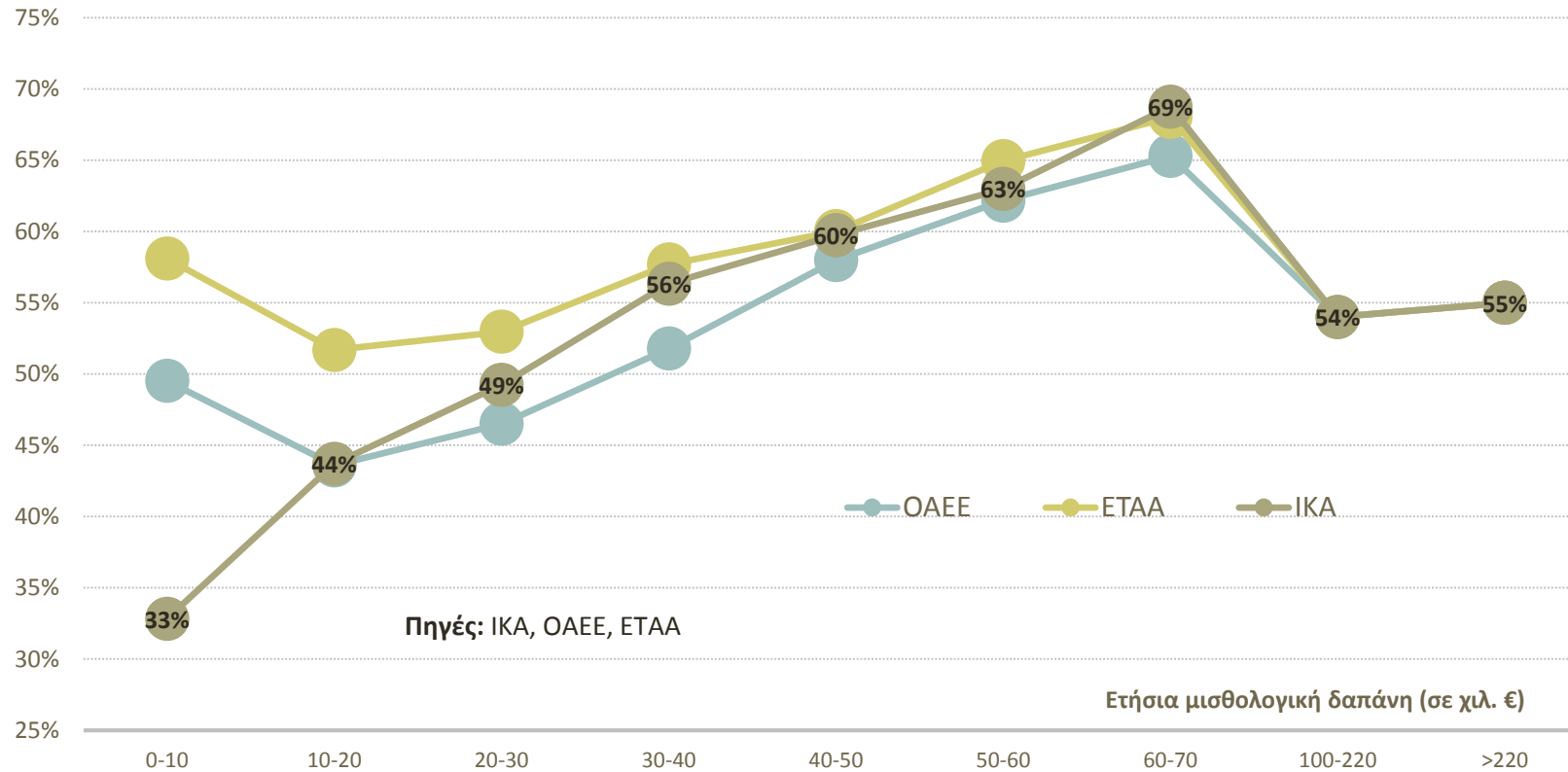

Κατανομή εσόδων από Άμεσους Φόρους

Η οριακή επιβάρυνση από φόρους και εισφορές στα ανώτερα μεσαία εισοδήματα είναι εξαιρετικά υψηλή

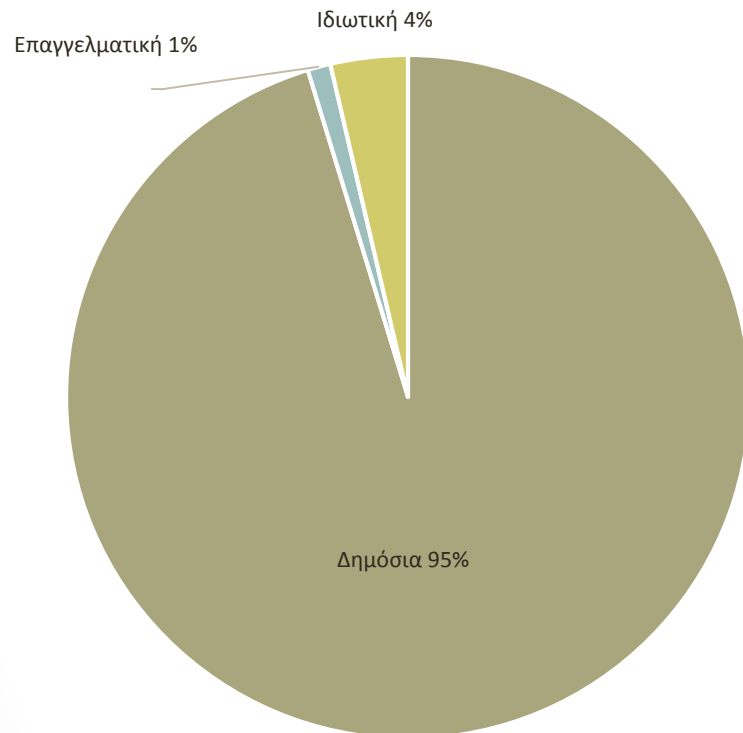
Οριακός συντελεστής επιβάρυνσης από φόρους & εισφορές, 2018

- Ιδιαίτερα υψηλό κόστος εργασίας στο εύρος €40-80 χιλ.
- Συνεισφέρει στη μετανάστευση εργαζομένων με υψηλές δεξιότητες (brain-drain)
- Για κάθε τρία επιπλέον ευρώ που δαπανά η επιχείρηση ως επιβράβευση για τον εργαζόμενο, τα δύο ευρώ καταλήγουν σε φόρους και εισφορές

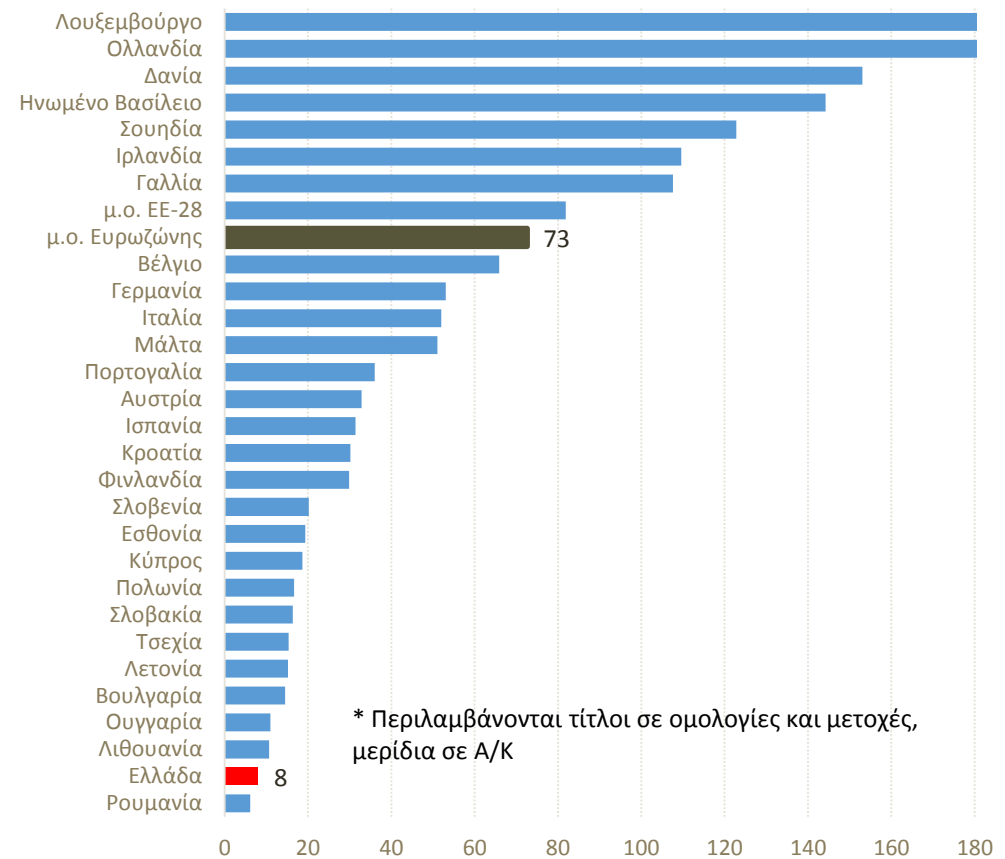
Πολύ μικρό το μέγεθος των κεφαλαιοποιητικών πυλώνων στην Ελλάδα σήμερα

Πληρωμές για συντάξιμες εισφορές ανά πυλώνα του συστήματος

Πηγή: ΕΛΕΤΕΑ, ΕΑΕΕ

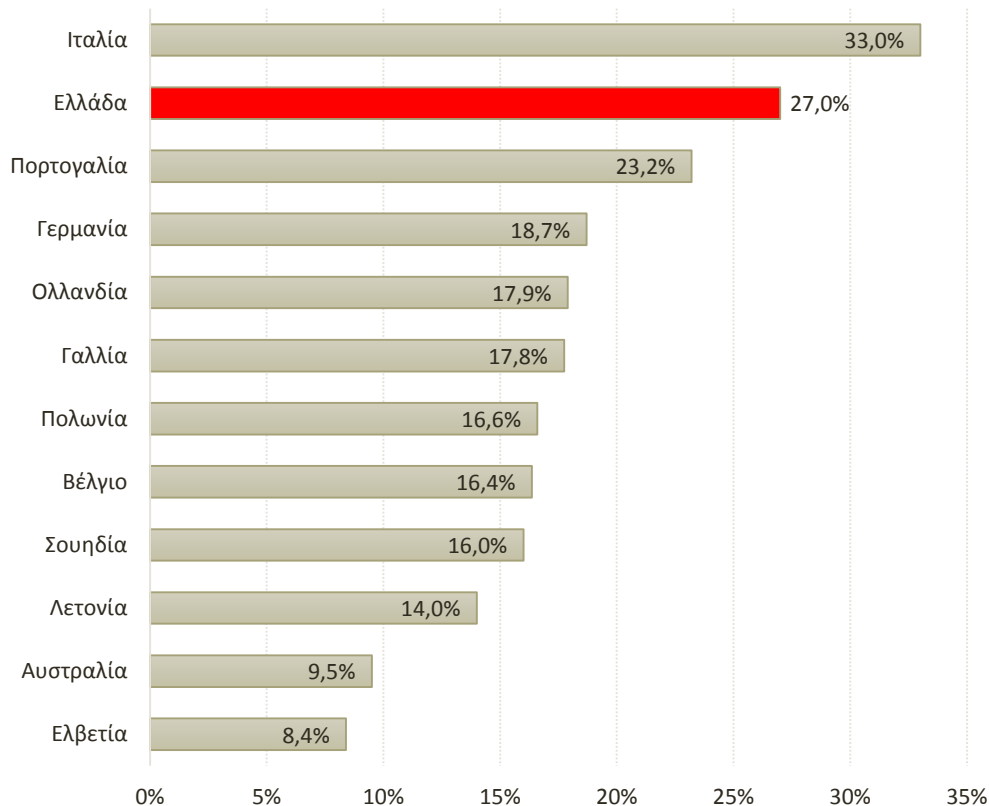
Αξία ενεργητικού Συνταξιοδοτικών Ταμείων & Ασφαλιστικών Εταιρειών, ως % του ΑΕΠ, 2017

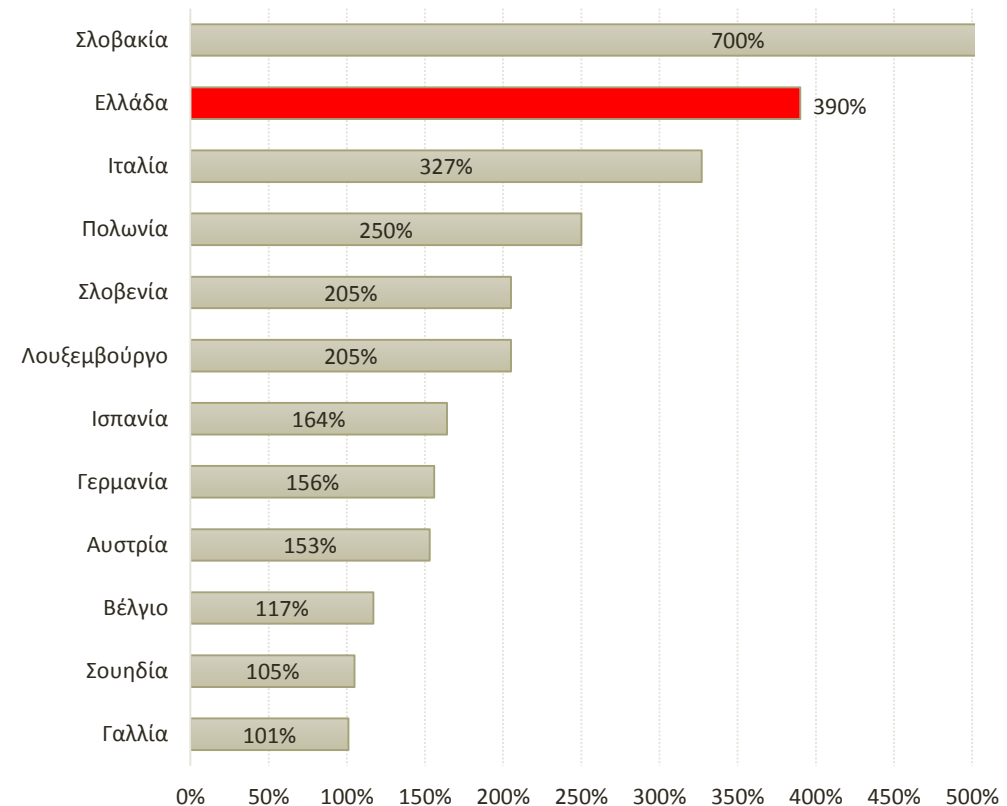
Τα αποθεματικά των ασφαλιστικών ταμείων που είναι επενδυμένα στην κεφαλαιαγορά αντιστοιχούν σε μόλις 8% του ΑΕΠ

Οι εισφορές σύνταξης είναι πολύ υψηλές και το σύστημα είναι (σχεδόν) αποκλειστικά διανεμητικό

Υποχρεωτικές μη κεφαλαιοποιητικές εισφορές για σύνταξη

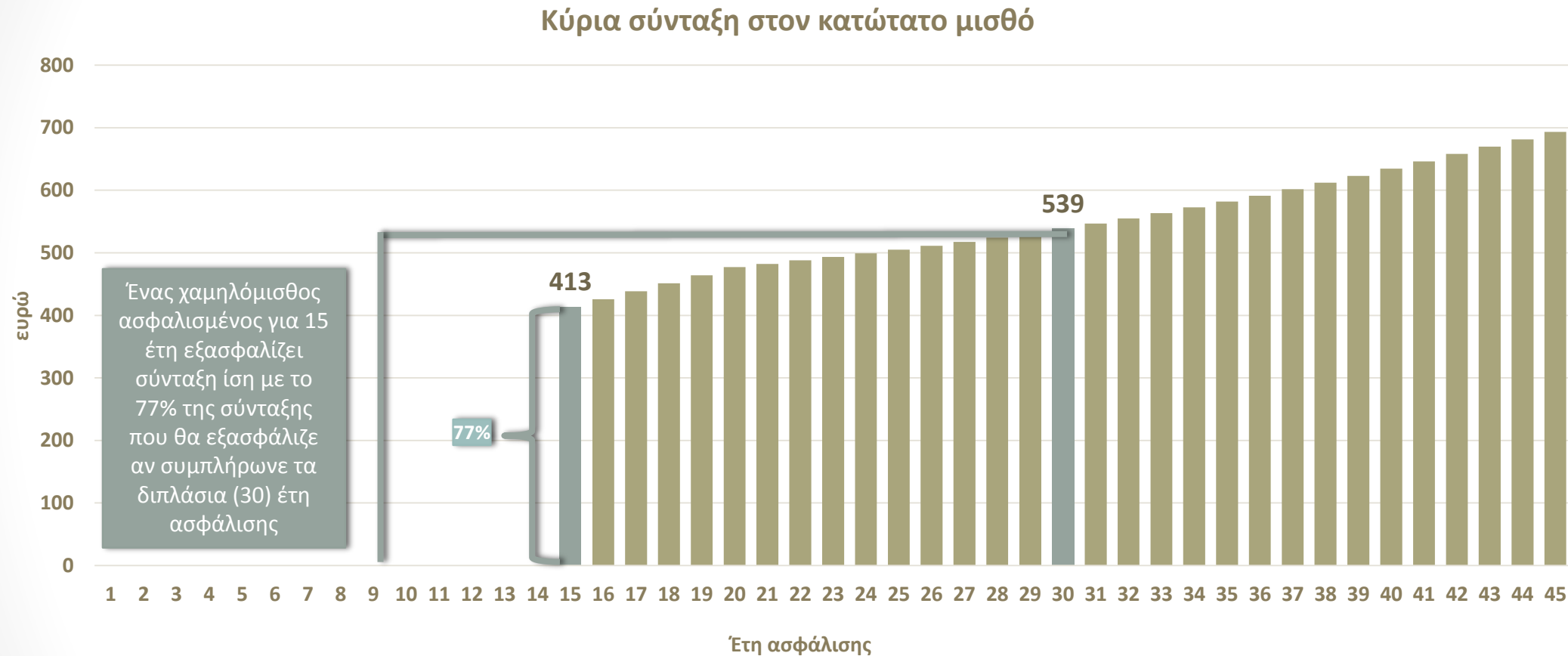
Ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών ως % μέσου εισοδήματος

Πηγή: ΟΟΣΑ, Εθνικές Στατιστικές Αρχές

Πολύ υψηλό είναι και το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών:
3,9 φορές υψηλότερο από το μέσο εισόδημα

Η μικρή ανταποδοτικότητα ενθαρρύνει την εισφοροδιαφυγή

Πηγή: ΙΚΑ, Επεξεργασία: ΙΟΒΕ

Σημ. Ο υπολογισμός αφορά εργαζόμενο με αμοιβή στον κατώτατο μισθό των €586 που ίσχυε έως και το 2018

Ασθενές οικονομικό κίνητρο:

- να ασφαλιστεί κάποιος με χρονικό ορίζοντα εργασίας < 15 έτη (μετανάστης)
- να παραμείνει ασφαλισμένος μετά τη συμπλήρωση δεκαπενταετίας

Ταμείο Ανάκαμψης

Προκειμένου να αμβλυνθούν οι επιπτώσεις της κρίσης υλοποιούνται διαδοχικές δέσμες έκτακτων μέτρων στήριξης της οικονομίας

Δημοσιονομική τόνωση έως 7,5% του ΑΕΠ (μέτρα έως Οκτ. '20)

- Μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος έως €1,6 δισεκ.
- Αναστολές φορολογικών υποχρεώσεων έως €920 εκατ.
- Αναστολές ασφαλιστικών υποχρεώσεων και καλύψεις ασφαλιστικών εισφορών έως €1,5 δισεκ.
- Έκτακτη οικονομική ενίσχυση προς εργαζόμενους, αυτοαπασχολούμενους, ανέργους έως €2,75 δισεκ.
- Έκτακτες δαπάνες για τη δημόσια υγεία (€389 εκατ.)
- Κάλυψη μέρους επιδόματος Πάσχα–Χριστουγέννων εργαζομένων σε προσωρινή αναστολή εργασίας και καταβολή επιδ. Πάσχα σε εργαζόμενους στη δημόσια υγεία (έως €345 εκατ.)
- Πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» (έως €240 εκατ.)
- Πρόγραμμα κάλυψης ασφαλιστικών εισφορών για 100 χιλ. νέες θέσεις εργασίας (έως €81 εκατ. φέτος)

Τόνωση ρευστότητας & χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα (μέτρα έως Όκτ. '20)

- Χρηματοδότηση επιχειρήσεων με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής έως €3,96 δισεκ.
- Επιδότηση επιτοκίου σε δάνεια €1,29 δισεκ. στο πλαίσιο του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II
- Κεφάλαια €2,03 δισεκ. από το Ταμείο Εγγυοδοσίας II, για μέγιστη μόχλευση ρευστότητας περίπου €7 δισεκ.
- Πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ» για επιχορήγηση δόσεων ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων (138,6 χιλ. αιτήσεις έως τις αρχές Οκτωβρίου)
- Επιδότηση επιτοκίου για ενήμερα επιχειρηματικά δάνεια (έως €179 εκατ.)
- Υπό προϋποθέσεις αναστολή καταβολής δόσεων δανείων (αφορά σε δάνεια με υπόλοιπο €20,1 δισεκ. έως 9/2020)

...καθώς και συντονισμένα μέτρα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δημοσιονομικά & χρηματοδότηση δημοσίου τομέα

- Δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης (NextGenerationEU), με προϋπολογισμό €750 δισεκ.
- Δημοσιονομικοί κανόνες: η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργοποίησε για πρώτη φορά τη γενική ρήτρα προσωρινής διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης για το 2020 και το 2021
- Καθίστανται επιλέξιμες οι δαπάνες που σχετίζονται με τον COVID-19 στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, άμεση ρευστότητα (ύψους €37 δισεκ.) από χρήματα που δεν έχουν ακόμη διατεθεί στο πλαίσιο των προγραμμάτων 2014-2020. Η Ελλάδα θα αντλήσει πρόσθετα κεφάλαια ύψους €800 εκατ.
- Πρωτοβουλία στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (Support mitigating Unemployment Risks in Emergency - SURE). Η πρωτοβουλία θα παράσχει χρηματοδοτική βοήθεια συνολικού ύψους έως €100 δισεκ. με τη μορφή δανείων που χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους.
- Δυνατότητα στήριξης των κρατών - μελών με πιστωτικές γραμμές, από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, σε περίπτωση που κάποια χώρα το αιτηθεί, που αντιστοιχούν έως και το 2% του ΑΕΠ κάθε χώρας, και που συνολικά θα μπορούσαν να φθάσουν τα €240 δισεκ.

Νομισματικά & χρηματοδότηση ιδιωτικού τομέα

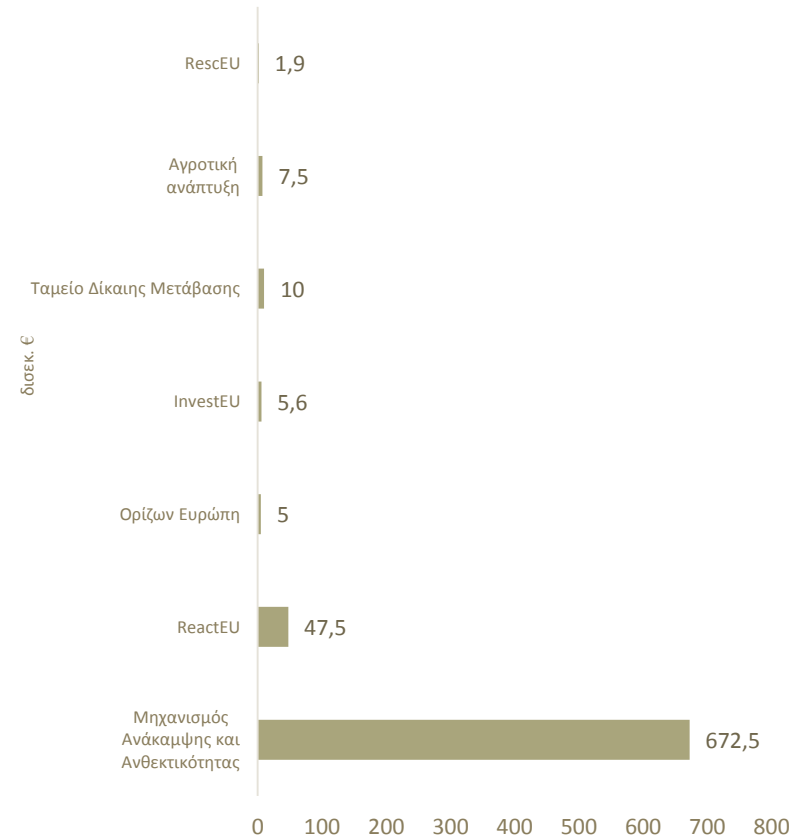
- ΕΚΤ: Πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης PEPP (Pandemic Emergency Purchase Programme) αρχικού προϋπολογισμού €750 δισεκ., που θα φτάσει τα €1,85 δισεκ. Για πρώτη φορά επιλέξιμα και τα ελληνικά κρατικά και εταιρικά ομόλογα
- ΕΚΤ: Χαλάρωση των κριτηρίων βάσει των οποίων αξιολογούνται ως επιλέξιμες οι εξασφαλίσεις τραπεζών. Οι ελληνικές τράπεζες αποκτούν πρόσβαση σε πηγές άντλησης φθηνής ρευστότητας έως και περίπου €13 δισεκ.
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: Συγκροτείται Ταμείο Εγγυήσεων ύψους €25 δισεκ., με στόχο την διευκόλυνση χρηματοδότησης των ΜΜΕ, εκτιμώμενου ύψους έως και €200 δισεκ., στοχευμένης για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας.
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων: προτείνει πακέτο ύψους €40 δισεκ. για χρηματοδότηση των ΜμΕ, μέσα από υπάρχοντα εγγυοδοτικά σχήματα συγχρηματοδοτούμενα από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό (€20 δισεκ.), έκτακτες πιστωτικές γραμμές για κεφάλαιο κίνησης (€10 δισεκ.) και αγορές τιτλοποιημένων δανείων με εξασφάλιση (€10 δισεκ.)

Για την ανάκαμψη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ένα εκτεταμένο σχέδιο τον Μάιο του 2020

Ευρεία δέσμη παρεμβάσεων συνολικού ύψους €1.824,3 δισεκ., που συνδυάζει το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027, €1.074,3 δισεκ., και έκτακτο χρηματοδοτικό μέσο «Next Generation EU» (NGEU), €750 δισεκ., το οποίο εγχωρίως αποκαλείται Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης (ETA).

- Η δέσμη θα στηρίξει κυρίως τις επενδύσεις σε πράσινη ανάπτυξη και ψηφιακή μετάβαση.
- Οι πόροι του ETA θα προέλθουν από δανεισμό κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές και η άντληση δανείων θα παύσει έως τα τέλη του 2026.
- Τα δανειακά κεφάλαια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δάνεια συνολικού ύψους έως €360 δισεκ. και επιχορηγήσεις έως €390 δισεκ.
- Οι νομικές δεσμεύσεις για προγράμματα του ETA ολοκληρώνονται την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Οι σχετικές πληρωμές θα γίνουν έως την 31^η Δεκεμβρίου 2026.
- Συνολικά η Ελλάδα προβλέπεται να ωφεληθεί από το ETA με €32 δισεκ., εκ των οποίων €19,3 δισεκ. αφορούν σε επιχορηγήσεις και €12,7 δισεκ. σε δάνεια.

Κατανομή προϋπολογισμού Ταμείου Ανάκαμψης

Πηγή: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Ανακοίνωση 21 Ιουλίου 2020, EUCO 10/20

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) αποτελεί το κεντρικό εργαλείο του Ταμείου Ανάκαμψης (89,7% των πόρων)

Τα κράτη-μέλη πρέπει να καταρτίσουν Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) προκειμένου να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη μέσω του ΜΑΑ και να τα υποβάλουν έως το τέλος Απριλίου 2021

Τα Εθνικά Σχέδια Ανάκαμψης περιλαμβάνουν μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά προγράμματα έως το 2026, καθώς και τους σχετικούς στόχους, τα ορόσημα και το εκτιμώμενο κόστος

Θα βασιστούν στις προτεραιότητες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Περισσότερο από το 37% των κονδυλίων θα πρέπει να αφορούν στην πράσινη μετάβαση και τουλάχιστον το 20% στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Επιλέξιμες προς ενίσχυση θεωρούνται οι παρεμβάσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1η Φεβρουαρίου 2020

Τα κονδύλια θα εκταμιεύονται εφόσον η υλοποίηση των σχεδίων συμβαδίζει ικανοποιητικά με τα ορόσημα και τους στόχους που προβλέπονται στα οικεία ΕΣΑΑ.

Εμβληματικές Πρωτοβουλίες που υποστηρίζει ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Πηγή: Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM/2020/575) Ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2021